

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ

Dr. Randall McElwain

ਕਾਪੀਰਾਇਟ © 2014 ਸ਼ੈਫਰਡਜ਼ ਗਲੋਬਲ ਕਲਾਸਰੂਮ

ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇ ਹਨ। ਟੈਸਟ ਪੇਜਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ SGC ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ – ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ, ਮਕੈਨੀਕਲ, ਫੋਟੋਕਾਪੀ, ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ SGC ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਹਰ ਖਰੀਦਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਆਗੂਆਂ ਤੱਕ ਇਸ ਹੀ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। SGC ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ shepherdsglobal.org ਤੇ ਜਾਓ।

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਸਾਰੇ ਹਵਾਲੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ, ਕਿੰਗ ਜੇਮਸ ਵਰਜ਼ਨ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। “ਈਐਸਵੀ” ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਰਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਈਐਸਵੀ® ਬਾਈਬਲ ਤੋਂ ਲਏ ਹਨ (ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ, ਇੰਗਲਿਸ਼ ਸਟੈਂਡਰਡ ਵਰਜ਼ਨ®), ਕਾਪੀਰਾਇਟ © 2001 ਕ੍ਰਾਸਵੇ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਗੁੱਡ ਨਿਯੂਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਸੇਵਕਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇ ਹਨ।

ISBN 978-81-930841-7-5

All rights reserved. No portion of this book may be translated or reproduced in whole or in part in any form without the written permission of the publishers.

Originally published by Shepherds Global Classroom (SGC), USA.
Translated, published and printed in India with permission.

Printed by:

Cleft Rock Enterprises Pvt. Ltd

Mumbai | India

www.cleftrockindia.com

Price: ₹ 100/-

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ

ਵਿਸ਼ਾ ਸੂਚੀ

1. ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ 9
ਕੈਨਨ
ਪ੍ਰੇਰਨਾ
ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ
ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪਰਿਚੈ
ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ
2. ਉਤਪਤ: ਆਦ ਵਿਚ 19
ਪੇਂਟਾਟਯੂਕ
ਉਤਪਤ: ਵਿਸ਼ਾ
ਉਤਪਤ: ਜਾਣਕਾਰੀ
ਉਤਪਤ: ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇ
ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ
ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
3. ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ: ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 35
ਵਿਸ਼ਾ
ਜਾਣਕਾਰੀ
ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
ਨਿਯਮ/ਬਿਵਸਥਾ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
ਪੇਂਟਾਟਯੂਕ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ
4. ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਰੂਥ: ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ 57
ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ
ਵਿਸ਼ਾ
ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਤਰੀਖ
ਜਾਣਕਾਰੀ

ਪਵਿੱਤਰ ਯੁੱਧ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
ਯਹੇਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਰੂਥ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
ਯਹੇਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਰੂਥ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

5. ਸਮੂਏਲ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ: ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਰੰਭ
ਅਤੇ ਪਤਨ 77

ਵਿਸ਼ਾ
ਜਾਣਕਾਰੀ
ਪਾਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
ਸਮੂਏਲ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
ਸਮੂਏਲ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

6. ਅਜ਼ਰਾ ਤੋਂ ਅਸਤਰ: ਬਹਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 103

ਵਿਸ਼ਾ
ਜਾਣਕਾਰੀ
ਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
ਅਜ਼ਰਾ ਤੋਂ ਅਸਤਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ

7. ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰ: ਇਬਰਾਨੀ ਕਵਿਤਾ 123

ਇਬਰਾਨੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ
ਅੱਯੂਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ
ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ
ਅੱਯੂਬ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
ਅੱਯੂਬ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ
ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ
ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
ਜ਼ਬੂਰ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ

8. ਕਹਾਉਤਾਂ ਤੋਂ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ: ਇਬਰਾਨੀ ਬੁੱਧ 145

ਇਬਰਾਨੀ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ
ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼
 ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ
 ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
 ਮੂਰਖ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
 ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ
 ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼
 ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
 ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ
 ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼
 ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਅੱਜ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

9. ਯਸ਼ਾਯਾਹ: ਪੰਜਵੀਂ ਇੰਜੀਲ 163
 ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
 ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪਿਛੋਕੜ
 ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
 ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
 ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
 ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
10. ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ: ਰੇਣ ਵਾਲਾ ਨਬੀ 175
 ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ
 ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
 “ਨਬੀ ਮੁਕੱਦਮੇ” ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
 ਵਿਰਲਾਪ
 ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ
 ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
11. ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ: ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਨਬੀ 189
 ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ
 ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
 ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ
 ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ
 ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ
 ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

12. ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀ I: ਹੋਸ਼ੇਆ, ਯੋਏਲ, ਅਮੋਸ 207
 ਹੋਸ਼ੇਆ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦਰਦ
 ਯੋਏਲ: ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ
 ਅਮੋਸ: ਸੱਚਾਈ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਇਕ ਅਯਾਲੀ
 ਨਬੀਆਂ ਵਿਚ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
13. ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀ: ਕੋਮਾਂ ਲਈ ਨਬੀ 225
 ਓਬਦਯਾਹ: ਅਦੇਮ ਲਈ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼
 ਯੂਨਾਹ: ਨੀਨਵਾਹ ਲਈ ਇਕ ਝਿਜਕ ਵਾਲਾ ਨਬੀ
 ਮੀਕਾਹ: ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼
 ਨਹੂਮ: ਨੀਨਵਾਹ ਲਈ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼
 ਹਬਕੂਕ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਨਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ
 ਸਫ਼ਨਯਾਹ: ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਲਈ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼
 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
 ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਸਵੈ-
 ਅਧਿਐਨ ਪੱਥ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ
14. ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀ III: ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ 247
 ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਬੀ
 ਹੱਜਈ: ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ
 ਜ਼ਕਰਯਾਹ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ
 ਮਲਾਕੀ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ
 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ
 ਹੱਜਈ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਕਲਾਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਇਹ ਕੋਰਸ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਪਾਠ ਵਿਚ ਕਈ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਲਾਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਲਾਸ ਨੂੰ 90-120 ਮਿੰਟ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਪਾਠ ਦਾ ਢਾਂਚਾ

1. ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਾਠ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਜਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਪਾਠ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਇਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਾਠ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਲੰਬੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।
2. ਹਰ ਪਾਠ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਆਇਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।
3. ਜੇਕਰ ਇਕ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਕਲਾਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਲਈ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਲਾਸ ਦੇ ਇਕ ਆਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ। ਹਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਰੱਖਣਾ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
4. ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋ, ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੋ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ।
5. ਕਈ ਫੁਟਨੋਟ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਚਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਇਤਾਂ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਹੋ।
6. ਹਰ ਇਕ ਪਾਠ ਵਿਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਸ ਤੁਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਦਿਓ।
7. ਹਰੇਕ ਪਾਠ ਵਿਚ ਟੈਸਟ ਲਈ ਸਵਾਲ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਕਲਾਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਆਗੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਛੋਟੇ ਟੈਸਟ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠ 1 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (2) ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਕੈਨਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।
- (3) ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।
- (4) ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ

ਜ਼ਬੂਰ 119 ਪੜ੍ਹੋ

ਜ਼ਬੂਰ 19:7-11 ਯਾਦ ਕਰੋ

◆ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਤੁਹਾਡੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਕਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ?

ਮਸੀਹੀਸਿਧਾਂਤ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਸਾਰੀ ਬਾਈਬਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੋਂ ਹੈ,"¹ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਪੜ੍ਹਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛੋਕੜ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖੋਗੇ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ, ਤੁਸੀਂ ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਆਮ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ। ਇਸ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਖੇਤਰ ਹੋਣਗੇ:

¹2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16

ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

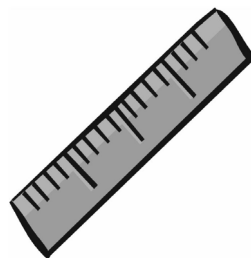
ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਪਾਠ ਵਿਚ, ਇਸ ਪਿਛੇਕੜ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਾਂਗੇ:

- ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ? ਕੈਨਨ
- ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ? ਪ੍ਰੇਰਨਾ
- ਜਿਹੜਾ ਵਚਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਕੀ ਉਹ ਮੂਲ ਹੱਥ-ਲਿਖਤਾਂ ਵਾਂਗ ਸਹੀ ਹੈ? ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ

ਕੈਨਨ

ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਕੈਨਨ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਹੈ? ਕੈਨਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, "ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਹਨ?"

ਕੈਨਨ ਸ਼ਬਦ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ "ਨਿਯਮ" ਜਾਂ "ਮਾਪ" ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਕੈਨਨ ਵਿਚ ਉਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਯਹੂਦੀ ਰੱਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਪ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਟੈਸਟ ਰੱਖੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕੈਨਨ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੇ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਮਾਪਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ।

ਕੈਨਨ: ਮਾਪ

- ਲੇਖਕ: ਕਿਤਾਬ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਨਬੀ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ।
- ਦਰਸ਼ਕ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵੀ ਜਿਹੜੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ।

- **ਸੰਦੇਸ਼:** ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਕੈਨਨ 165 B.C. ਵਿਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾ ਮਕਬੀਅਸ ਨੇ ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਰੱਬੀ ਲੇਕ 90 A.D. ਵਿਚ ਜਮਨਿਆ ਦੀ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕੈਨਨ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 200 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਸੂਚੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੇ ਇਸ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਤੱਕ ਜਿਹੜਾ ਕੈਨਨ ਮਸੀਹੀ ਕਲੀਸਿਯਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਉਨਤਾਲੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਨ।

ਰੱਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਸੀ:

- **ਬਿਵਸਥਾ (ਤੁਰੇਤ)** ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਨ।

- **ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ** ਨੂੰ ਦੋ ਛੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਸੀ:

- ਪਹਿਲੇ ਨਬੀ: ਯਹੇਸ਼ੂਆ, ਨਿਆਈਆਂ, ਸਮੂਏਲ ਅਤੇ ਰਾਜਾ
- ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਬੀ: ਯਸਾਯਾਹ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ, ਅਤੇ "ਬਾਰੂ"²

- **ਲਿਖਤਾਂ** ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ:

- ਕਾਵਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ: ਜ਼ਬੂਰ, ਕਹਾਉਤਾਂ, ਅੱਯੂਬ
- "ਪੰਜ ਸੂਚੀਪੱਤਰ" (*Megilloth*) - ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ, ਰੂਥ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਵਿਰਲਾਪ, ਅਸਤਰ, ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ
- ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ - ਦਾਨੀਏਲ, ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ, ਇਤਿਹਾਸ

ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੰਜ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ:³

- **ਪੈਂਟਾਟਯੂਕਵਿਚ** ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ।

- **ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ** ਵਿਚ ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਤੋਂ ਅਸਤਰ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ।

2 "ਬਾਰੂ" ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਾਰੂ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ।

3 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਯਹੂਦੀ ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਬਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਦੇ ਹਾਂ।

- ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਅੱਯੁਬ ਤੋਂ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ।
- ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਯਸ਼ਾਯਹ ਤੋਂ ਦਾਨੀਏਲ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ।
- ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਬਾਰਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰੇਰਨਾ

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸਾਰੀ ਬਾਈਬਲ "ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸਾਹ" ਹੈ; ਇਹ "ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ" ਹੈ।⁴ ਇਹ ਆਇਤ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਲੇਖਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ। ਦੈਵੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਉਸ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਲਾ ਜਾਂ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਮਾਸਟਰਪੀਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਲੇਖਕ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਿਆ। ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਨ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਾਇਆ।⁵ ਕਈ ਵਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸੁਪਨਿਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ, ਬਾਈਬਲ⁶ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਤਰਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਕ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੁਆਰਾ "ਚਲਾਏ ਗਏ।"⁷ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਖੁਦ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੈ।

⁴2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16

⁵ਲੇਵੀਆਂ 1:1, ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ

⁶ਦਾਨੀਏਲ 7 ਅਤੇ 8, ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ

⁷2 ਪਤਰਸ 1:21

ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮਨੁੱਖੀ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਉਹ ਬੋਲੇ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਈਬਲ ਅਚੂਕ (ਬਿਨਾਂ ਗਲਤੀ ਦੇ) ਅਤੇ ਪੱਕੀ (ਛੂਠੀ ਨਹੀਂ) ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੱਥ-ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬਿਆਨ (ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ) ਬਿਨਾਂ ਗਲਤੀ ਦੇ ਹਨ।⁸

ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ

ਕਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੂਲ ਹੱਥ-ਲਿਖਤਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਚਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਕੋਪੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਲੋਚਕਨਾ ਕਰਨਾ ਵਾਲੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੂਲ ਵਚਨ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਬਾਈਬਲ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਵਚਨ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਇਸ ਜਵਾਬ ਹੈ, "ਹਾਂ!" ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਹੱਥ ਨਾਲ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਗਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ ਤਾਂ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਾਜਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਲਗਭਗ 500 B.C. ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੂੰ (ਇਕ ਸਿਰਲੇਖ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ "ਗਿਣਨ ਵਾਲੇ") ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੇਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੇ ਗਿਣਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਇਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦਾ ਸੀ; ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਨਕਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਖਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਹੋਣ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।

⁸ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ, ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਭਾਗ "ਭੁੱਖਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ" ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ। Believe ਦੇਖੋ। ਇਸਦੇ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਗਲੇਬਲ ਸੈਫਰਡਜ਼ ਕਲਾਸਰੂਮ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ "ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ" ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਗਰ ਲਿਖਤਾਂ⁹

1947 ਵਿਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਗਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 250 B.C. ਅਤੇ A.D. 135 ਵਿਚਕਾਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਪ-ਲਬਧ ਕਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1000 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਗਰ ਲਿਖਤਾਂ ਹੁਣ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਗਰ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਅਲੈਕਸ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਪਾਈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਯਸਾਯਾਹ ਦੀ ਲਿਖਤ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਤੋਂ 1200 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਚੰਨਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਅੰਤਰ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੁੱਲ ਕਰਕੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤਰ ਅੰਤਰ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਗਰ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਯਸਾਯਾਹ 53

ਯਸਾਯਾਹ 53 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਸਾਯਾਹ 53 ਵਿਚ 66 ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਗਰ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਸੱਤਰ ਅਲੱਗ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਇਹ ਹਨ:

ਦਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਅੰਤਰ ਹੈ -ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ 1200 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ

ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਸੈਲੀਗਤ ਅੰਤਰ ਹੈ -ਵਚਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਹਨ

ਆਇਤ 11 ਵਿਚ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਾਇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜੇ ਗਏ ਹਨ ("ਪ੍ਰਕਾਸ਼"): "ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ (ਪ੍ਰਕਾਸ਼) ਦੇਖੇਗਾ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।"¹⁰

ਇਸ ਬਦਲਾਵ ਨੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣ ਵਿਚ 1200 ਸਾਲ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।

⁹ Garry K. Brantley, "The Dead Sea Scrolls and Biblical Integrity." <http://www.apologeticspress.org>. ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।

¹⁰ ਯਸਾਯਾਹ 53:11

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪਰਿਚੈ

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਮੁਸ਼ਲਕ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾਂ ਹਨ। ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਗੀਆਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪਾਠਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹੋ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸਮਾਂ	
ਤਰੀਖ	ਵਿਅਕਤੀ/ਘਟਨਾ
4000 B.C. ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ	ਆਦਮ
2400 B.C	ਨੂੰਹ
2000 B.C	ਅਬਰਾਹਾਮ
1450 B.C	ਮੂਸਾ
1000 B.C	ਦਾਵਿਦ
950 B.C	ਸੁਲੇਮਾਨ
722 B.C	ਉੱਤਰ ਰਾਜ ਦਾ ਡਿੱਗਣਾ
586 B.C	ਯਹੂਦਾ ਦਾ ਡਿੱਗਣਾ
500 B.C	ਅਜ਼ਰਾ
400 B.C	ਮਲਾਕੀ

¹¹ ਸਰੋਤ: <http://www.bible-history.com>

ਨਤੀਜਾ: ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ

ਹਾਂ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਉਸ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਅਲੱਗ ਹੈ।
- ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1000 ਸਾਲ)।
- ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਵਿਚ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਰਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (ਮਿਸਰ, ਅਸੂਰ, ਬਾਬਲ, ਫ਼ਾਰਸ)।
- ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਵਿਚ 3000 ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਜੋ ਉਸ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗ੍ਰੰਥ "ਉਸ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"¹²

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਨੂੰ ਅੱਸੀ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਕਾਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸੀ।

ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਹਨ:

- ਇਕ ਕਿਤਾਬ
- ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ
- ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ
- ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ
- ਜਿਓਫਰੀ ਬਰੋਮਿਲੀ
- ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ

- ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ।
- ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਅਤੇ ਇਕ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ।
- ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਹੈ।

¹² ਯੂਹੰਨਾ 5:39, "ਗ੍ਰੰਥ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਇਸ ਪਾਠ ਦਾ ਟੈਸਟ ਲਵੋ। ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਭੁੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਾਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

God's Bible School and College Bible Faculty. *I Believe: Fundamentals of the Christian Faith*. Revivalist Press, 2006.

McDowell, Josh. *The New Evidence That Demands a Verdict*. Thomas Nelson, 1999.

ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤ

Apologetics Press. <http://www.apologeticspress.org>

McDowell, Josh. Bible: *Fact, Fiction, or Fallacy*. ਔਨਲਾਈਨ ਵੀਡੀਓ ਸੀਰੀਜ਼

<http://www.josh.org/video-2/bible-fact-fiction-or-fallacy/>

“Do We Really Need the Old Testament” <http://www.seedbed.com/seven-minture-seminary/>

Orr-Ewing, Amy. *Reliability of the Manuscripts*. ਰਾਵੀ ਜ਼ਕਰੀਆ ਮਿਨਿਸਟਰੀਜ਼ ਤੋਂ ਔਨਲਾਈਨ ਵੀਡੀਓ.

<http://www.youtube.com> ਤੇ ਦੇਖੋ

ਕਈ ਸਰੋਤ ਇਸ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

Arnold, Bill T. and Bryan E. Beyer. *Encountering the Old Testament*. Baker Books, 1999.

ESV Study Bible. Crossway Bibles, 2008.

Jensen, Irving. *Jensen's Survey of the Old Testament*. Moody Press, 1978.

McCain, Danny. *Notes on Old Testament Introduction*. Africa Christian Textbooks, 2002.

Wilkinson, Bruce and Kenneth Boa. *Talk Thru the Bible*. Thomas Nelson, 2002.

ਪਾਠ 1 ਦੇ ਟੈਸਟ ਲਈ ਸਵਾਲ

1. ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ "ਕੈਨਨ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?
2. ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਕੈਨਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਮਾਪਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
3. ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵੰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
4. ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਵੰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
5. "ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?
6. "ਬਿਨਾਂ ਗਲਤੀ ਦੇ" ਅਤੇ "ਪੱਕੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?
7. ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਗਰ ਲਿਖਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਨਤਾ ਬਾਰੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ?
8. ਤਿੰਨ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।
9. ਜ਼ਬੂਰ 19: 7-11 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 2

ਉਤਪਤ: ਆਦ ਵਿਚ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਉਤਪਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਹੋਣਾ
- (2) ਮਸ਼ੀਹੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਲਈ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਾ
- (3) ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ
- (4) ਉਤਪਤ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਚਰਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ
- (5) ਉਤਪਤ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਨਾ

ਪਾਠ

ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੋ

ਉਤਪਤ 3:15 ਅਤੇ 12:3 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ

ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ (ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ)

ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।¹³ ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੇਤ ਜਾਂ ਬਿਵਸਥਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ "ਸਿਖਾਉਣਾ" ਹੈ।

ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਕੀ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

- ❖ ਉਤਪਤ 1-11 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
- ❖ ਉਤਪਤ 12-50 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ, ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਹੀ ਲਾਇਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੁਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇਵੇਗਾ।

¹³ਯੂਨਾਨੀ ਤੋਂ: ਪੈਂਟਾ ਪੰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਟੇਯੂਕੋਸ ਲਿਖਤਾਂ ਹਨ। ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਪੰਜ ਲਿਖਤਾਂ" ਜਾਂ "ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ" ਹੈ।

- ❖ ਕੂਚ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ❖ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ, ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣਾ ਹੈ।
- ❖ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
- ❖ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

	ਵਿਸ਼ਾ	ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ....	ਯਿਸੂ ਹੈ....	ਇਸਰਾਏਲ ਹੈ....
ਉਤਪਤ	ਆਦ ਵਿਚ	ਮਹਾਨ ਸਿਰਜਣਹਾਰ	ਦੂਸਰਾ ਆਦਮ	ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ
ਕੂਚ	ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧ	ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਯੋਧਾ	ਪਸਾਰ ਦਾ ਲੋਲਾ	ਛੁਡਾਇਆ ਗਿਆ
ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਪੋਥੀ	ਪਵਿੱਤਰਤਾ	ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਸੰਪੂਰਨ ਬਲੀਦਾਨ	ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਗਿਣਤੀ	ਭਟਕਣਾ	ਧਰਮੀ ਪਰਵ-ਦਗਾਰ	ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਸੱਪ ¹⁴	ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ
ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ	ਨਵੀਨੀਕਰਨ	ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਭੂ	ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਬੀ ¹⁵	ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਂਟਾਟਯੂਕ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਉਹ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ।

➤ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਵਿਚ, ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ, ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰੇ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਉਹ ਅਵਸਥਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ।

➤ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਾਪ

ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਨੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਲ ਪਰਲੇ, ਬਾਬਲ, ਅਤੇ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਇਹ ਸਭ

¹⁴ ਗਿਣਤੀ 21:4-9; ਯੂਹੰਨਾ 3:14

¹⁵ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 18:15-19; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 7:37

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਫੈਲਣ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਤਪਤ 3:15 ਤੋਂ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

➤ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨੇਮ, ਇਸਹਾਕ ਦਾ ਜਨਮ, ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਬਿਵਸਥਾ ਦਾ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਇਹ ਪਾਪੀ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਦਮ ਹਨ। ਕੂਚ ਵਿਚ, ਪਸਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ।

➤ ਪਵਿੱਤਰਤਾ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ; ਉਹ ਪਾਪ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਭਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰੰਤਰ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ।

ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦਾ ਲੇਖਕ

ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਤੱਕ, ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਧੁਨਿਕ ਆਲੋਚਨਾ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਅੱਜ ਮੂਸਾ ਦੇ ਇਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਸਮਾਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਇਹ ਗਵਾਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਖੁਦ ਹੀ ਮੂਸਾ ਦੇ ਇਸਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ; ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵੀ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ; ਯਿਸੂ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ B.C. ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਦੁਆਰਾ ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਜੋ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ "ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ" ਸਰੋਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ "ਲੇਖਕ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਛਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕ ਅੱਜ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਈ ਸਵਾਲ ਹੋਣਗੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ:

- ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 34 ਮੂਸਾ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।
- ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 12:3 ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਮਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਮਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਸੱਚੀ ਉਹ ਨਿਮਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ?"
- ਉਤਪਤ 11:28 "ਕਸਦੀਆਂ ਦੇ" ਉਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ 700 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੱਕ, ਕਸਦੀਆਂ ਨੇ ਉਰ ਦੇ ਲਾਗੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਦੇ "ਲੇਖਕ" ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਪੈਂਟਾਟਯੂਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੂਸਾ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦਾ ਲੇਖਕ (ਸ਼ਾਇਦ ਯਹੋਸ਼ੁਆ) ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂਕਿ ਮੂਸਾ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਫ਼ਨਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਸਕੇ। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਮਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਕ ਲੇਖਕ ਨੇ "ਕਸਦੀਆਂ ਦੇ" ਨੂੰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਰ ਨਾਮ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ "ਕਸਦੀਆਂ ਦੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜੋੜਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾਵ ਮੂਸਾ ਦੇ ਪੈਂਟਾਟਯੂਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਤਪਤ

ਵਿਸ਼ਾ: "ਆਦ ਵਿਚ"

ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ੁਰੂਆਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ (ਉਤਪਤ 1-11), ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ (ਉਤਪਤ 12-50)।

ਆਧੁਨਿਕ ਸ਼ੰਕਾਵਾਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਅਤੇ ਪਾਪੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਲਈ ਉਸਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸਾਰ

→ ਆਦਿ ਕਾਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ: ਉਤਪਤ 1-11

ਉਤਪਤ 1-11 ਨੂੰ ਅਕਸਰ "ਆਦਿ ਕਾਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਇਆਂ ਵਿਚ 2,000 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਤਪਤ 1-11 ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦਾ ਹੈ:

- ❖ **ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ** ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ।
- ❖ **ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਾਪ** ਵਿਚ ਡਿੱਗਣਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪਾਪੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕਿਰਪਾ ਵਾਲੇ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
- ❖ **ਜਲ ਪਰਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ** ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਝੂਠ ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਜਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜਲ ਪਰਲੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਜੇ ਮਨੁੱਖ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ।"¹⁶
- ❖ **ਬਾਬਲ ਦਾ ਬੁਰਜ** ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਬਗ਼ਾਵਤ ਅਤੇ ਘਮੰਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਗ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੇ ਹਵਾ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਪਰਤਾਇਆ ਸੀ ਕਿ "ਤੁਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਰਗੇ ਬਣ ਜਾਓਗੇ।"¹⁷ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨੇ "ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਣਾ-ਉਣ"¹⁸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦੇਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਘਮੰਡ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ; ਦੇਵੇਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ; ਦੇਵੇਂ ਜਗ੍ਹਾਵਾਂ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪਾਪ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜਾ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਆਇਆ।

ਉਤਪਤ 1 ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, *ਅਲੋਹੀਮ* ਦੁਆਰਾ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਤ 2 ਬਾਗ ਵਿਚ ਆਦਮ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਆਦਮ ਅਤੇ *ਯਹੋਵਾਹ* ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ।

¹⁶ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 18:20

¹⁷ ਉਤਪਤ 3:5

¹⁸ ਉਤਪਤ 11:4

ਉਤਪਤ 1-2 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਹਾਂ।¹⁹ ਦਾਦੂਦ ਨੇ ਗਾਇਆ:

"ਜਦ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਹੜਾ ਤੇਰੀ ਦਸਤਕਾਰੀ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਚੰਦ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਤੂੰ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਕੀ ਹੈ, ਜੋ ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਵੇ, ਅਤੇ ਆਦਮੀ ਜਾਇਆ ਕੀ, ਜੋ ਤੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੁੱਧ ਲਵੇ? ਕਿ ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਹਿਮਾ ਅਤੇ ਆਦਰ ਦਾ ਮੁਕਟ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ!"²⁰

ਉਤਪਤ 1-3 ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੁੰਦਰ ਬਾਗ ਵਿਚ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹਰੇਕ ਚੰਗੀ ਵਸਤੂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਕਰੀਬੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਅਨੰਦ ਸੀ, ਆਦਮ ਅਤੇ ਹਵਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਪ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਇਕ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕਿਰਪਾ ਭਰੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।²¹

ਅੰਤ ਵਿਚ, ਉਤਪਤ 1-11 ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਵੱਧਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਲ ਪਰਲੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਜਲ ਪਰਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਫਿਰ ਤੋਂ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬੇਲੀ ਵਿਚ ਬਦਲਾਵ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨੇਮ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

➔ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ: ਉਤਪਤ 12-50

ਉਤਪਤ 1-11 ਵਿਚ 2000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਤਪਤ 12-50 ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਲਗਭਗ 300 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਦੇ ਹਨ।

¹⁹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਉਤਪਤ ਦੇ ਲੇਖ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨੇਤਰੇ ਪੂਰਬ ਦੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਲੇਖ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਬੇਬੀਲੋਨ ਦੀ ਅਤਰਾਹਾਸ ਫੱਟੀਵਿਚ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਲਾਇ ਖਾਈਆਂ ਖੇਦਣ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੇਵਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤਰਾਹਾਸ ਵਿਚ, ਦੇਵਤੇ ਈਰਖਾਲੂ ਅਤੇ ਚੰਚਲ ਸਨ; ਅਤਰਾਹਾਸ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਿਰਜਿਆ ਸੀ; ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

²⁰ ਜ਼ਬੂਰ 8:3-5

²¹ ਧਰਮਵਿਗਿਆਨੀ ਉਤਪਤ 3:15 ਨੂੰ ਸੁਸਮਾਚਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਾਅਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ; ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

❖ ਅਬਰਾਹਾਮ (ਉਤਪਤ 11-25)

❖ ਇਸਹਾਕ (ਉਤਪਤ 25-26)

❖ ਯਾਕੂਬ (ਉਤਪਤ 27-36)

❖ ਯੂਸਫ਼ (ਉਤਪਤ 37-50)

ਉਤਪਤ 1-11 ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ; ਉਤਪਤ 12-50 ਇਬਰਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਕ ਵਿਧੀ "ਇਹ ਕੁਲ ਪੱਤਰੀ ਹੈ..." ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ("ਇਹ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪਦਾਇਸ਼ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੈ ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ")²², ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਤੇ ("ਇਹ ਆਦਮ ਦੀ ਕੁਲ ਪੱਤਰੀ ਦੀ ਪੇਥੀ ਹੈ")²³, ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨੂਹ, ਸ਼ੇਮ, ਤਾਰਹ, ਅਬਰਾਹਾਮ, ਇਸਹਾਕ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਯਾਕੂਬ ਤੱਕ ਹੈ ("ਇਹ ਯਾਕੂਬ ਦੀ ਕੁਲ ਪੱਤਰੀ ਹੈ")²⁴।

ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨੇਮ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੇਮ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

❖ ਉਤਪਤ 12:1-3 ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹਾਨ ਕੌਮ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲਾਇ ਅਸੀਸ ਹੋਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ।

❖ ਉਤਪਤ 15 ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਆਇ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨੇੜਲੇ ਪੂਰਬ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇਮਾਂ ਵਿਚ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਲ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੀ ਲਹੂ ਦੀ ਸੌਂਹ ਲੈਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਤਪਤ 15 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਖੁਦ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਸਦਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੌਂਹ ਲਈ ਹੈ।

❖ ਉਤਪਤ 17 ਵਿਚ ਸੁੰਨਤ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਅਬਰਾਹਾਮ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੰਸ਼ ਨੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਕਤੀ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਰਾ ਸੀ। ਸੁੰਨਤ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਸੁੰਨਤ ਨੇਮ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ।²⁵

²² ਉਤਪਤ 2:4; ²³ ਉਤਪਤ 5:1; ²⁴ ਉਤਪਤ 37:2; ²⁵ ਰੋਮੀਆਂ 4:9-12

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮਸੀਹੀ ਰੇਖਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ:

- ਇਸਹਾਕ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰੀ ਜਨਮ
- ਇਸਹਾਕ ਨੂੰ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੀ ਪਰਖ
- ਇਸਹਾਕ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ
- ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ

ਉਤਪਤ 37-50 ਮਸੀਹੀ ਵੰਸ਼ (ਅਬਰਾਹਾਮ -ਇਸਹਾਕ -ਯਾਕੂਬ -ਯਹੂਦਾ) ਤੇ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਹੱਟ ਕੇ ਯੂਸਫ਼ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯੂਸਫ਼ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹੀ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਸਫ਼ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ, ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਬਲੀਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯੂਸਫ਼ ਨੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਉਦਾਹਰਣ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਤਪਤ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਯੂਸਫ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਸੀਹੀ ਵੰਸ਼ ਕੇ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਯੂਸਫ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਆਏ। ਉਤਪਤ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਉਪਕਾਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ 400 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ।

ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇ

→ ਚੋਣ

ਚੋਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਹੈ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਦਾ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਹਾਕ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਚੋਣ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਸੀ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਚੋਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ... ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲਈ

ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ... ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਈ

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ... ਸਿਰਫ਼ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ

ਵਾਚਾਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਰਾਹਬ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਆਗਿਆ-ਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਆਕਾਨ ਹੈ; ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਕੌਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਕਮੀ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

➔ ਵਾਚਾ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਨੂਹ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਬਣਾਈ (ਉਤਪਤ 9)। ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਬਣਾਈ (ਉਤਪਤ 12, 15, 19)। ਵਾਚਾਏ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ (ਕੂਚ 19)। 2 ਸਮੂਏਲ 7 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦਾਉਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਵਾਚਾ ਬਣਾਈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਚਾਵਾਂ "ਨਵੀਂ ਵਾਚਾ" ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ (ਲੂਕਾ 22:20)।

ਹਰੇਕ ਵਾਚਾ ਪਿਛਲੀ ਵਾਚਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਤੇ ਬਣੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹਰੇਕ ਵਾਚਾ ਨਵੇਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੱਤੀ 5:17 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, "ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੈਂ ਮੂਸਾ ਬਿਵਸਥਾ ਜਾਂ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹਾਂ।" ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ; ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਉਤਪਤ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਉਤਪਤ 3:15 ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਇਕ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਪ (ਸ਼ੈਤਾਨ) ਨੂੰ ਹਰਾਵੇਗਾ। ਉਤਪਤ 3 ਦਾ ਸਰਾਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ; ਉਤਪਤ 3 ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਦੂਸਰੇ ਆਦਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਆਦਮ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ²⁶ ਹੋਇਆ ਵੰਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅਸੀਸ ਪਾਉਣਗੀਆਂ²⁷।

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ

◆ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਲਈ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਉਤਪਤ 1-2 ਵਾਸਤਵਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਬਜਾਏ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਲਪਿਤ ਕਥਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ?

²⁶ ਰੋਮਨ 5:12-21

²⁷ ਉਤਪਤ 12:1-3; ਗਲਾਤੀਆਂ 3:15-22

1998 ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕ ਸੀਮਿਤ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਦਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਕਲਾਸ ਨੂੰ ਪੜਾਇਆ। ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਸੀਹੀ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1998 ਵਿਚ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਾਈਬਲ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਖੁਸ਼ਬਖ਼ਰੀ ਦੇ ਲਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰੇਕ ਪਾਠ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾ ਪੰਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹਵਾ ਨੂੰ ਅਦਨ ਦੇ ਬਾਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਦੱਸਦਾ ਸੀ। ਦੂਸਰੇ ਪੰਨੇ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਡਰ ਵਿਚ ਰੋਂਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਲ ਪਰਲੋਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੀਸਰੇ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਚਾਕੂ ਚੁੱਕੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਈਬਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵਿਗੜੀ ਹੋਈ ਤਸਵੀਰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਪੀ ਵਿਚ ਡੋਬ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਹਾਣੀ ਗੁੰਮ ਸੀ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਉਂ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਲਈ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਲੇਖ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਕਾਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਉਤਪਤ ਦੇ ਲੇਖ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਕਈ ਮਸੀਹੀ ਲੇਖਕ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਤਪਤ ਦਾ ਲੇਖ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਤਪਤ 1-2 ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਪਰ ਕਲਪਿਤ ਕਥਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਕੀ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਚਨ ਉਤਪਤ ਦੇ ਲੇਖ ਦੇ ਸੱਚੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਮਸੀਹੀ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੈਦੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਸਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੂਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ

ਮਸੀਹਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।²⁸ ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸੱਚਾਈ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੋਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਇਕ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਤਪਤ 1-2 ਨੂੰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਲੇਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅਜੀਬ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਖਿੜਕੀ ਦਾ ਸੀਸਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਤਪਤ 1-2 ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ:

- ❖ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ²⁹ (ਇਹ ਉਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਲਪਿਤ ਕਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਆਧੁਨਿਕ ਕਲਪਿਤ ਕਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਤਫਾਕ ਨਾਲ ਉਤਪੰਨ ਹੋ ਗਿਆ)
- ❖ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਮਹਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ (ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਅਨੇਕ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ)
- ❖ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਵਿਕਾਸਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਇਕਤਫਾਕ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਾਂ)

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨੂੰ ਉਤਪਤ 1-2 ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਉੱਤੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹਫ਼ਤਾ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਵਚਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਰਨਣਾਂ ਤੇ ਅੱਲਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਤੇ ਅੱਲਗ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

²⁸ ਮਹਾਨ ਵਿਗਿਆਨੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ:
 ਨਿਕੋਲਸ ਕਾਪਰਨਿਕਸ (ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੂਰਜ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ)
 ਗੈਲੀਲਿਓ (ਨੂੰ “ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਪਿਤਾ” ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)
 ਯੋਹਨੇਸ ਕੇਲਪਰ (ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ)
 ਸਰ ਆਈਜ਼ੈਕ ਨਿਊਟਨ (ਨੇ ਗਰੁਤਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ)
 ਰਾਬਰਟ ਬੋਯਲ (ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਕੈਮਿਸਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)
 ਰੇਨੇ ਡੇਸਕਾਰਟਸ (ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ)
 ਮਾਇਕਲ ਫਰਾਡੇ (ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕੈਮਿਸਟ)
 ਲੂਇਸ ਪਾਸਚਰ (ਨੇ ਹਲਕੇ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਇਲਾਜ ਲੱਭਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਦਵਾਈ ਬਣਾਈ)
 ਮੈਕਸ ਪਲਾਂਕ (ਨੇ ਭਾਗ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ)

²⁹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਗਿਆਨੀ ਕਰੀਏਟੋ ਐਕਸ ਨਿਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਸਿੱਟਾ: ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਇਹ ਆਧੁਨਿਕ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, **ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਹੁਮੱਲਾ ਹੈ।** ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਹੁਮੱਲਾ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜਿਕ ਮੁੱਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਸੈਖੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਉਤਪਤ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿਰਜੇ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਜੀਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, **ਅਸੀਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਾਂ।** ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਦਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨੇਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕਲੀਸਿਯਾ ਕੋਲ **ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੇਲੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ** ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਜਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੂੰ ਦੂਸਰਿਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।³⁰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਆਪਣੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ; ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਹੈ।

³⁰ ਮੱਤੀ 28:18-20

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਚੁਣੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਗਰੁੱਪ ਲਈ ਕੰਮ

ਉਤਪਤ 1-11 ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦੱਸ ਨੂੰ ਦੇਵੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਹਰੇਕ ਸਦੱਸ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ:

-ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ

-ਇਹ ਘਟਨਾ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਿਵੇਂ ਹੈ

-ਇਹ ਘਟਨਾ ਅੱਜ ਕੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੰਮ। ਕੋਈ ਇਕ ਚੁਣੋ:

a. ਉਤਪਤ 1-11 ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਬਾਈਬਲ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਲਈ 1-2 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਕੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।

b. ਉਤਪਤ 12-40 ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਬਾਈਬਲ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਲਈ 1-2 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਮੂਨਾ ਜਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

2) ਇਸ ਪਾਠ ਤੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਚਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਨ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Hamilton, Victor P. *Handbook on the Pentateuch*. Baker Books, 1982.

Kidman, Derek. *Tyndale Old Testament Commentary: Genesis*. InterVarsity, 2008.

Morris, Henry M. *The Genesis Record*. Baker Books, 1976.

ਔਨਲਾਇਨ ਸਰੋਤ

Answers in Genesis: <http://www.answeringgenesis.org>

“Christians and the Environment” at <http://www.seedbed.com/seven-minute-seminary/>

“Science and the Christian Worldview” at <http://www.seedbed.com/seven-minute-seminary/>

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.
<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 2 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *ਤੋਰਾਹ* ਦਾ ਅਰਥ _____ ਹੈ।
2. ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
3. ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ?
4. ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ _____ ਹੈ।
5. ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਭਾਗ _____ ਅਤੇ _____ ਹਨ।
6. ਉਤਪਤ 1-11 ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
7. ਉਤਪਤ 12-50 ਦੇ ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
8. ਇਕ-ਇਕ ਵਾਕ ਵਿਚ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਲਿਖੋ।
9. ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜੋ ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।
10. ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਤਪਤ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ।
11. ਉਤਪਤ 3:15 ਅਤੇ 12: 3 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 3

ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ : ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (2) ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (3) ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
- (4) ਬਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (5) ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਪੜ੍ਹੋ

ਕੂਚ 3:14; ਲੇਵੀਆਂ 20:7-8; ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 6:4-5 ਯਾਦ ਕਰੋ

ਭੂਮਿਕਾ

ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰੇ, ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਬਿਵਸਥਾ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ, ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਫਿਰਨ, ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ।

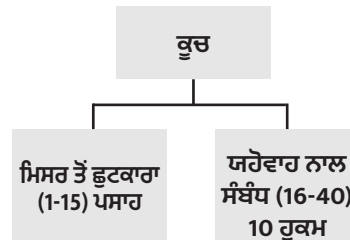
ਉਤਪਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੂਚ ਤੋਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਨੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਮਿਸਰ ਵਿਚ 400 ਸਾਲ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤਰੀਖ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਸਹਿਮਤੀ ਹੈ, ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੀਖ 1446 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਹੈ।³¹ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਲਗਭਗ 1405 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

³¹ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਕੂਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੀਖਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। 1 ਰਾਜਿਆਂ 6:1 ਅਤੇ ਨਿਆਈਆਂ 11:26 ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੀਖ 1446 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਹੈ। ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ 1 ਰਾਜਿਆਂ 6:1 ਦੀ ਸੰਕੇਤਕ ਸਮਝ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਕੁਝ ਮਸੀਹੀ ਲਗਭਗ 1275 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤਰੀਖ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1 ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1446 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਭਵਿਤ ਤਰੀਖ ਹੈ।

ਕੂਚ

ਵਿਸ਼ਾ: ਛੁਟਕਾਰਾ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧ

ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਕੂਚ 1-15 ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਸਾਹ ਇਸ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀ ਯਾਦ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੌਰਾਨ, ਪਸਾਹ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕੂਚ 16-40 ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਪਲ ਸੀ।

ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

➔ ਛੁਟਕਾਰਾ: ਕੂਚ 1-15

ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨੇ ਯੂਸਫ਼ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ 400 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਯਾਕੂਬ ਦਾ ਵੱਸ ਮਿਸਰ ਦੇ ਲਈ ਧਮਕੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਇਕ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ।

ਚਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ:

- ❖ ਮੂਸਾ ਦਾ ਚਮਤਕਾਰੀ ਜਨਮ ਅਤੇ ਸੱਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ।
- ❖ ਦਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹਨ; ਉਹ ਮਿਸਰ ਦੇ ਬੂਣੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਹਮਲੇ ਸਨ। ਮਿਸਰ ਦੇ ਲੋਕ ਨੀਲ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਸਨ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖੂਨ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਸਰ ਦੀ ਇਕ ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਡੱਡੂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਭੇਜੀ। ਮਿਸਰ ਇਕ ਪਹਿਲਾ ਬੱਚਾ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਹਾਂਮਾਰੀਆਂ ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ।
- ❖ ਪਸਾਹ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਦੀ ਯਾਦ ਬਣ ਗਿਆ।

❖ ਲਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

➔ ਸੰਬੰਧ: ਕੁਚ 16-40

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਇਕ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ। ਕੁਚ 16-40 ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ “ਨਿੱਜੀ ਪਰਜਾ” ਵਜੋਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।³²

ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਯਹੋਵਾਹ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ:

❖ *ਦਸ ਹੁਕਮ* ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਲਈ ਇਕ ਨੇਮ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਇਆ। ਅਬ-ਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸੁੰਨਤ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਯਹੋਵਾਹ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ।

❖ *ਤੰਬੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ* ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡੇਰੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਥਿਤ ਤੰਬੂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਤੰਬੂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਸਰਾਇਲੀ ਤੰਬੂ ਦੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ “ਅਸ਼ੁੱਧ” ਜਗ੍ਹਾ (ਡੇਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ) ਤੋਂ “ਸੁੱਧ” ਜਗ੍ਹਾ (ਡੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ) ਵੱਲ ਅਤੇ ਤੰਬੂ ਵੱਲ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜੇ “ਪਵਿੱਤਰ” ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ ਜੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਜਾਜਕਾਂ ਲਈ ਅਲਗ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। “ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਸਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ।

ਕੁਚ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਇਕ ਸੰਪੂਰਨ ਪਸਾਹ ਦਾ ਲੇਲਾ ਹੈ।³³ ਉਹ ਪਸਾਹ ਅਤੇ ਤੰਬੂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ “ਤੰਬੂ/ਡੇਰਾ” ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,

³² ਕੁਚ 19:5

³³ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 5:7

“ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇਹ ਧਾਰੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਆਸ (ਡੋਰਾ) ਕੀਤਾ।”³⁴ ਜਿਵੇਂ ਤੰਬੂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ, ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੀ।

ਲੇਵੀਆਂ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪਵਿੱਤਰਤਾ

ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀਆਂ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ: ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?” ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਹੈ।

ਕੁਚ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ
ਮੌਜੂਦ ਹੈ (ਤੰਬੂ)
ਲੇਵੀਆਂ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ
ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ (ਬਲੀਦਾਨ)

ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਵਿਚ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਛੁਡਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਬਲੀਦਾਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਪਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਬਲੀਦਾਨ ਅਤੇ ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਰੂਪਰੇਖਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਇਕ ਸੰਤੁਲਨ ਹੈ ਜੋ ਲੇਵੀਆਂ 20:7-8 ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। “ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀਆਂ ਬਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ। ਮੈਂ ਉਹੋ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”³⁵ ਸਾਨੂੰ “ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ” ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੈ “ਯਹੋਵਾਹ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।” ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ ਉਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ ਜੋ ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

³⁴ ਯੂਹੰਨਾ 1:14, ਸ਼ਬਦ “ਵਾਸ ਕੀਤਾ” ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ “ਡੋਰਾ ਕੀਤਾ” ਹੈ।

³⁵ ਲੇਵੀਆਂ 20:7-8

ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

→ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ

ਬੇਲਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਰਾਲਫ਼ ਵੂਡ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ: ਇਕ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਕਲਪਿਤ ਕਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਲੜਕਾ ਜੋ ਇਕ ਇਕਾਂਤ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੇਦੀ ਤੇ ਮੂਰਗੀ ਦੀ ਬਲੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਵੂਡ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੂਰ ਹੈ?” ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਲੜਕਾ ਆਦਿਵਾਸੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਦਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ: ਪਾਪ ਲਈ ਇਕ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਾਪੀਆਂ ਲਈ ਪਾਪ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਾਧਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਲੜਕਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਕ ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਪ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।³⁶

ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

- ਉਤਪਤ 3:21 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਦਮ ਅਤੇ ਹੱਵਾ ਲਈ ਇਕ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਚਮੜੀ ਤੋਂ ਕਪੜੇ ਬਣਾਏ।
- ਉਤਪਤ 4 ਵਿਚ, ਕਾਇਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਬਲੀਦਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਉਤਪਤ 22:14 ਵਿਚ, ਅਬਰਾਹਾਮ ਨੇ ਬਲੀਦਾਨ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਨਾਮ “ਯਹੋ-ਵਾਹ-ਯਿਰਹ” ਰੱਖਿਆ³⁷
- ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
- ਇਬਰਾਨੀਆਂ 9 ਅਤੇ 10 ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੂੰ “ਇਕ ਵਾਰ ਸਭਨਾਂ ਲਈ” ਬਲੀਦਾਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ।

ਲੇਵੀਆਂ 1-7 ਬਲੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕੋਲ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਾ ਹੈ।

- ❖ **ਹੋਮ ਬਲੀ** ਦੀ ਭੇਟ (ਲੇਵੀਆਂ 1) ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਮੁੱਖ ਬਲੀ ਸੀ। ਪਸ਼ੂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਾਧਕ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਉਸ ਹੋਮ ਬਲੀ ਦੇ ਪਸ਼ੂ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪਾਪੀ ਮਨੁੱਖ ਸੀ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।³⁸ ਫਿਰ ਪਸ਼ੂ ਨੂੰ ਵੇਦੀ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

³⁶ Jill Carattini, “Lamb of God” at A Slice of Infinity, April 23, 2012. <http://www.rzim.org>

ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।

³⁷ “ਯਹੋਵਾਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ”

³⁸ ਲੇਵੀਆਂ 1:4-5

- ❖ **ਮੈਦੇ ਦੀ ਭੇਟ** (ਲੇਵੀਆਂ 2) ਇਕ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਭੇਟ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹੋਮ ਬਲੀ ਜਾਂ ਸੁੱਖ-ਸਾਂਦ ਦੀ ਬਲੀ ਨਾਲ ਚੜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।³⁹
- ❖ **ਸੁੱਖ-ਸਾਂਦ ਦੀ ਬਲੀ** (ਲੇਵੀਆਂ 3) ਵਿਚ ਅਰਾਧਕ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਚਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਭੇਟ ਸੀ ਜੋ ਅਰਾਧਕ, ਜਾਜਕ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
- ❖ **ਪਾਪ ਬਲੀ** (ਲੇਵੀਆਂ 4:1-5:13) ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਾਪ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਭੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੀ ਸੀ।
- ❖ **ਦੋਸ਼ ਬਲੀ** (ਲੇਵੀਆਂ 5:14-6:7) ਵੀ ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਭੇਟ ਪਾਪ ਬਲੀ ਦੀ ਭੇਟ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਖਾਸਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੁਝ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਲੀਆਂ ਨੂੰ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਬਲੀਆਂ ਦੀ ਸੈਲੀ ਸੱਚੀ ਤੋਬਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। “ਜ਼ਬ-ਰਦਸਤੀ ਦੇ ਪਾਪ” (ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਵਾਲੇ ਪਾਪ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਲੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ।⁴⁰ ਇਕ ਯੋਗ ਭੇਟ ਸੱਚੀ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

➔ **ਜਾਜਕਵਾਦ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ** (ਲੇਵੀਆਂ 8-10)

ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਅਰਾਧਨਾ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਚ 32 ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਮਿਸਰ ਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।⁴¹ ਲੇਵੀਆਂ 10 ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਏ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

³⁹ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ (“ਚਰਬੀ” –ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹਿੱਸਾ) ਉਸ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਰਾਧਕ ਅਤੇ ਜਾਜਕ ਦੁਆਰਾ ਖਾਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

⁴⁰ ਗਿਣਤੀ 15:30-31 ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਾਲੇ ਪਾਪ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ “ਛੇਕਿਆ ਜਾਂਦਾ” ਸੀ। ਜ਼ਬੂਰ 51 ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਉਰਿੰਯਾਹ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਉਸਦੀ ਪਾਪ ਬਲੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; “ਤੂੰ ਹੋਮ ਬਲੀ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ ਟੁੱਟਾ ਹੋਇਆ ਆਤਮਾ ਹੈ, ਹੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਟੁੱਟੇ ਅਤੇ ਕੁਚਲੇ ਹੋਈਏ ਮਨ ਨੂੰ ਤੂੰ ਤੁੱਛ ਨਾ ਜਾਣੇਗਾ।”

⁴¹ ਦੇਖੋ, ਕੁਚ 32:4 (“ਇਹ ਹੈ ਤੇਰਾ ਦੇਵਤਾ ਜਿਹੜਾ ਤੈਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਉਤਾਰਾ ਲਈ ਆਇਆ”) ਅਤੇ ਕੁਚ 32:5 (“ਕੋਲ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਪਰਬ ਹੈ”)।

➔ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਦੇ ਨਿਯਮ (ਲੇਵੀਆਂ 11-16)

400 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਤੋਂ ਅਲਗ ਹੋਣਾ ਸਿਖਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਦੂਸਰਿਆਂ ਕੋਮਾਂ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ (ਖਾਣਾ, ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣਾ, ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ, ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਮੇਹ) ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।

ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸ਼ੁੱਧ ਪਸ਼ੂ ਉਸ ਵਿਚ ਠੀਕ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ, ਜਿਹੜੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖੰਭਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸਨ; ਉੱਡਣ ਵਾਲੇ ਕੀੜੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਸਨ ਉਹ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸਨ।⁴² ਭਾਵੇਂ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਇਸ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਹੈ।

➔ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ (ਲੇਵੀਆਂ 17-27)

ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਅਖੀਰਲਾ ਭਾਗ ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ, ਜਾਜਕਾਂ, ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਬੰਧ, ਪਰਿਵਾਰ, ਜਿਨਸੀ, ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਨ, ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਵਰਤਾਅ। ਪਵਿੱਤਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ: “ਤੁਸੀਂ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ।”⁴³ ਇਹ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ ਕਿ “ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ”

⁴² ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਕੋਲ ਖੰਭ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੀੜਿਆਂ ਕੋਲ ਲੱਤਾਂ ਉੱਡਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਤੁਰਨ ਲਈ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਨ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸਨ।

⁴³ ਲੇਵੀਆਂ 19:2, ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲੇਵੀਆਂ 20:7, 26; 21:8 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਹ 1 ਪਤਰਸ 1:15-16 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਮਤੀ 5:48 ਵਿਚ।

ਜਾਂ “ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹਾਂ” ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਈਆਂ ਵਿਚ ਸੰਤਾਲੀ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੈ।

ਲੇਵੀਆਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਵੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਖਾਸ ਕਾਰਜ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ; ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।⁴⁴ ਹਾਲਾਂਕਿ ਲੇਵੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅੱਜ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਕ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਜਿਹੜੀ ਮਸੀਹ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।⁴⁵

ਨਿਯਮ/ਬਿਵਸਥਾ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

◆ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਰਹੀ ਬਚਾਏ ਗਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ?

ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਵਿਚ “ਨਿਯਮਾਂ” ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਨਿਯਮ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹਨ। ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ⁴⁶, ਜਦਕਿ ਉਹ ਕਈ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, “ਪਰ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਵਸਥਾ ਚੰਗੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਜਾਵੇ।”⁴⁷ ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਬਿਆਨਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ “ਸਾਰਾ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ... ਸਿੱਖਿਆ, ਤਾੜਨ, ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਗੁਣਕਾਰ ਹੈ।”⁴⁸

ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਲਈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਹਰ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ; ਇਹ ਉਹੀ ਨੁਕਸ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ੀ ਸਨ।

⁴⁴ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 9:21; ਗਲਾਤੀਆਂ 6:2

⁴⁵ ਮੱਤੀ 5:48

⁴⁶ ਗਲਾਤੀਆਂ 2:16-21, ਉਦਾਰਗਣ ਦੇ ਲਈ

⁴⁷ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 1:8

⁴⁸ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16

ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਦਾ ਸਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ *ਨੈਤਿਕ ਨਿਯਮ* (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਸ ਹੁਕਮ) ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ *ਸਿਵਲ ਨਿਯਮ* (ਉਹ ਨਿਯਮ ਜਿਹੜੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਹੀ ਹਨ) ਅਤੇ *ਰਸਮੀ ਨਿਯਮ* (ਬਲੀਦਾਨਾਂ, ਜਾਜਕਾਂ, ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ) ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਕ ਆਮ ਵੰਡ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਨਿਯਮ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚ ਫਿੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੇਵੀਆਂ 19 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵਿਚ ਰੱਖੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੰਤਰੀਵ ਪਾਵੇਗੇ। ਕੀ ਸਿੱਟੇ ਚੁਗਣ ਦਾ ਨਿਯਮ (ਲੇਵੀਆਂ 19:9-10) ਇਕ ਸਿਵਲ ਨਿਯਮ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਇਕ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਾਂ ਲਈ ਇਕ ਨੈਤਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ? ਲੇਵੀਆਂ 19:36 ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਇਕ ਸਿਵਲ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਲੇਵੀਆਂ 19 ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਮੂਸਾ ਨੇ ਸਿਵਲ, ਰਸਮੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਸਦੀਪਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਿਵਸਥਾ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਪਹੁੰਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਿਵਸਥਾ ਲਈ ਇਸ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ: “ਇਹ ਨਿਯਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ?” ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ **ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ** ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਹੇਠਲਾ ਨਮੂਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ:

ਇਸ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਿੱਟੇ ਚੁਗਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਲਓ (ਲੇਵੀਆਂ 19:9-10)

- ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਿਯਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: “ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਦਾਖਾਂ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਦਾ ਹਰੇਕ ਦਾਣਾ ਨਾ ਤੇੜੀਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਾਖਾਂ ਦੇ ਬਾਗਾਂ ਵਿਚ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਅੰਗੂਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਚੁੱਕੀਂ, ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਗਾਲ ਅਤੇ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵੀ।”
- ਇਹ ਨਿਯਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ: “ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹਾਂ।” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।⁴⁹
- ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ, ਉਸ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ।
- ਇਕ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਆਧੁਨਿਕ ਅਭਿਆਸ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਲਈ ਫਸਲ ਕੱਟਣ ਤੇ ਭੋਜਨ ਛੱਡਣਾ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਆਧੁਨਿਕ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹਰੇਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਖੁਦ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ 1 ਯੂਹੰਨਾ 3:17-18 ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ 2:14-16 ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ “ਸਿਵਲ” ਨਿਯਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੇਵੀਆਂ 19 ਇਕ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਵੀਆਂ 19 ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂ ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਝਲਕ ਹਨ; ਕੁਝ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ; ਕੁਝ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ; ਸਾਰੇ ਸਾਡੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ।

ਗਿਣਤੀ

ਵਿਸ਼ਾ: ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ

ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਾਮ ਦੇ ਜਨ-ਗਣਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ; ਇਕ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਇਸ ਦੇ

⁴⁹ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਅਕਸਰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਹ ਆਗਿਆ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ?” ਉਦਾ-

ਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਚੱਕੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੁੜ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 24:6)। ਕਿਉਂ? ਇਹ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲਵੇਗਾ। ਇਕ ਖਾਸ ਆਗਿਆ ਦੇ “ਕਿਉਂ” ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸਾਡੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿਚ। ਇਬਰਾਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ("ਉਜਾੜ ਵਿਚ") ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਭਟਕਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਪੂਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪੈਂਟਾਟਯੂਕ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਾਹਿਤਕ ਨਮੂਨੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਢਾਂਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਰਸਾਲੇ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ: ਬਿਰਤਾਂਤ, ਕਵਿਤਾ, ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ, ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ, ਬਿਵਸਥਾ, ਅਤੇ ਦੇ ਜਨ-ਗਣਨਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਸਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੈ। "ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਬੇਵਫ਼ਾ ਹੋਈਏ, ਪਰ ਉਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।"⁵⁰

ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

➔ **ਸੀਨਈ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲ** (ਗਿਣਤੀ 1:1-10:10)

ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਨ-ਗਣਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੀਨਈ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਨ-ਗਣਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੇਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

➔ **ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ** (ਗਿਣਤੀ 10:11-21:35)

ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਹਿੱਸਾ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਭਟਕਣ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਦੇਸ਼ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਬਾਹ-ਰਾਹ ਥਾਂ ਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ,⁵¹ ਕਿਬਰੇਥ-ਹੱਤਾਵਾਹ ਥਾਂ ਤੇ ਮੰਨਾ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ,⁵² ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਰਯਮ ਅਤੇ ਹਾਰੂਨ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਿਚ⁵³ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ।

⁵⁰ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:13;

⁵¹ ਗਿਣਤੀ 11:1-3

⁵² ਗਿਣਤੀ 11:4-35;

⁵³ ਗਿਣਤੀ 12:1-16

ਜਾਸੂਸਾਂ ਦੇ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਿੱਤ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਬੇਵਫ਼ਾ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਬਿਪਤਾ ਵਿਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਲੇਬ ਅਤੇ ਯਹੋਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ ਬਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ, ਕੋਰਾਹ, ਦਾਥਾਨ ਅਤੇ ਅਬੀਰਾਮ ਦੇ ਆਕੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਵੱਸ਼ ਦੀ ਜਾਜਕ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ, ਤੰਬੂ ਅਤੇ ਅਸੁੱਧਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਬੇਤਰਤੀਬਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਭਾਗ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੀਨਈ ਤੇ ਨਿਯਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਰਪਾ ਵਾਲੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਨਿਯਮ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਵੱਸ਼ ਦੇ ਜਾਜਕ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਤੰਬੂ ਬਾਰੇ ਨਿਯਮ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਤੰਬੂ ਅਤੇ ਜਾਜਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਸ ਨਿਰੰਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵੱਸਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਅਧਿਆਇ 21 ਵਿਚ ਲੋਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਕੇ ਅੱਗ ਦੇ ਸੱਪਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਸਨ।⁵⁴ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਇਕ ਖੰਭੇ ਤੇ ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਸੱਪ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਸੱਪ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੱਪ ਡੰਗਦਾ ਸੀ। ਯੂਹੰਨਾ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਉਸ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।⁵⁵

→ ਇਸਰਾਈਲੀ ਮੋਆਬ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਤੇ (ਗਿਣਤੀ 22:1-36:13)

ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਈਆਂ ਦੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਗਿਆਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਨੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਲਏ।⁵⁶

ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਗਿਣਤੀ 15-21 ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮੌਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਮੌਤ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ।⁵⁷

⁵⁴ ਗਿਣਤੀ 21:4-9, “ਅੱਗ ਦੇ ਸੱਪ” ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਸੱਪਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

⁵⁵ ਯੂਹੰਨਾ 3:14-16; ⁵⁶ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 1:2-3

⁵⁷ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਹੋਸ਼ੂਆ ਵਿਚ, ਅਈ ਵਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਆਕਾਨ ਦੇ ਪਾਪ ਕਾਰਨ ਆਈ।

ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਇਲੀ ਮੋਆਬ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੋਆਬ ਦੇ ਰਾਜਾ ਬਾਲਾਕ ਨੇ ਬਿਲਆਮ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਸਰਾਪ ਦੇਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਪਰ-ਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਬਿਲਆਮ ਦੇ ਸਰਾਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਬਿਲਆਮ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਮਹਾਨ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਕ ਹੋਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕ ਮੋਆਬ ਦੇ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਕ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਆਈ ਅਤੇ 24,000 ਇਸਰਾਇਲੀ ਮਾਰੇ ਗਏ।⁵⁸ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਜਨ-ਗਣਨਾ, ਮੋਆਬ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ, ਬਲੀਦਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵੰਧ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ।

ਰਾਈ ਪੀੜ੍ਹੀ (ਗਿਣਤੀ 1-14)	ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ (ਗਿਣਤੀ 21-36)
ਪਹਿਲੀ ਜਨ-ਗਣਨਾ: 603,550 ਯੋਧੇ (ਗਿਣਤੀ 1)	ਦੂਸਰੀ ਜਨ-ਗਣਨਾ: 601, 730 ਯੋਧੇ (ਗਿਣਤੀ 26)
ਸੀਨਈ ਤੋਂ ਕਾਦੇਸ਼ ਤੱਕ ਦਾ ਯਾਤਰਾ	ਕਾਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੋਆਬ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ
ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਯਮ (ਗਿਣਤੀ 4-9)	ਬਲੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁੱਖਣਾ ਦੇ ਨਿਯਮ (ਗਿਣਤੀ 28-30)

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਮੋਆਬ ਵਿਖੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪ, ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ। ਇਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, “ਜੇ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਸੁਚੇਤ ਰਹੋ ਜੇ ਉਹ ਕਿਤੇ ਡਿੱਗ ਨਾ ਪਵੇ।” ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੌਲੁਸ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, “ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਰਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਝੱਲਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਪਰੰਤੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਰਤਾਵੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦੇਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਪਰਤਾਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਚ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਵੀ ਕੱਢ ਦੇਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿ ਸਕੋ।”⁵⁹

⁵⁸ ਗਿਣਤੀ 25:1-9

⁵⁹ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 10:1-13

ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਨਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਬਰਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪਾਠਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ “ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਬੁਰਾ ਦਿਲ” ਹੈ ਉਹ ਸੁਸਮਾਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਸਬਤ ਦੇ ਆਰਾਮ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।⁶⁰

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ: ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕਰਨਾ

ਵਿਸ਼ਾ

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਂਟਾਟਯੂਕ ਦਾ ਸਿਖਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਬਾਕੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ, ਨਬੀ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਸਿਖਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਮਾਪਣਗੇ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦਾ ਅਰਥ “ਦੂਸਰੀ ਬਿਵਸਥਾ/ਦੂਸਰਾ ਨਿਯਮ” ਹੈ। ਇਹ “ਦੂਸਰੀ ਬਿਵਸਥਾ” ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਵਾਚਾ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਹੈ। ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਬਰਾਹਾਮ ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਾਚਾ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਣ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵੱਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਜੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

→ ਭਾਸ਼ਣ 1 – ਇਤਿਹਾਸਕ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 1-4)

ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਅਧਿ-ਆਤਮਿਕਤਾ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਕੇ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਉਦੋਂ

⁶⁰ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 3:7-4:13

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੂਸਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਨਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।⁶¹

ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਭਾਸ਼ਣ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ “ਬੀਜਣ ਅਤੇ ਵੱਡਣ” ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ।⁶² ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਬਾਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਵੱਲ ਮੁੜਦੀ ਹੈ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਭੇਜਦਾ ਹੈ।

➔ **ਭਾਸ਼ਣ 2 –ਕਾਨੂੰਨੀ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ** (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 5-26)

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦਾ ਮੂਲ ਵਾਚਾ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 5-11 ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਬਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 12-26 ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।⁶³

ਮੂਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਾਲ ਅਰੰਭ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਚਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੋ ਸਿਧਾਂਤ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈ” ਅਤੇ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ” ਹਨ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 5:29 ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਭਲਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਮਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਥੋਂ ਡਰਦੇ ਅਤੇ ਸਦਾ ਮੇਰੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਦਾ ਤੱਕ ਭਲਾ ਹੁੰਦਾ!” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸਹੀ ਡਰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਬਚਾਏਗਾ।

⁶¹ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 4:9, 23

⁶² ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ “ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ” ਜਾਂ “ਬਦਲੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਾਤੀਆਂ 6:6-7 ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

⁶³ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 22:8 ਹੈ: “ਜਦ ਤੂੰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬਣਾਵੇਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਬਨੇਰਾ ਬਣਾਵੀ ਤਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਉਥੋਂ ਡਿੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖੂਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਘਰ ਉੱਤੇ ਨਾ ਲਿਆਵੇ।” ਇਹ ਨਿਯਮ ਕੁਚ ਅਤੇ ਲੋਵੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਵਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਧਾਂਤ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 22:8 ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, “ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਕਰੀ” (ਲੋਵੀਆਂ 19:18)। ਇਹ ਕੁਚ 20:13 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ “ਤੂੰ ਖੂਨ ਨਾ ਕਰਾ” ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਖੂਨ ਦੀ ਗੈਰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੋ ਹੈ; ਇਹ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ –ਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਮੱਤੀ 5:21-24 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 6:4-5 ਵਿਚ ਵਾਚਾ ਦਾ ਮੂਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ: “ਹੇ ਇਸਰਾਏਲ, ਸੁਣ! ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕੋ ਹੀ ਯਹੋਵਾਹ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਿਲ, ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ।”⁶⁴ ਜਿਸੂ ਇਸ ਨੂੰ “ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਹੁਕਮ” ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।⁶⁵

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਿਧਾਂਤ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਡਰ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਡਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੋਵੇਂ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਪੁਰਾਣ ਨੇਮ ਵਿਚ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਡਰ ਰੱਖਣ” ਦਾ ਅਰਥ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਡਰ ਇਕ ਗੁਲਾਮ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਹੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡਾ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬ ਹੈ। ਡਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੋਵੇਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸ਼ਬਦ ਹਨ।

ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਬਾਕੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਲਈ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਮੂਸਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਡਰ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸੀ; ਇਹ ਪਿਆਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਸੀ।

→ ਭਾਸ਼ਣ 3 –ਭਵਿੱਖ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੀ ਕਰੇਗਾ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 27-31)

ਭਵਿੱਖ ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਮੂਸਾ ਦਾ ਅੰਤਮ ਭਾਸ਼ਣ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਯਹੋਸ਼ੂਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਸ ਵਾਚਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 27-28 ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹਨ। ਇਸ ਰਸਮ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਕਮ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਵੇਦੀ ਬਣਾਉਣੀ ਸੀ ਜੋ ਏਲਾਬ ਪਰਬਤ ਅਤੇ ਗਰਿੱਜੀਮ ਪਰਬਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਗੋਤਰ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਜਾਣਗੇ, ਅੱਧੇ ਗੋਤਰ ਇਕ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਅੱਧੇ ਗੋਤਰ ਦੂਸਰੇ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ। ਲੇਵੀ ਵਾਚਾ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਨਵੇਂ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਅਤੇ ਸਰਾਪਾਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਰਸਮ ਯਹੋਸ਼ੂਆ 8:30-35 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਵਾਚਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਸੀ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 29-30 ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਯਾਦ ਦਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੂਸਾ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਹੋਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਭਵਿੱਖ-

⁶⁴ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 6:4-5 ਨੂੰ *ਸ਼ੇਮਾ* ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

⁶⁵ ਮੱਤੀ 22:38

ਬਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਕੇ ਆਵੇਗਾ। ਮੂਸਾ ਇਕ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ: “ਮੈਂ ਅੱਜ ਅਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਗੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ, ਬਰਕਤ ਅਤੇ ਸਰਾਪ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚੁਣੋ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਵੰਸ਼ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹੇ।”⁶⁶

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 31 ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਤੰਬੂਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਹਰੇਕ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਬਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।

➔ ਅੰਤਿਕਾ (ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 32-34)

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ, ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਵਾਚਾ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ। ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਵਾਚਾ ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਇਕ ਗੀਤ ਸਿਖਾਇਆ। ਇਹ ਗੀਤ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 32 ਦਾ ਗੀਤ ਵਾਚਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਯਾਦ ਹੈ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 33 ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਗੋਤਰ ਲਈ ਮੂਸਾ ਦੀ ਅੰਤਮ ਅਸੀਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਮੂਸਾ ਹਰੇਕ ਗੋਤਰ ਉੱਤੇ ਅਸੀਸਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।⁶⁷

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 34 ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ ਜੋ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਮਰੀਬਾਹ ਵਿਖੇ ਮੂਸਾ ਦੇ ਪਾਪ ਕਾਰਨ, ਉਸਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।⁶⁸ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਨੇਬੇ ਪਹਾੜ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮੂਸਾ ਨੂੰ ਮੇਆਬ ਵਿਚ ਦਫਨਾਇਆ, ਅਤੇ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਗੂ ਬਣ ਗਿਆ।

ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਵਾਚਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਟੀ ਗਏ “ਭਵਿੱਖ-ਬਾਈ ਮੁਕੱਦਮੇ” ਲਈ ਇਕ ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਨਬੀ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਨਮੂਨਾ ਹੈ ਜੋ ਮੂਸਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਾਚਾ ਅਤੇ ਸੰਧੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਸੀ। ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸਰਾਏਲ ਇਸ ਰੂਪ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਚਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

⁶⁶ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 30:19

⁶⁷ ਦੇਖੋ, ਉਤਪਤ 49, ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਵੀ ਗੋਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

⁶⁸ ਗਿਣਤੀ 20

ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਅਤੇ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੱਕ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਿਆਈਆਂ, ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਵਾਚਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ।

ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਾਚਾ

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨੇੜਲੇ ਪੂਰਬ ਦੀਆਂ ਸੰਧੀਆਂ	ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਾਚਾ
ਭੂਮਿਕਾ ਸੰਧੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ	ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 1:1-5
ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਮੁੱਖਬੰਦ ਦੇਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ	ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 1:6-4:49
ਵਾਚਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ	ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 5:1 -26:19
ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਤੋੜਣ (ਜਾਂ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ) ਦੇ ਸਰਾਪ ਅਤੇ ਅਸੀਸਾਂ	ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 27:1 -28:68
ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ	ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 31:9-29
ਵਾਚਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ	ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 32:1-47

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦਾ ਅੱਸੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮੂਸਾ ਵਰਗੇ ਇਕ ਨਬੀ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰੇਗਾ; ਇਹ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।⁶⁹ ਯਿਸੂ ਨੇ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਪਰਤਾਵੇ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।⁷⁰

ਸਿੱਟਾ: ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਲੀਸਿਯਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਜਲ ਪਰਲੇ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸਾਂ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹਨ। ਦਸ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੂਚ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

⁶⁹ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 18:14-22; ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 34:10-12; ਯੂਹੰਨਾ 6:14

⁷⁰ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 6:13, 16; 8:3; ਮੱਤੀ 4:1-10

ਇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ।

ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਛੁੜਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ, ਬਿਵਸਥਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਸੀ ਉਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਨਾ ਡਰੋ: ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਰਤਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭੈਅ ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਗੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਾਪ ਨਾ ਕਰੋ।”⁷¹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੱਜ ਬਲੀਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅੱਜ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੂੰ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਲਈ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ, ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਬਦਲ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦੇ ਹਨ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

⁷¹ ਕੂਚ 20:20

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰੋ:

1. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਚੁਣੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

“ਨਿਯਮ/ਬਿਵਸਥਾ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ” ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਵੀਆਂ 19 ਦਾ ਅਧਿਆਇ ਕਰੋ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹੁਕਮ ਲਈ, ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ ਜੋ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਕ ਛੋਟਾ ਲੇਖ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦੇ ਲਈ ਲੇਵੀਆਂ 19 ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਵਰਤੋਂ ਦੱਸੀ ਜਾਵੇ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੰਮ

“ਨਿਯਮ/ਬਿਵਸਥਾ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ” ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਵੀਆਂ 19 ਦਾ ਅਧਿਆਇ ਕਰੋ। ਇਕ 1-2 ਪੰਨੇ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹਰੇਕ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

2. ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਲਵੋ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿਖਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Fuller, Lois. *The Pentateuch*. Africa Christian Textbooks, 1995.

Hamilton, Victor P. *Handbook on the Pentateuch*. Baker Books, 1982.

Kitchen, Kenneth A. *On the Reliability of the Old Testament*. Eerdmans, 2003.

Walton, John H. and Victor H. Matthews. *The IVP Bible Background Commentary: Genesis – Deuteronomy*. InterVarsity Press, 1997.

ਔਨਲਾਇਨ ਸਰੋਤ

ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗੀ: <http://www.biblearchaeology.org>

ਲੈਕਚਰ “Dr James Hoffmeier – Egyptologist.” ਦੇਖੋ <http://www.youtube.com>

ਲੈਕਚਰ “Did the Exodus Happen?” ਦੇਖੋ www.seedbed.com

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.

<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 3 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਭਵਿਤ ਤਰੀਖ ਕੀ ਹੈ?
2. ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ:
3. ਕੂਚ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਭਾਗ _____ ਅਤੇ _____ ਹਨ।
4. ਕੂਚ ਵਿਚ, ਚਾਰ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜੋ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ:
5. ਕੂਚ ਵਿਚ, ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜੋ ਯਹੋਵਾਹ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹਨ:
6. ਲੇਵੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਹਰੇਕ ਬਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ:
 _____: ਇਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਜੋ ਦੂਸਰੀ ਬਲੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ
 _____: ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਮੁੱਖ ਬਲੀ
 _____: ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 _____: ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿਚ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ
 _____: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਅਰਾਧਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਗਤੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ
7. ਲੇਵੀਆਂ 17-27 ਦੇ _____ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
8. ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਰ ਕਦਮ ਹਨ:
9. ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਭਾਗ _____, _____, ਅਤੇ _____ ਹਨ।
10. ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਸ਼ਣ ਹਨ:
11. ਕੂਚ 3:14 ਲੇਵੀਆਂ 20:7-8; ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 6:4-5 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 4
ਯਹੋਸ਼ੁਆ – ਰੂਥ
ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਯਹੋਸ਼ੁਆ – ਰੂਥ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (2) ਜਿੱਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਿਆਈਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣਾ।
- (3) ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣਾ।
- (4) ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ (ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ) ਯੁੱਧ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (5) ਯਹੋਸ਼ੁਆ – ਰੂਥ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਨਾ।

ਪਾਠ

ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਰੂਥ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹੋ

ਯਹੋਸ਼ੁਆ 1:8-9 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ।

ਭੂਮਿਕਾ

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਰੂਥ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ “ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਨਾਨ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ 586 B.C. ਵਿਚ ਯਹੂਸਲਮ ਦੀ ਤਬਾਹੀ, 536 B.C. ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ (ਯਹੋਸ਼ੁਆ, ਨਿਆਈਆਂ, ਸਮੂਏਲ, ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ) “ਪਹਿਲੇ ਨਬੀ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ “ਨਬੀ” ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਬਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਕੇ ਹਨ; ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਰਾਜ: ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੋਂ
ਰੂਥ (1405-1043 BC)

ਰਾਜੇ: ਸਮੂਏਲ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ
ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ
(1043 -586 BC)

ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ: ਅਜ਼ਰਾ ਤੋਂ
ਅਸਤਰ
(536-420 BC)

ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਅਤੇ ਨਿਆਈਆਂ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ, ਇਸਰਾਏਲ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੀ “ਸਦੀਪਕ ਕਿਰਪਾ” ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ “ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ” ਹਨ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਵਾਚਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਮਸ਼ੀਹੀਆਂ ਲਈ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਹਨ; ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਿੱਧਾ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਸੀ)। ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧੀ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਾਮਯਾਬ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਨਿਆਈਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ। ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜ (ਇਕ ਰਾਜਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ) ਕੌਮ ਦੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਯਹੋਸ਼ੁਆ

ਵਿਸ਼ਾ: ਕਨਾਨ ਦੀ ਜਿੱਤ

ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ; ਕਨਾਨ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਸੀ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਯੋਧੇ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਉਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੂਚ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿਚ ਦੇਰ ਹੋਈ ਸੀ।

ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸਰਾਏਲ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਲਈ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਉਸਦੀ ਅਸੀਸ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਯਰੀਹੋ ਵਿਚ ਅਤੇ ਯਹੋਸ਼ੁਆ 10 ਵਿਚ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਏ ਨਗਰ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਤਰੀਖ

ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 1405 ਤੋਂ 1380 ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ, ਕਨਾਨ ਮਿਸਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਸੀ, ਪਰ ਮਿਸਰ ਦਾ ਇਸ ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਰਾਜ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਨਾਨ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਅਯੋਗ ਸੀ।

ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਹੇਸ਼ੂਆ 24:26 ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਲੇਖਕ ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਹੀ ਸੀ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੁਝ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਲੇਖਕ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ।⁷²

ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

➔ ਕਨਾਨ ਤੇ ਜਿੱਤ: ਯਹੇਸ਼ੂਆ 1-12

❖ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ (ਯਹੇਸ਼ੂਆ 1-5)

ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੂਸਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਨਾਲ ਰਹੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮੂਸਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ।

ਜਿੱਤ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ, ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਨੇ ਦੋ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਨੂੰ, ਖਾਸਕਰ ਯਰੀਹੋ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਾਬ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਵੇਸਵਾ ਸੀ। ਰਾਹਾਬ ਨੇ ਜਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰਾਹੀਂ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਇਸ ਗ਼ੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਵੇਸਵਾ ਨੇ ਉਸ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੁਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ।⁷³

ਦੱਖਣ ਤੋਂ (ਸਭ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਰਸਤਾ) ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਨੂੰ ਯਰਦਨ ਨਦੀ ਤੋਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਚਮਤਕਾਰ, ਮੂਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਲਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।⁷⁴

ਯਰਦਨ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਨੇ ਵਾਚਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਯਾਦਗਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾ, ਭਟਕਣ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ

⁷² ਯਹੇਸ਼ੂਆ 24:29-31

⁷³ ਮੱਤੀ 1:5

⁷⁴ ਯਹੇਸ਼ੂਆ 3-4; ਰੂਚ 14-15 ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। ਖਾਸਕਰ ਯਹੇਸ਼ੂਆ 4:14

ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਸੁੰਨਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁੰਨਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੂਸਰਾ, ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਸਾਹ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

❖ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੈਣਾ (ਯਹੋਸ਼ੁਆ 6-12)

ਕਨਾਨ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਸੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੇ ਜਿੱਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਯਰੀਹੋ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਚੱਲਣ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਕਾਨ ਦੇ ਪਾਪ ਕਾਰਨ, ਇਸਰਾਏਲ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਏ ਤੋਂ ਹਾਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਕਾਨ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬੈਤਏਲ ਜਿੱਤ ਦਿੱਤੀ।

ਗਿਬਓਨੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਇਕ ਚੇਤਾਨਵੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਨਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਗਿਬਓਨ, ਕਨਾਨ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਹਾਂ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੇ ਗਿਬਓਨੀਆਂ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਬੰਨੀ।⁷⁵ ਇਸ ਮੂਰਖ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦਾਊਦ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਤੇ ਦੁਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।⁷⁶

ਇਹ ਸੰਧੀ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਕਨਾਨੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਗਿਬਓਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਸੰਧੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸਰਾਏਲ ਗਿਬਓਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲੜਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ “ਸੂਰਜ ਖੜਿਆ ਰਿਹਾ,” ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੇ ਗੜਿਆਂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰਾਇਆ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਯਹੋਸ਼ੁਆ 10 ਵਿਚ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ: “ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਚੈਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ;” “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵੱਡੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟੇ;” “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਅਮੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲੀਆਂ ਦੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ;” “ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਲੜਿਆ,” ਆਦਿ। ਕਨਾਨੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸੀ।

ਯਹੋਸ਼ੁਆ 11 ਉੱਤਰੀ ਕਨਾਨ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ 12 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ, ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇਸਰਾਏਲ ਕਨਾਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਕਰਦਾ ਸੀ।

⁷⁵ ਯਹੋਸ਼ੁਆ 9:1-27

⁷⁶ 2 ਸਮੂਏਲ 21:1-14

➔ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਵਸਨਾ: ਯਹੋਸ਼ੁਆ 13-24

❖ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ (ਯਹੋਸ਼ੁਆ 13-21)

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੁਣ ਇਸਰਾਏਲ ਭੂਮੀ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਨਿਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਗੋਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੋਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਯਹੋਸ਼ੁਆ 14-19 ਵਿਚ ਗੋਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੇ “ਪਨਾਹ ਨਗਰ” ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੜਤਾਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਪਨਾਹ ਨਗਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੋਵੇ।⁷⁷ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜਾ ਪਨਾਹ ਨਗਰ ਵੱਲ ਜਾਨ ਬਚਾਕੇ ਭੱਜਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਤੋਂ ਬੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਹਾਜਾਜਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਪਨਾਹ ਨਗਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੂਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਸੀ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਕਾਰਨ ਮੌਤ ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਲੇਵੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਗੋਤ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫੈਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰਹਿ ਸਕਣ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਣ।

❖ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ (ਯਹੋਸ਼ੁਆ 22-24)

ਇਹ ਭਾਗ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੋਮ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਿਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਸੁਤੰਤਰ ਗੋਤਾਂ ਦਾ ਮਹਾਂਸੰਘ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਹ ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਕੋਮ ਸੀ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ 23 ਅਤੇ 24 ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀ ਆਖਰੀ ਚੁਣੌਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਮੂਸਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸਮਾਂਤਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰਾ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਕਿਤਾਬ 110 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਈ।

❖ *ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੇ ਇਕ ਆਗੂ ਵਜੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿਚ ਵਿਹਾਰਕ ਕਦਮਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।*

⁷⁷ ਗਿਣਤੀ 35:9-15

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਮੂਸਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੇ ਰੱਖੇ ਜੋ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ, ਇਕ ਵਾਕ ਵਿਚ ਜੋ ਨਿਆਈਆਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, “ਇਸਾਰੇਲ ਨੇ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਕੀਤਾ”⁷⁸ ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ	ਯਹੋਸ਼ੁਆ
✓ ਵਾਚਾ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (29-32)	✓ ਵਾਚਾ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (23-24)
✓ ਇਕ ਮਹਾਨ ਆਗੂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੂਸਾ	✓ ਇਕ ਮਹਾਨ ਆਗੂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਯਹੋਸ਼ੁਆ
✓ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ	× ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ

ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਯੁੱਧ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਯੁੱਧ, ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਯੁੱਧ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 20 ਵਿਚ ਨਿਯਮਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਦੋ ਤੱਥਾਂ ਨੇ ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ-ਵਿਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ। ਪਹਿਲਾ, ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਇਸ ਹੁਕਮ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਇਕ ਖੂਨੀ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਮੁਸਲਿਮ *ਜਿਹਾਦ*, ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, “ਕੀ *ਜਿਹਾਦ* ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਯੁੱਧ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੈ? ਕੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਇਸਰਾਏਲ ਅੱਜ ਉਹੀ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ ਜੋ ਅੱਜ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ?”

⁷⁸ ਯਹੋਸ਼ੁਆ 24:31

ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਪਰ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।⁷⁹

❖ ਯਹੋਵਾਹ ਯੁੱਧ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਨਾਨੀ ਲੋਕ (ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ) ਪਾਪੀ ਸਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਕਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਸੀ।⁸⁰ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਰਾਹਾਬ ਦੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਜਾਸੂਸਾਂ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਨਾਨੀਆਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ।⁸¹ ਪਰ, ਰਾਹਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਨਾਨੀ ਨੇ ਤੇਬਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਮੁੜਿਆ ਸੀ। ਰਾਹਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ (ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਚ, ਨੀਨਵਾਹ) ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਨਾਨੀ ਤੇਬਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬਚ ਸਕਦੇ ਸਨ।

❖ ਯਹੋਵਾਹ ਯੁੱਧ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ (ਬਾਕੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਾਂਗ) ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਨਾਨੀਆਂ ਤੋਂ “ਲਿਆ” ਨਹੀਂ ਸੀ; ਭੂਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਚਾਹੇ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨੇੜਲੇ ਪੂਰਬ ਵਿਚ, ਸਾਰੀ ਯੁੱਧਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਯੁੱਧ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਯੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।⁸² ਮਿਸਰ ਦੀਆਂ ਮਹਾਮਾਰੀਆਂ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਦਿਖਾਇਆ; ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕਨਾਨੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਯੁੱਧ ਕਨਾਨ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁੱਧ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

❖ ਯਹੋਵਾਹ ਯੁੱਧ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਨਾਨੀ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਆਈਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ

⁷⁹ ਇਸ ਤੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ, ਪੜ੍ਹੋ:

Stanley Gundry, Show Them No Mercy: Four Views on God and Canaanite Genocide, Zondervan, 2003.

Paul Copan, Is God a Moral Monster?: Making Sense of the Old Testament God, Baker Books, 2011.

⁸⁰ Daniel Gard in Stanley Gundry, Show Them No Mercy: Four Views on God and Canaanite Genocide, Zondervan, 2003, p. 140.

⁸¹ ਯਹੋਸ਼ੁਆ 2:9-11

⁸² ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਸ਼ੂਰ ਤੋਂ ਬਚੀ ਕਲਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੂਰੀ ਦੇਵਤੇ ਦੇਵੇਂ, ਅਸ਼ੂਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕਮਾਨ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ; ਅਸ਼ੂਰ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਅਸ਼ੂਰ ਦੇਵਤੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਜਿੱਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1 ਸਮੂਏਲ 5:2 ਦੇਖੋ ਜਿੱਥੇ ਫਿਲਿਸਤੀਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾਗੋਨ ਦੀ ਯਹੋਵਾਹ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸਰਾਏਲ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਚੇ ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਨਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਧਰਮ ਤਿਆਗ ਕਰਨ ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਯੁੱਧ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚਰਿੱਤਰ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਇਆ।

- ❖ ਯਹੋਵਾਹ ਯੁੱਧ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਤ 3:15 ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਸੀ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੰਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਸਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕਨਾਨ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦਿਖਦਾ ਹੋਵੇ, ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਯਹੋਵਾਹ ਯੁੱਧ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅੱਜ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆਧੁਨਿਕ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਕਨਾਨ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅੱਜ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।⁸³ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ “ਬਿਵਸਥਾ ਦੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ” ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਵਿਚ, ਸੰਕਾਵਾਦੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੁੱਧ ਨੈਤਿਕ ਸਫਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਯੁੱਧ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ “ਨਿਰਪੱਖਤਾ” ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕੋਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਗ਼ਾਵਤ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ) ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ, ਇਸਰਾਏਲ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।⁸⁴ ਕਨਾਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਯੁੱਧ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਸਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦਾ ਯੁੱਧ ਪਵਿੱਤਰ, ਨਿਆਈਂ, ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਪ ਨੂੰ ਐਵੇਂ ਹੀ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

⁸³ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 20:10-18

⁸⁴ ਦੇਖੋ, ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 28:25; ਵਿਰਲਾਪ 2:5; ਆਮੋਸ 9:7-8

ਨਿਆਈਆਂ

ਵਿਸ਼ਾ: ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ

ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਕਨਾਨ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਕਿਤਾਬ ਬਿਨਯਾਮੀਨ ਦੇ ਗੋਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਿਆਨਕ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਕਿਤਾਬ ਧਾਰਮਿਕ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਘੜਮੱਸ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਿਆਈਆਂ 2:6-11 ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਵਿਚ ਦਰਜ ਮਹਾਨ ਜਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਤੇ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵਾਰਾ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਸੱਤ ਵਾਰ, “ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੁਰਾਈ ਕੀਤੀ।”⁸⁵

ਇਸ ਦੁਖਦਾਈ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸੀ? ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।⁸⁶ ਪਹਿਲਾ, “ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।” ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਜਤੰਤਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, “ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੋ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।” ਇਕ ਕੌਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਵਿਚ ਚੱਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਿਆ।

ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ “ਸੌਂਪ” ਦਿੱਤਾ। ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 27-28 ਦੇ ਸਰਾਪ ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਤਰੀਖ

ਨਿਆਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਗਭਗ 1380-1050 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਹੂਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਸਮੁਏਲ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਜਤੰਤਰ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦਾਊਦ ਨੇ ਯਹੂਸਲਮ ਨੂੰ ਯਬੂਸੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।⁸⁷

⁸⁵ ਨਿਆਈਆਂ 2:11; 3:7, 12; 4:1; 6:1; 10:6; 13:1

⁸⁶ ਨਿਆਈਆਂ 17:6; 19:1; 21:25

⁸⁷ ਨਿਆਈਆਂ 1:21

ਇਕ ਨਿਆਈ ਕੌਣ ਹੈ?

ਇਕ “ਨਿਆਈ” ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਨਿਆਈ ਜਾਂ ਜੱਜ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ। ਨਾ ਹੀ ਨਿਆਈ ਰਾਜੇ ਵਾਂਗ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਜਾਜਕ ਵਰਗਾ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਆਈ ਇਕ ਸੈਨਿਕ ਨੇਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੁਲਮ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਨਿਆਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੋਤਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਉੱਤੇ। ਨਿਆਈਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸ਼ਾਇਦ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਨਿਆਈ ਇਕ ਗੋਤ ਜਾਂ ਗੋਤਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਮੂਹ ਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਨਿਆਈ ਦੂਸਰੇ ਗੋਤ ਜਾਂ ਗੋਤਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

→ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੇ ਕਾਰਨ (ਨਿਆਈਆਂ 1:1-3:6)

ਨਿਆਈਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਗੋਤਾਂ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕੰਢਿਆਂ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਸੀ; ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਿਆਈਆਂ 1:19 ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਯਹੂਦਾ “ਵਾਦੀ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲੋਹੇ ਦੇ ਰੱਥ ਸਨ” ਮਨੁੱਖੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਕਨਾਨੀ ਲੋਕ ਯਹੂਦਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਨ।

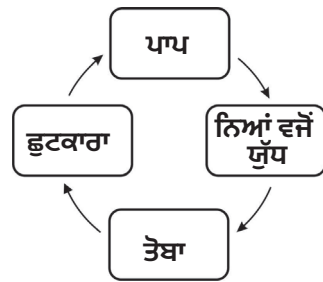
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, “ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਰੱਥਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?” ਨਿਆਈਆਂ 2 ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਪਾਉਣ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵੀ, ਇਸਰਾਏਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਲੇ ਕੰਡਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿਣ” ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ⁸⁸

→ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਚੱਕਰ (ਨਿਆਈਆਂ 3:7-16:31)

ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਛੇ ਚੱਕਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਨਿਆਈਆਂ 2 ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਿਆਈਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਛੇ ਵਾਰ:

⁸⁸ ਨਿਆਈਆਂ 2:1-3; 20-23; 3:1-4

- ❖ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿਚ ਬੁਰਾਈ ਕੀਤੀ।”
- ❖ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ।”
- ❖ ਉਹ “ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਏ” ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।
- ❖ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਕ ਨਿਆਈ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ।”⁸⁹

ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਗਿਰਾਵਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਨਿਆਈ, ਆਥਨੀਏਲ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। “ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਆਤਮਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਇਆ” ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ।⁹⁰ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਿਆਈ ਆਥਨੀਏਲ ਦੇ ਵਰਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ।

ਏਹੂਦ ਨੇ ਧੋਖੇਧੜੀ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।⁹¹ ਦਬੋਰਾਹ ਇਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਆਗੂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਗੀਤ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਸੀ।⁹²

ਗਿਦਾਉਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਘੱਟ ਸੀ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਬੁਲਾਵੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਚਮਤਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਉਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਝੂਠੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।⁹³

ਪਹਿਲੇ ਨਿਆਈਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਿਫ਼ਤਾਹ ਨੂੰ “ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ” ਸੀ। ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗਿਲਆਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇ। ਯਿਫ਼ਤਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਦੇਵਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸੌਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੂਰਖਤਾ ਪੂਰਵਕ ਸੁੱਖਣਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।⁹⁴

ਨਿਆਈਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਖਰੀ, ਸਮਸੂਨ, ਇਕ ਆਗੂ ਲਈ ਕਵੇਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੁੱਖਣਾ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਨਾਨੀ

⁸⁹ ਨਿਆਈਆਂ 2:11-18

⁹⁰ ਨਿਆਈਆਂ 3:9-11

⁹¹ ਨਿਆਈਆਂ 3:12-30

⁹² ਨਿਆਈਆਂ 4-5

⁹³ ਨਿਆਈਆਂ 6-8; ਖਾਸਕਰ 8:22-27

⁹⁴ ਨਿਆਈਆਂ 11: 1-40

ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਅਨੈਤਿਕ ਸੰਗਤੀ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ, ਸਮਸੂਨ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਫਲ ਸੀ।⁹⁵

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਪਰ, ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮ ਆਤਮਿਕ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ, ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ, ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਤੌਰ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਰਹੀ ਸੀ।

➔ **ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣਾ** (ਨਿਆਈਆਂ 17-21)

ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਨ ਦੇ ਗੋਤ ਦੀ ਮੀਕਾਹ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਜਾਜਕ ਨੂੰ ਲਈ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਧਾਰਮਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।⁹⁶ ਇਸਰਾਏਲ ਹੁਣ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ, ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਕਾਰਨ ਹੀ ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਆਤਮਿਕ ਅੰਤ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ? “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੇ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।”⁹⁷

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਖੇਲ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਖਾਣੀ ਸਦੂਮ ਅਤੇ ਅਮੂਰਾਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਵੀ ਉਸੇ ਜਿਨਸੀ ਪਾਪਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਹੈ ਜੋ ਕਨਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬਿਨਯਾਮੀਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਇਸਰਾਏਲ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਤਨ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ? “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੇ ਠੀਕ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਸੀ।”⁹⁸

ਰੂਥ

ਵਿਸ਼ਾ: ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ

ਦੋ ਵਾਕ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਰੂਥ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਰੂਥ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ “ਨਿਆਈ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।”⁹⁹ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਕ ਜਵਾਨ ਔਰਤ ਸੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਨੇਕੀ ਦਾ ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਇਕ ਮੇਆਬੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅੰਤ

⁹⁵ ਨਿਆਈਆਂ 13-16

⁹⁶ ਨਿਆਈਆਂ 17-18

⁹⁷ ਨਿਆਈਆਂ 17:6

⁹⁸ ਨਿਆਈਆਂ 21:25

⁹⁹ ਰੂਥ 1:1

ਵਿਚ ਆਤਮਿਕ ਪਤਨ ਵਿਚ ਸਨ, ਇਕ ਮੋਆਬੀ ਔਰਤ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ।

ਦੂਸਰਾ, ਬੋਆਜ਼ ਅਤੇ ਰੂਥ ਦਾ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਹੋਇਆ: “ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਓਬੇਦ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਯੱਸੀ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦਾ ਦਾਦਾ ਸੀ।”¹⁰⁰ ਦਾਊਦ ਦੀ ਪੜਦਾਦੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਰੂਥ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ।

ਰੂਥ: ਚਾਰ ਕਰਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਡਰਾਮਾ

➔ ਕਾਰਜ 1: ਨਾਓਮੀ ਅਤੇ ਰੂਥ ਬੈਤਲਹਮ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ (ਰੂਥ 1)

ਰੂਥ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟੇ ਪੈਰੂ ਵਿਚ ਪਾਤਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ “ਨਿਆਈਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ” ਹੈ। ਸਥਾਨ ਬੈਤਲਹਮ ਅਤੇ ਮੋਆਬ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਆਮ ਇਸਰਾਇਲੀ ਅਤੇ ਮੋਆਬੀ ਹਨ।

ਅਲੀਮਲਕ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਯਹੂਦਾ ਵਿਚ ਕਾਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮੋਆਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਦਸ ਸਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਅਲੀਮਲਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮੋਆਬੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨੋਂ ਆਦਮੀ ਮੋਆਬ ਵਿਚ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਓਮੀ ਇਕੱਲੀ ਬੈਤਲਹਮ ਆਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਧਵਾ ਆਰਪਾਹ ਮੋਆਬ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਵਿਧਵਾ, ਰੂਥ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਨਾਲ ਬੈਤਲਹਮ ਆਉਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਬਿਆਨ ਵਿਚ, ਰੂਥ ਨਾਓਮੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਮਰਨ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਦੋਵੇਂ ਔਰਤਾਂ ਬੈਤਲਹਮ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਨਾਓਮੀ ਨੇ ਇੰਨਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਨਾਓਮੀ (“ਖੁਸ਼ਹਾਲ”) ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਾਰਾ (“ਨਿਰਾਸ਼ਾ”) ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।

➔ ਕਾਰਜ 2: ਰੂਥ ਅਤੇ ਬੋਆਜ਼ ਦਾ ਮਿਲਣਾ (ਰੂਥ 2)

ਸਿੱਟੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ,¹⁰¹ ਰੂਥ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਨਾਓਮੀ ਲਈ ਭੋਜਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੋਆਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ “ਜਾਂਦੀ” ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਅਲੀਮਲਕ ਦਾ ਅਮੀਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਬੋਆਜ਼ ਰੂਥ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਜੌਂ ਦੇ ਦਾਣੇ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਆਜ਼ ਅਤੇ ਰੂਥ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇਕ ਸੰਯੋਗ ਸੀ, ਪਰ

¹⁰⁰ ਰੂਥ 4:17

¹⁰¹ ਲੇਵੀਆਂ 19:9; 23:22

ਨਾਓਮੀ ਪਰਮੇਸਰ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਹੈ।¹⁰² ਉਹ ਰੂਥ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਅਤੇ ਕਣਕ ਦੀ ਵਾਢੀ ਸਮੇਂ ਬੋਆਜ਼ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਰਹੇ।

➔ **ਕਾਰਜ 3: ਰੂਥ ਨੇ ਬੋਆਜ਼ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ (ਰੂਥ 3)**

ਅਲੀਮਲਕ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਬੋਆਜ਼ “ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ-ਛੁੜਾਉਣ ਵਾਲੇ” ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਖੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।¹⁰³ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ, ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਰਹਿਣੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ-ਛੁੜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਛੁੜਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਬੋਆਜ਼ ਇਸ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਨਾਓਮੀ ਨੇ ਇਕ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰੂਥ ਨੇ ਬੋਆਜ਼ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ।

ਅਨਾਜ ਦੇ ਫੇਰ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੀ ਰਸਮ ਰਾਹੀਂ, ਰੂਥ ਨੇ ਬੋਆਜ਼ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਰੂਥ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਕ ਹੋਰ ਛੁੜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨਾਓਮੀ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਛੁੜਾਉਣ ਲਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।

➔ **ਕਾਰਜ 4: ਬੋਆਜ਼ ਰੂਥ ਲਈ ਇਕ ਛੁੜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਰੂਥ 4)**

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ, ਬੋਆਜ਼ ਨਗਰ ਦੇ ਫਾਟਕ ਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਛੁੜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬੋਆਜ਼ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੱਸਿਆ ਜੋ ਅਲੀਮਲਕ ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੁੜਾਉਣ ਦਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਬੋਆਜ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਰੂਥ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਰੂਥ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਰੂਥ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਲੈਣਗੇ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਤੋੜ ਦੇਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਵਸਰ ਨੂੰ ਨੁਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।

¹⁰² ਰੂਥ 2:20

¹⁰³ ਮਰੇ ਹੋਏ ਭਰਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਰੂਥ 4:6 ਵਿਚ ਅਣਜਾਣ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਰੂਥ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦੇ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ।

ਇਹ ਬੇਆਜ਼ ਦੇ ਰੂਥ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਨਾਓਮੀ ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਤਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਸਨ; ਹੁਣ ਉਸਨੇ ਰੂਥ ਅਤੇ ਬੇਆਜ਼ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਸਤਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਇਕ ਹੋਰ ਛੋਟੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੈ, ਰੂਥ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੂਥ ਦਾ ਉਦ ਦੀ ਪੜਦਾਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਆਖਰਕਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਜਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਪੂਰਵਜ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਰੂਥ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਜਿਸੂ ਇਬਰਾਨੀ ਨਾਮ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਦਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਰੂਪ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਨਾਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਸ਼ਬਤ ਦੇ ਆਰਾਮ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ।¹⁰⁴

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁਝ ਨਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਿਦਾਊਨ, ਬਾਰਕ, ਯਿਫਤਾ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਮਸੂਨ ਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਸੰਭਵਾਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਿਸੂ ਦੀ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਰੂਥ ਹੈ।¹⁰⁵ ਇਸ ਮੇਆਬੀ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਵਿਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ। ਰੂਥ ਅਤੇ ਮਰਿਯਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਬੈਤਲਹਮ ਵਿਚ ਇਕ ਜਨਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਘੱਟ ਇੱਜ਼ਤ ਵਾਲੀਆਂ (ਇਕ ਮੇਆਬੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਕੁਆਰੀ ਸੀ ਜੋ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ) ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ।

¹⁰⁴ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 4:1-11

¹⁰⁵ ਮੱਤੀ 1:5

ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਬੀਜਣ ਅਤੇ ਵੱਡਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਅਤੇ ਰੂਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਹਨ।

ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਰੂਥ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੁਸਲਿਮ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਵਿਚਾਲੇ ਲੜਾਈ ਝੱਲ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਪਵਿੱਤਰ ਯੁੱਧ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚਰਚਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ “ਪਵਿੱਤਰ ਯੁੱਧ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ” ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਅੱਜ ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਯਹੋਸ਼ੁਆ, ਰੂਥ, ਅਤੇ ਨਿਆਈਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਜ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਸਕਰ ਓਨਾ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਦਾ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਅਤੇ ਰੂਥ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਅਤੇ ਸਮਸ਼ੂਨ ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਉਦਾਹਰਣ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ।

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਚੁਣੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਨਿਆਈਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਵੋ: ਗਿਦਾਊਨ, ਦਬੋਰਾਹ, ਯਿਫਤਾ, ਅਤੇ ਸਮਸੂਨ। ਹਰੇਕ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

ਕਿਸੇ ਇਕ ਨਿਆਈ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਣਾਓ। ਇਹ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਈ ਦੇ ਜੀਵਨ ਰਾਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

2) ਇਸ ਪਾਠ ਤੇ ਟੈਸਟ ਲਵੋ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕੀਤੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭੁੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਤੋਂ ਰੂਥ ਤੱਕ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿਖਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Carpenter, Eugene E. and Wayne McCown. *Asbury Bible Commentary*. Zondervan, 1992.

Copan, Paul. *Is God a Moral Monster: Making Sense of the Old Testament God*. Baker Books, 2011.

Hess, Richard S. *Tyndale Old Testament Commentary: Joshua*. InterVarsity Press, 2008.

Howard, David M., Jr. *An Introduction to the Old Testament Historical Books*. Moody Press, 1993.

Howard, David M., Jr. and Michael A. Grisanti. *Giving the Sense: Understanding and Using Old Testament Historical Texts*. Kregel Publications, 2003.

ਔਨਲਾਇਨ ਸਰੋਤ

“Violence in the Old Testament” at <http://www.seedbed.com/seven-minute-seminary/>

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.
<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 4 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਕੀ ਨਾਮ ਹੈ?
2. “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਰਾਜ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
3. ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ:
4. ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ:
5. ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
6. ਪਨਾਹ ਨਗਰਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਸੀ?
7. ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਯਹੇਵਾਹ ਯੁੱਧ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
8. ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਸੀ?
9. ਨਿਆਈਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਚਾਰ ਚੱਕਰ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
10. “ਮਰੇ ਹੋਏ ਭਰਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
11. ਯਹੇਸ਼ੂਆ 1:8-9 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 5
ਸਮੂਹੇਲ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ
ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਰੰਭ ਅਤੇ ਪਤਨ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਸਮੂਹੇਲ, ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (2) ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (3) ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਰ ਰੂਪ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿ ਚਾਨਣਾ।
- (4) ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (5) ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ।
- (6) ਸਮੂਹੇਲ, ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

1 ਅਤੇ 2 ਸਮੂਹੇਲ, 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ, 1 ਅਤੇ 2 ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹੋ

1 ਰਾਜਿਆਂ 9:4-7 ਅਤੇ 2 ਇਤਿਹਾਸ 7:13-14

ਭੂਮਿਕਾ

ਸਮੂਹੇਲ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। 1 ਸਮੂਹੇਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਰਾਜ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 2 ਸਮੂਹੇਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਬੁਰੇ ਰਾਜੇ ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 27-28 ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂ ਕੌਮ ਉੱਤੇ ਆਇਆ। 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ, ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਬਾਬਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

◆ ਕੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਸੀ? ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿਚ 1 ਸਮੂਏਲ 8:6-22 ਅਤੇ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 17:14-20 ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।

1 ਸਮੂਏਲ

ਵਿਸ਼ਾ: ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

1 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਨਿਆਈ, ਸਮੂਏਲ ਤੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਊਲ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। 1100-1011 BC ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 1 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ-ਰਾਜ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧਾ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ। ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੂਸਾ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਕਿਸਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਇਕ ਰਾਜੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। 1 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਅਸਫਲਤਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।

1 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

➔ ਰਾਜਾ-ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ (1 ਸਮੂਏਲ 1-15)

ਨਿਆਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਰਾਜਾ-ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਧਰਮੀ ਮਾਂ, ਹੰਨਾਹ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਮੂਏਲ ਇਕ ਨਜ਼ੀਰ ਦੀ ਸੁੱਖਣਾ ਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ।¹⁰⁶ ਬਚਪਨ ਵਿਚ, ਉਸਨੂੰ ਏਲੀ ਜਾਜਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਦਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

¹⁰⁶ 1 ਸਮੂਏਲ 1:10-11; ਗਿਣਤੀ 6:1-21

ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

❖ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੂਏਲ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਅਤੇ ਏਲੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂ (1 ਸਮੂਏਲ 1-3)

1 ਸਮੂਏਲ 1-7 ਨਿਆਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਤਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਾਜਕ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਏਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਦਵੀ ਦੀ ਜਿਸੀ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਬਲੀਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ।¹⁰⁷ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਮੂਏਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

❖ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਦੂਕ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ (1 ਸਮੂਏਲ 4-7)

ਇਸਰਾਏਲ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸੰਦੂਕ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਨ ਵਿਚ ਦੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕ ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਪਦਾਰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੁਣ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਸੰਦੂਕ ਨੂੰ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਰੱਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਸੰਦੂਕ ਨੇ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਲਿਆਂਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬੈਤ ਸ਼ਮਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਕਰ ਗਏ।

❖ ਰਾਜਾ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਚੋਣ (1 ਸਮੂਏਲ 8-12)

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ, ਸਮੂਏਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਤੇ ਨਿਆਈਆਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਏਲੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਸਮੂਏਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਸਮੂਏਲ ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੂਸਾ ਦੇ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ “ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਚੁਣੇਗਾ”¹⁰⁸ ਅਤੇ ਸਮੂਏਲ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕਥਨ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਤਣਾਅ ਹੈ ਕਿ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਨਾ ਕਰਾਂ।”¹⁰⁹

ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਇਹ ਹੈ: “ਸਾਡਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਰਾਜਾ ਠਹਿਰਾ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”¹¹⁰ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੂਸਾ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਕ ਰਾਜਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗਾ, ਪਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਕੌਮਾਂ ਵਰਗੇ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ

¹⁰⁷ 1 ਸਮੂਏਲ 2:12-25

¹⁰⁸ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 17:15

¹⁰⁹ 1 ਸਮੂਏਲ 8:7

¹¹⁰ 1 ਸਮੂਏਲ 8:5

ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਗੇ; ਇਸਰਾਏਲ ਸੱਚਮੁੱਚ “ਦੂਸਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਵਾਂਗ” ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਅਤੇ ਅਨਿਆਈ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

❖ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰਾਜ (1 ਸਮੂਏਲ 13-15)

ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਜੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਪਰ, ਤਿੰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ।

- ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਸਮੂਏਲ ਦੇ ਜਾਜਕੀ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਟਾਕਰਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਸਮੂਏਲ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।¹¹¹
- ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜੇਨਾਥਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ।¹¹²
- ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਅਮਾਲੇਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਸਮੂਏਲ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।¹¹³

ਇਹ ਹਰੇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਉਹ ਰਾਜਾ ਬਣਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੂਸਾ ਨੇ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਮੂਏਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ: “ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਬਚਨ ਨੂੰ ਰੱਦਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਰਾਜਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੈਨੂੰ ਰੱਦਿਆ ਹੈ।”¹¹⁴

➔ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਪਤਨ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦਾ ਅਰੰਭ (1 ਸਮੂਏਲ 16-31)

1 ਸਮੂਏਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਧ ਪਰਮੇਸ਼ਰ-ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਰਾਜਾ-ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ; 1 ਸਮੂਏਲ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਅੱਧ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦਾਊਦ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

❖ ਦਾਊਦ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ (1 ਸਮੂਏਲ 16-17)

ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾਊਦ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ, ਦਾਊਦ ਦਾ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜੋ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਊਲ ਰਾਜਾ ਦਿਖਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਦਾਊਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਦਿਖਦਾ ਸੀ।¹¹⁵

¹¹¹ 1 ਸਮੂਏਲ 13:8-14

¹¹² 1 ਸਮੂਏਲ 14:24-26

¹¹³ 1 ਸਮੂਏਲ 15

¹¹⁴ 1 ਸਮੂਏਲ 15:23

¹¹⁵ 1 ਸਮੂਏਲ 9:1-2; 16:7

ਦੁਸਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੁਰੀ ਆਤਮਾ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਕ ਕੁਸ਼ਲ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਤੁਆਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਖ ਕਾਰਨ, ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਊਲ ਲਈ ਸਾਜ ਵਜਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।¹¹⁶

ਤੀਸਰੀ ਕਹਾਣੀ ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਦੈਂਤ ਗੋਲਿਅਥ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉੱਤੇ ਨਿਮਰ ਭਰੋਸੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।¹¹⁷

❖ ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪਵਾਦ (1 ਸਮੂਏਲ 18-27)

ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਗੋਲਿਅਥ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਊਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਦਾਊਦ ਪ੍ਰਤੀ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਰਾਜਾ ਦਾਊਦ ਵਿਚਕਾਰ ਅਪਵਾਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਜੋਨਾਥਨ ਵਿਚਕਾਰ ਵਧਦੀ ਦੋਸਤੀ (1 ਸਮੂਏਲ 18)
- ਸ਼ਾਊਲ ਦੁਆਰਾ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ (1 ਸਮੂਏਲ 19-20)
- ਦਾਊਦ ਦਾ ਸ਼ਾਊਲ ਤੋਂ ਬਚਣਾ, ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦਾ “ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ” ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ (1 ਸਮੂਏਲ 21-26)
- ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਪਨਾਹ (1 ਸਮੂਏਲ 27)

❖ ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ (1 ਸਮੂਏਲ 28-31)

ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਉਸਦੇ ਏਨ-ਦੋਰ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਜੇ ਭੂਤਾਂ ਦੀ ਮਿੱਤਰ ਸੀ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹੁਣ ਜਾਦੂਗਰੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇਕ ਵੈਰੀ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।¹¹⁸ ਸਮੂਏਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਕਿ ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮਰ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਹੋਏ ਸੀ, ਅਲਗੋ ਦਿਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ਼ਾਊਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਅਤੇ 2 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

¹¹⁶ 1 ਸਮੂਏਲ 16:14-23

¹¹⁷ 1 ਸਮੂਏਲ 17

¹¹⁸ 1 ਸਮੂਏਲ 28:8-10

2 ਸਮੂਏਲ

ਵਿਸ਼ਾ: ਰਾਜਾ ਦਾਊਦ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ

ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ, ਦਾਊਦ ਰਾਜਾ ਬਣ ਗਿਆ। 2 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 1011-971 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਦਾਊਦ ਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਰਾਜਾ ਵਜੋਂ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਬਥੇਸ਼ਾ ਨਾਲ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ।

2 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

→ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ (2 ਸਮੂਏਲ 1-4)

2 ਸਮੂਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸ਼ਾਊਦ ਦੀ ਮੌਤ ਪ੍ਰਤੀ ਦਾਊਦ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਦੁੱਖ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਮਲੇਕੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜੇ ਵਜੋਂ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ਥ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 2 ਸਮੂਏਲ 3:1 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ, “ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਯੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।” ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਈਸ਼ਬੋਸ਼ਥ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੋ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

→ ਦਾਊਦ ਦੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਸਾਲ (2 ਸਮੂਏਲ 5-10)

ਦਾਊਦ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਸਫਲ ਸਨ। ਫੌਜੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਉਸਨੇ ਘਰੇਲੂ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਦੱਖਣੀ ਸ਼ਹਿਰ ਹੇਬਰੋਨ ਤੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵੱਲ ਲੈਣ ਜਾਣ ਨਾਲ, ਉਹ ਰਾਜ-ਨੀਤਿਕ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਸਫਲਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। 2 ਸਮੂਏਲ 7 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਧਿਆਈਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਅਬਰਾਹਾਮ ਅਤੇ ਮੂਸਾ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਵਿਚ ਪੰਜ ਵਾਅਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਵਾਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ (7:10-11)
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੜਾ ਕਰੇਗਾ (7:12-13)
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਊਦ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ (7:13)
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਨਾਲ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ (7:14)
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਇਆ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟੇਗੀ (7:14-15)

ਇਹ ਵਾਚਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ, “ਹੁਣ ਕੋਈ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ?” ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਸ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਵਾਚਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਵੀ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਇੰਜੀਲਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਾਚਾ ਅਖਰਕਾਰ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।¹¹⁹

➔ ਦਾਊਦ ਦਾ ਪਾਪ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ (2 ਸਮੂਏਲ 11-24)

2 ਸਮੂਏਲ 11 ਇਕ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਉਰਿਯਾਹ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਕੇ ਬਥਸ਼ਬਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬਦਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧ ਲੁਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਾਕੀ 2 ਸਮੂਏਲ ਦਾਊਦ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 2 ਸਮੂਏਲ 7:15 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ “ਮੇਰੀ ਦਯਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇਗੀ”; ਇਹ ਅਸੀਸ ਵਾਚਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। 2 ਸਮੂਏਲ 12:10 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ “ਤੇਰੇ ਘਰ ਉੱਤੇ ਤਲਵਾਰ ਕਦੀ ਨਾ ਹਟੇਗੀ”; ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਵਾਚਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਵਾਚਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਪ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਬਥਸ਼ਬਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਲਾ ਦਾਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜੋ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁਝ ਕੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਪ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲਈ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਦਾਊਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ

¹¹⁹ ਮੱਤੀ 1:1

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ।

➤ *ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ*

ਜਦੋਂ ਸਮੂਏਲ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ (“ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਆ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ...”)¹²⁰ ਜਦੋਂ ਨਾਥਾਨ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ, “ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ।”¹²¹ ਇਹ ਦਾਊਦ (ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਿਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇਕ ਆਦਮੀ) ਅਤੇ ਸ਼ਾਊਲ (ਇਕ ਆਦਮੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ) ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਇਹ “ਵੱਡਾ ਪਾਪ” ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਭਚਾਰ ਜਾਂ “ਛੋਟਾ ਪਾਪ” ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੁਗਲੀ, ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ “ਗਲਤੀ” ਜਾਂ “ਕਮਜ਼ੋਰੀ” ਕਹਿ ਕੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪਰਤਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

➤ *ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਾਪ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ*

ਜਦੋਂ ਸਮੂਏਲ ਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਜਕੀ ਬਲੀਦਾਨ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਾਊਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਹੋਮ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹਾਈ।”¹²²

ਜਦੋਂ ਨਾਥਾਨ ਨੇ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪਾਪ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਜ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਉਸਦੇ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਸੀ। “ਮੈਂ ਤੇਰਾ, ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿਚ ਇਹ ਬੁਰਿਆਈ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਧਰਮੀ ਠਹਰੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਤੂੰ ਸਾਫ਼ ਨਿਕਲੇ।”¹²³

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਪਾਪ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਜੁਰਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ “ਛੋਟਾ ਪਾਪ” ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ

¹²⁰ 1 ਸਮੂਏਲ 13:11

¹²¹ 2 ਸਮੂਏਲ 12:13

¹²² 1 ਸਮੂਏਲ 13:12

¹²³ ਜ਼ਬੂਰ 51:2-4

ਕਿਹਾ, “ਜਿਹੜੀ ਜਾਨ ਪਾਪ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਮਰੇਗੀ।”¹²⁴ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਪਾਪ ਮੌਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

➤ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ।

ਦਾਊਦ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ, “ਜੁਫ਼ੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਪਾਕ ਕਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੁੱਧ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਧੋ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਰਫ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਚਿੱਟਾ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ।” ਦਾਊਦ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਲੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਪੂਰਵ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਪਾਪ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।¹²⁵ ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ: “ਤੂੰ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾਲ ਪਰਸੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹ ਦਿੰਦਾ, ਹੋਮ ਬਲੀ ਤੋਂ ਤੂੰ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ ਟੁੱਟਾ ਹੋਇਆ ਆਤਮਾ ਹੈ, ਹੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਟੁੱਟੇ ਅਤੇ ਕੁਚਲੇ ਹੋਏ ਮਨ ਨੂੰ ਤੂੰ ਤੁੱਛ ਨਾ ਜਾਣੇਗਾ।”¹²⁶ ਦਾਊਦ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਤੋਬਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਰਪਾਲੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਹੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਓ, ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਾਪ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕਰੇ ਤਾਂ ਪਿਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਸਾਡਾ ਇਕ ਸਹਾਇਕ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਜਿਹੜਾ ਧਰਮੀ ਹੈ।”¹²⁷ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਯੂਹੰਨਾ ਇਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਸਹਾਇਕ ਹੈ।

ਜ਼ਬੂਰ 32, ਜ਼ਬੂਰ 51 ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਬੂਰ 51 ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਇਕਰਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਬੂਰ 32 ਵਿਚ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। “ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਦਾ ਇਕਰਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਦੀ ਨਹੀਂ ਲੁਕਾਈ। ਮੈਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੰਨ ਲਵਾਂਗਾ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਆਪ ਮੇਰੇ ਪਾਪ ਦੀ ਬਦੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ।”¹²⁸

➤ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਦੀ ਲੰਬੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਊਦ ਨੇ ਤੋਬਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਦਾਊਦ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਉਸ ਰਾਤ ਦਾ ਅਸਰ ਉਸਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਪਿਆ। ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਮਨੇਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੌਤੇਲੀ ਭੈਣ ਤਾਮਾਰ ਨਾਲ ਬਲਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੱਖ ਪੂਰਨ ਪੁੱਤਰ ਅਬਸ਼ਾਲੋਮ ਨੇ ਇਕ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

¹²⁴ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 18:20

¹²⁵ ਗਿਣਤੀ 15:30

¹²⁶ ਜ਼ਬੂਰ 51:7, 16-17

¹²⁷ ਯੂਹੰਨਾ 2:1

¹²⁸ ਜ਼ਬੂਰ 32:5

ਸੀਬਾ ਨੇ ਇਕ ਬਗਾਵਤ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਦਾਊਦ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਗੱਦੀ ਲਈ ਲੜਨ ਲੱਗੇ। ਤਲਵਾਰ ਦਾਊਦ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਵੀ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ: “ਦਾਊਦ ਰਾਜਾ ਤੋਂ ਸੁਲੇਮਾਨ ਉਰਿਯਾਹ ਦੀ ਔਰਤ ਕੁੱਖੋਂ ਜੰਮਿਆ।¹²⁹” ਦਾਊਦ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪਾਪ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਪ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, “ਤੁਸੀਂ ਧੋਖਾ ਨਾ ਖਾਓ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਠੱਠਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਉਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਕੁਝ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਵੱਢੇਗਾ। ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਬਿਨਾਸ ਦੀ ਵਾਢੀ ਵੱਢੇਗਾ।”¹³⁰ ਪਾਪ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਪਾਪ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸਾਨੂੰ ਪਰਤਾਵੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿੜ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ

ਵਿਸ਼ਾ: ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਅਸਫਲਤਾ

2 ਸਮੂਏਲ 7 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਇਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ, ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਲਈ ਇਕ ਮੰਦਰ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦਾਊਦ ਦਾ ਸੰਤਾਨ ਸਦਾ ਲਈ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਰਹੇਗੀ। 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਮੰਦਰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਵਾਲ “ਕਿਉਂ?” ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ? ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ? ਕੀ ਬਾਬਲ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਮਾਰਦੁਕ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੋਵਾਹ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ? ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਾਚਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹੀ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

¹²⁹ ਮੱਤੀ 1:6

¹³⁰ ਗਲਾਤੀਆਂ 6:7-8

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹਨ; ਇਹ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਵਾਪਰਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ “ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨਬੀਆਂ” ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਅਗੰਮੀ ਵਾਕ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ: “ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਲਿਆਂਦੀ।”

ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਤਰੀਖ

ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਕ ਹੀ ਕਿਤਾਬ ਹਨ। ਇਬਰਾਨੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ, 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ “ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਆਖਰੀ ਘਟਨਾ 561 BC ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ 539 BC ਵਿਚ ਕੋਰਸ਼ ਰਾਜੇ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਬਣਤਰ

→ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਯੁਕਤ ਇਸਰਾਏਲ (1 ਰਾਜਿਆਂ 1-11)

ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਇ 971-931 BC ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਮਹਿਮਾ, ਉਸਦੀ ਬੁੱਧ, ਉਸਦੀ ਦੌਲਤ, ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ।

→ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਰਾਜ (1 ਸਮੂਏਲ 12 -2 ਰਾਜਿਆਂ 17)

ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਇ 931-722 BC ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਸੂਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਹਬੁਆਮ ਦੇ ਮੂਰਖ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਕੌਮ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਉੱਤਰੀ ਦਸ ਗੋਤ ਯਾਰਾਬੁਆਮ ਦੇ ਪਿਛੇ ਹੋਏ; ਸਿਰਫ਼ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਬਿਨਯਾਮੀਨ ਹੀ ਰਹਬੁਆਮ ਅਤੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੇ। ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੋਵਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪਤਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ	ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜ
19 ਰਾਜੇ	19 ਰਾਜੇ; 1 ਰਾਣੀ
ਸਾਰੇ ਰਾਜੇ ਬੁਰੇ ਸਨ	8 ਚੰਗੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਮੁੜ ਬਹਾਲੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ
ਰਾਜਧਾਨੀ ਸ਼ਕਮ, ਫਿਰ ਤਿਰਸਾਹ, ਫਿਰ ਸਾਮਰਿਯਾ	ਰਾਜਧਾਨੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਹੈ
ਬੈਤਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨ ਵਿਚ ਅਰਾਧਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ	ਯਰੂਸ਼ਲਮ “ਦਾਊਦ ਦੇ ਨਗਰ” ਵਿਚ ਅਰਾਧਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ
722 BC ਵਿਚ ਅਸੂਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	586 BC ਵਿਚ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮੀ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਜਾਏ ਗਏ
ਰਾਜ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ	536 BC ਵਿਚ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ

→ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਹੂਦਾਹ (2 ਰਾਜਿਆਂ 18-25)

ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਏ 722-561 BC ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਯਹੋਯਾਕੀਨ ਦੀ ਬਾਬਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਤੱਕ ਹੈ। ਕੁਝ ਚੰਗੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਬੇਦਾਰੀ ਦੇ ਦੌਰ ਕਰਕੇ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਮਨਸ਼ਹ ਦੇ ਬੁਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।¹³¹ ਯੋਸ਼ੀਯਾਹ ਦੇ ਰਾਜ ਬੇਦਾਰੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਦੌਰ ਸੀ, ਪਰ 586 BC ਵਿਚ ਬਾਬਲ ਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ।

2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਗਦਲਯਾਹ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬਾਬਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਰਾਜਪਾਲ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਯਹੋਯਾਕੀਨ ਨੂੰ ਕੈਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ 561 BC ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਊਦ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

¹³¹2 ਰਾਜਿਆਂ 21

ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤਰੀਕਾ/ਰਾਜੇ/ਘਟਨਾਵਾਂ¹³²

ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ	ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜ
931-910 ਯਾਰਾਬੁਆਮ । ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ	931-913 ਰਹਬੁਆਮ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਦਾ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ
885-874 ਆਮਰੀ ਸਾਮਰਿਯਾ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ	911-870 ਆਸਾ ਇਕ ਧਰਮੀ ਰਾਜਾ ਹੈ
874-853 ਅਹਾਬ ਅਤੇ ਈਜ਼ਬਲ 875-848 ਏਲੀਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ	872-848 ਯਹੋਸ਼ਾਫ਼ਾਤ, ਇਕ ਚੰਗਾ ਰਾਜਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਅਹਾਬ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
760-750 ਆਮੋਸ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ 753-715 ਹੋਸ਼ੇਆ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ	792-740 ਜਾਜਕ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਜ਼ੀਯਾਹ ਨੂੰ ਕੋੜ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ
732-722 ਹੋਸ਼ੇਆ –ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਆਖਰੀ ਰਾਜਾ	716-687 ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ 740-681 ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ
722 ਅੱਸੂਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ	641-609 ਯੋਸ਼ੀਯਾਹ –ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਆਖਰੀ ਧਰਮੀ ਰਾਜਾ 627-586 ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ
	609-598 ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਦਾ ਰਾਜ, ਜੋ ਯਿਰ-ਮਿਯਾਹ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ
	597-586 ਸਿਦਕੀਯਾਹ –ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਆਖਰੀ ਰਾਜਾ 586 ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਤਬਾਹੀ

1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇ

→ ਰਾਜੇ

ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਸਧਾਰਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਜੁਲਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਵਿਚ ਹਨ। ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਰੋਤਾਂ ਵਾਂਗ, 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜੀਵਨੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ: ਰਾਜੇ ਦੀ ਉਮਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਬੈਠਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਉਸਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਲੰਬਾਈ, ਦਫਨਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਰੋਤ।

¹³² ਤਰੀਕਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਹਨ E.R. Thiele, The Mysterious Numbers of the Hebrew Kings, Zondervan, 1983. ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ।

ਦੂਸਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਾਜੇ ਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਰਾਜੇ ਲਈ, ਲੇਖਕ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗਾ ਜੋ ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦਾ ਮਨ ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾਉਦ ਦਾ ਮਨ ਸੀ”¹³³ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ “ਮਨ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਿਹਾ”¹³⁴

ਹਰੇਕ ਰਾਜੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਸਫਲਤਾ ਤੇ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ, ਆਮਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ। ਹੁਣ ਲੂਵਰ ਅਜਾਇਬ ਘਰ “ਮੇਸ਼ਾ ਸਟੇਲ” ਆਮਰੀ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਜਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਆਮਰੀ ਦੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਅੱਸੂਰੀ ਸਰੋਤ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ “ਆਮਰੀ ਦੀ ਧਰਤੀ” ਵਜੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਮਰੀ ਇਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਰਾਜਾ ਸੀ, ਪਰੰਤੂ 1 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਆਇਤਾਂ ਹੀ ਆਮਰੀ ਬਾਰੇ ਹਨ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ, “ਆਮਰੀ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਬੁਰਿਆਈ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਪਹਿਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਬੁਰਿਆਈ ਕੀਤੀ”¹³⁵ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ, ਆਮਰੀ ਦੇ ਪਾਪ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਚਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ; ਇਹ ਵਾਚਾ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।

→ ਨਬੀ

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਤਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਮਰੀ ਨੂੰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਹਾਬ ਦੇ ਰਾਜ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਇਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਹਾਬ ਦੇ ਬੁਰੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।¹³⁶ ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਏਲੀਯਾਹ ਦਾ ਅਹਾਬ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੈ। ਏਲੀਯਾਹ ਅਤੇ ਅਹਾਬ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਰਮਲ

ਬਾਲ, “ਮੌਹ ਅਤੇ ਗਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ”
ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ
ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਪੂਰਾ ਦਾ ਵਪਾਰ ਇਸ
ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਲਈ ਕੀਤਾ!
ਜਿਰਮਿਯਾਹ 2:11

¹³³1 ਰਾਜਿਆਂ 15:3;

¹³⁴1 ਰਾਜਿਆਂ 15:14;

¹³⁵1 ਰਾਜਿਆਂ 16:25;

¹³⁶1 ਰਾਜਿਆਂ 16:33

ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਟਕਰਾਅ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਬਾਰੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਏਲੀਯਾਹ ਦੁਆਰਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੇਕਾ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ।¹³⁷

ਨਬੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਏਲੀਯਾਹ ਅਤੇ ਅਲੀਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ, ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਮਕਾਲੀ-ਆਂ ਦੁਆਰਾ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

➔ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

ਏਲੀਯਾਹ ਅਤੇ ਅਹਾਬ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਲੇਖਕ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਧਰਮੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਭਾਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸ=ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਲੇਖਕ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, “ਨਹੀਂ, ਮਾਰਦੁਕ ਯਹੋਵਾਹ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਹੀਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੀ ਵਾਚਾ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਵਾਚਾ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਾਚਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸਾਂ ਅਤੇ ਬੇਵਫ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।”¹³⁸

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਕਈ ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

- ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਾਨ ਤੇ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਚੁਣਦਾ ਹੈ। ਯਾਰਾਬਾਅਮ ਨੇ ਦਾਨ ਅਤੇ ਬੈਤਏਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ।¹³⁹
- ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਨੇ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸ ਰਾਏਲ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ

¹³⁷ 1 ਰਾਜਿਆਂ 17. ਕੂਚ ਦੇ ਪਾਠ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਮਾਰੀਆਂ ਮਿਸਰ ਦੇ ਝੂਠੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਸੀ। ਏਲੀਯਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੇਕਾ ਬਾਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਬਾਲ ਇਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਉਪਜਾਊ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਈਜ਼ਬਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਲ ਨੂੰ “ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਗਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਏਲੀਯਾਹ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਯਹੋਵਾਹ ਇਕਲੋਤਾ ਕੁਦਰਤ ਉੱਤੇ

ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ।

¹³⁸ 2 ਰਾਜਿਆਂ 17:7-23

¹³⁹ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 12:5; 1 ਰਾਜਿਆਂ 12:26-30

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜੇ ਇਕ ਰਾਜੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਮਿਆਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।¹⁴⁰

- ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਨੇ ਇਕ ਸੱਚੇ ਨਬੀ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ। ਏਲੀਯਾਹ ਅਤੇ ਅਲੀਸ਼ਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।¹⁴¹
- ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਸਰਾਪਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਆਉਣਗੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੇ ਵਾਚਾ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਏ।¹⁴²

1 ਅਤੇ 2 ਇਤਿਹਾਸ

ਵਿਸ਼ਾ: ਉਮੀਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

1 ਅਤੇ 2 ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਇਕ ਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪਲ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਰਸ਼ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ – ਪਰ ਵਧੇਰੇ ਯਹੂਦੀ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨਾਲੋਂ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇ। ਮੰਦਰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਹ ਸੁਲ੍ਹਮਾਨ ਦੇ ਮੰਦਰ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੀ। ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਸੀਹ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਕਿ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਇਕ ਉਮੀਦ ਅਜੇ ਵੀ ਹੈ।”

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪਰੰਪਰਾ ਅਜ਼ਰਾ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 2 ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਦੋ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜ਼ਰਾ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਦੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖੁਦ ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ “ਇਤਿਹਾਸਕ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕੈਨਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕਿਤਾਬ ਹਨ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸੰਭਵਿਤ ਤਰੀਖ 450 ਅਤੇ 400 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚਕਾਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਕ ਨਵੇਂ ਨਜ਼ਰੀਏ ਰਾਹੀਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਮੀਦ ਦਾ

¹⁴⁰ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 17:14-20

¹⁴¹ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 18:21-22

¹⁴² ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 28

ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਅਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣਗੇ।

ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧ, ਤਿੰਨ ਸਮਾਨਤਰ ਇੰਜੀਲਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ; ਉਹ ਇਕੋ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਵਾਚਾ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ?” ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਹੈ? ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ?”

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪੂਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਲੇਖਕ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਕਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ; ਉਸਦੇ ਪਾਠਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹਨ। ਕੇਰਸ਼ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਕ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ; ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਮੁੱਚੇ/ਰਾਜਿਆਂ	ਇਤਿਹਾਸ
ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ?	ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਭਵਿੱਖ ਹੈ?
ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ	ਸ਼ਾਊਲ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ
ਦੋਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ	ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ
ਨਬੀਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ	ਜਾਜਕਾਂ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ
“ਕੀ ਉਹ ਰਾਜਾ ਦਾਊਦ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਚੱਲਿਆ?”	“ਕੀ ਰਾਜਾ ਮੰਦਰ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ?”
ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਧਰਮੀ ਨਿਆਂ	ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਦੀਪਕ ਕਿਰਪਾ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

➔ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀਆਂ (1 ਇਤਿਹਾਸ 1-9)

ਵੰਸ਼ਾਵਲੀਆਂ? ਅਕਾਊ! ਹਾਂ, ਇਹ ਅਧਿਆਏ ਅਕਾਊ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਕਿਉਂ? ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਸਲਾਹ: ਆਪਣੀ ਬਾਈਬਲ ਨੂੰ 1 ਇਤਿਹਾਸ 1-9 ਤੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਾ ਕਰੋ!

ਪੁਰਾਣੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਸਲਾਹ: 1 ਇਤਿਹਾਸ 1-9 ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ!

5 ਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਗੋਤਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਅਰਥਹੀਣ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਦਸ ਗੋਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਸੂਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੁੜ ਸਕੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਰੇ ਮਿਸਰ, ਬਾਬਲ, ਅਤੇ ਫ਼ਾਰਸ ਵਿਚ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਵੰਸ਼ਾਵਲੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ: “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੌਣ ਹਾਂ; ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਨੂੰ ਆਦਮ ਤੋਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।” ਭਾਵੇਂ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ “ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲ” ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।¹⁴³

ਇਕ ਅੰਸ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ, ਯਾਬੇਸ ਨਾਮ “ਦਰਦ” ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਯਾਬੇਸ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮਹਾਨ ਵਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ “ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ....., ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੁਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ।”¹⁴⁴ ਯਾਬੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਦੂ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਾਬੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਲਾਭ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਯਾਬੇਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਬੁਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣੇਗਾ।

¹⁴³ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ “ਸਾਰਾ ਇਸਰਾਏਲ” ਸ਼ਬਦ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਮੰਤਵ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਲਈ ਜੋ ਭੰਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

¹⁴⁴ 1 ਇਤਿਹਾਸ 4:10

→ ਦਾਊਦ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ (1 ਇਤਿਹਾਸ 10-29)

ਸ਼ਾਊਲ ਨੂੰ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਾਊਲ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ ਵਿਸਥਾਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਘੱਟ ਰੁਚੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਊਲ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੈ, “ਸ਼ਾਊਲ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਮਰ ਗਿਆ ... ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਰਾਜ ਯੱਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾਊਦ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।”¹⁴⁵

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਵੰਸ਼ ਤੇ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦਾਊਦ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਆਦਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਦਾਊਦ ਦੇ ਬਥਸ਼ਬਾ ਨਾਲ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪਾਪ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਸਨ; ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਥਸ਼ਬਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂ? ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਮੰਦਰ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਤੇਬਾ ਵਿਚ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਰਨਾਨ ਦੇ ਪਿੜ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਮੰਦਰ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣ ਗਿਆ।¹⁴⁶

ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਈ ਮੰਦਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। 1 ਇਤਿਹਾਸ 21 ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਦੁਆਰਾ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੰਦਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਲਈ ਦਾਊਦ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਲੇਵੀਆਂ, ਜਾਜਕਾਂ, ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਦਰਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਉਸਦੇ ਸੰਗਠਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਹੈ; ਉਹ ਮੰਦਰ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

→ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ (2 ਇਤਿਹਾਸ 1-9)

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦੇ ਲਈ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਮੰਦਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ, ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਛੇ ਅਧਿਆਏ ਅਰਪਿਤ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: “ਤਾਂ ਆਕਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਅੱਗ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਹੋਮ ਦੀ ਭੇਟ ਤੇ ਬਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ

¹⁴⁵ 1 ਇਤਿਹਾਸ 10:13-14

¹⁴⁶ 1 ਇਤਿਹਾਸ 21:18-28; 2 ਇਤਿਹਾਸ 3:1

ਉਹ ਭਵਨ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। ਤਾਂ ਜਾਜਕ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਭਵਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਭਵਨ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ ਸੀ।¹⁴⁷

ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ “ਜੇ ਮੈਂ ਆਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਕਦੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਮੀਂਹ ਨਾ ਪਵੇ ਜਾਂ ਟਿੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁੱਟ ਲਵੇ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਦੇ ਵਿਚ ਬਿਮਾਰੀ ਭੇਜਾਂ; ਅਤੇ ਜੇ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਧੀਨ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦਰਸ਼ਣ ਦੀ ਚਾਹਵੰਦ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭੈੜੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਮੁੜੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਵਰਗ ਉੱਤੇ ਸੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਮਾਫ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।”¹⁴⁸

ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਾਚਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਅਧੂਰੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਇਸਰਾਏਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਮਲਾਕੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਗਈ। ਪਾਪ ਲਈ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਤੋਬਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਲਿਆਏਗੀ।

➔ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਰਾਜ (2 ਇਤਿਹਾਸ 10-36)

ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ; ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਉਮੀਦ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ; ਕੇਵਲ ਯਹੂਦਾਹ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕੇਵਲ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ, ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਸਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚ, ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਆਇਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।¹⁴⁹ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ, ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਲਈ ਤਿੰਨ ਅਧਿਆਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।¹⁵⁰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦੀ ਹੈਕਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

¹⁴⁷ 2 ਇਤਿਹਾਸ 7:2-3

¹⁴⁸ 2 ਇਤਿਹਾਸ 7:13-14

¹⁴⁹ 2 ਰਾਜਿਆਂ 18:4

¹⁵⁰ 2 ਇਤਿਹਾਸ 29-31

ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਅੰਤਰ ਮਨੋਸ਼ਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਮਨੋਸ਼ਹ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਇਕ ਬੁਰੇ ਰਾਜੇ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਾਪ ਨੇ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਬਣਾਇਆ।¹⁵¹ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਮਨੋਸ਼ਹ ਨੇ ਤੋਬਾ ਕੀਤੀ। ਮਨੋਸ਼ਹ ਨੂੰ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।¹⁵²

ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਲਈ, ਮਨੋਸ਼ਹ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਪ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਲਈ, ਮਨੋਸ਼ਹ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੋਬਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੁਰਹਾਓ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ; ਇਹ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਾਥੀ ਹੈ, ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਸਦੇ ਵਚਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਖ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

ਸਮੁੱਚੇ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਾਚਾ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨੀਂਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਾਚਾ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਰਾਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਬੈਠੇਗਾ। ਪਰ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਫ਼ਾਰਸੀ, ਯੂਨਾਨੀ, ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਾਚਾ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕੋਈ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੰਦਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਦਾਊਦ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਆਵੇਗਾ। ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

¹⁵¹ 2 ਰਾਜਿਆਂ 21:11-15

¹⁵² 2 ਇਤਿਹਾਸ 33:10-20

ਦਾਉਦ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਵਾਅਦਾ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸਰਾਏਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਿਹਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖੀ ਗਈ ਉਮੀਦ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਪੂਰੀ ਹੋਈ।

ਸਮੁਏਲ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ, “ਮਸੀਹੀ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣਵਾਦ” ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕ ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘੱਟ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਤਮਿਕ ਪੁਨਰ-ਸੁਰਜੀਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

ਜਦਕਿ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਵਲ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ-ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਨਾ ਹੀ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਏ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ “ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।” ਪੱਤੋਕੁਸਤ ਤੋਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਫੈਲਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਸ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਬਲਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਚੁਣੋ

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰਾਜੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੋ। ਰਾਜੇ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਪੰਨਾ ਲਿਖੋ। ਰਾਜੇ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਉਸਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਬੁਰੇ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੋ: ਰਹਬੁਆਮ, ਯਹੋਸ਼ਾਫ਼ਾਤ, ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ, ਮਨੱਸ਼ਹ, ਯੋਸੀਯਾਹ, ਅਤੇ ਸਿਦਕੀਯਾਹ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੰਮ, ਕੋਈ ਇਕ ਚੁਣੋ।

1. 1-2 ਪੇਜ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਜਾਂ ਬੁਰੇ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੋ: ਰਹਬੁਆਮ, ਯਹੋਸ਼ਾਫ਼ਾਤ, ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ, ਮਨੱਸ਼ਹ, ਯੋਸੀਯਾਹ, ਅਤੇ ਸਿਦਕੀਯਾਹ।

2. ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਓ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜੋ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

2) ਇਸ ਪਾਠ ਤੇ ਟੈਸਟ ਲਵੋ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਸਨ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਨ ਲਈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Howard, David M., Jr. *An Introduction to the Old Testament Historical Books*. Moody Press, 1993.

Leston, Stephen. *The Bible in World History*. Barbour Publishing, 2011.

Provan, Iain, V. Philips Long, and Tremper Longman III. *A Biblical History of Israel*. Westminster John Knox Press, 2003.

Wilcock, Michael. *The Message of Chronicles: One Church, One Faith, One Lord*. InterVarsity, 1987.

ਔਨਲਾਇਨ ਸਰੋਤ

“What Was Israel’s Government Like?” at <http://www.seedbed.com/seven-minute-seminary/>

Wesley, John. *Wesley’s Explanatory Notes on the Old Testament*. <http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 5 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
 - 1 ਸਮੁਏਲ:
 - 2 ਸਮੁਏਲ:
 - 2 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ:
 - 1 ਅਤੇ 2 ਇਤਿਹਾਸ:
2. ਸ਼ਾਊਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤਿੰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜੋ ਉਹ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਤੋਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।
3. ਦਾਊਦ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਾਚਾ ਦੇ ਪੰਜ ਵਾਅਦਿਆਂ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
4. ਦਾਊਦ ਪਾਪ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜੋ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨੂੰ ਪਾਪ ਵਿਚ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਗੇ।
5. 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ _____ ਤੋਂ _____ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ।
6. ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਿਹੜੇ ਗੋਤ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੇ?
7. 1 ਅਤੇ 2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?
8. ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
9. ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਈ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਿਉਂ ਹੈ?
10. ਮਨੱਸ਼ਹ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
11. 1 ਰਾਜਿਆਂ 9:4-7 ਅਤੇ 2 ਇਤਿਹਾਸ 7:13-14 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 6
ਅਜ਼ਰਾ ਤੋਂ ਅਸਤਰ
ਬਹਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ, ਅਤੇ ਅਸਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (2) ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ ਅਤੇ ਅਸਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
- (3) ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (4) ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (5) ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਨਾ।
- (6) ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ ਅਤੇ ਅਸਤਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ ਅਤੇ ਅਸਤਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ
ਨਹਮਯਾਹ 2:17 ਅਤੇ ਅਸਤਰ 4:14 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ

ਬਹਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਆਖਰੀ ਤਿੰਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕੋਰਸ ਦੇ ਉਸ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।¹⁵³ ਇਹ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਜਾਣ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਚਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ।

- ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਅਜ਼ਰਾ ਵਿਚ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਪਛਾਣ

¹⁵³2 ਇਤਿਹਾਸ 36:22-23; ਅਜ਼ਰਾ 1:1-4

ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਹਮਯਾਹ ਵਿਚ ਕੰਧਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਦਮ ਹੈ।

- ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਅਸਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਫ਼ਾਰਸ ਵਿਚ ਹਨ।

ਬਹਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ	
ਤਰੀਖ	ਘਟਨਾ
538 BC	ਪਹਿਲੀ ਵਾਪਸੀ-ਜ਼ਰੂਬਾਬਲ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ (ਅਜ਼ਰਾ 1-4)
516 BC	ਮੰਦਰ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਹੋਇਆ (ਅਜ਼ਰਾ 5-6)
483-473 BC	ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਫ਼ਾਰਸ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਅਸਤਰ)
458 BC	ਦੂਸਰੀ ਵਾਪਸੀ -ਅਜ਼ਰਾ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ (ਅਜ਼ਰਾ 7-12)
444 BC	ਨਹਮਯਾਹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਅਜ਼ਰਾ - ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਏਕਤਾ

ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਇਕ ਹੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਇਹ ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਤਕ ਮਸੀਹੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ:

- ਇਹ ਇਕੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਦੋਵੇਂ ਫ਼ਾਰਸੀ ਰਾਜਾ ਅਰਤਹਸ਼ਸਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।
- ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸਾਰਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
- ਨਹਮਯਾਹ 7-12 ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਫ਼ਾਰਸੀ ਰਾਜੇ

ਕੋਰਸ਼ 559-530 BC	ਜ਼ਰ੍ਰੁੱਬਾਬਲ ਦੀ ਵਾਪਸੀ (ਅਜ਼ਰਾ 1-2)
ਕੈਬਿਜਸ 530-522 BC	
ਸਮਾਰਡੀਸ 522 BC	
ਦਾਰਾ 522-486 BC	ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਮਰਥਨ (ਅਜ਼ਰਾ 3-6)
ਸ਼ਸਤਾ(ਅਹਸਵੇਰੋਸ)486-465 BC	ਅਸਤਰ
ਅਰਤਹਸ਼ਸਤਾ 465-423 BC	ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ (ਅਜ਼ਰਾ 7-ਨਹ- ਮਯਾਹ 12)

ਅਜ਼ਰਾ

ਵਿਸ਼ਾ: ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ

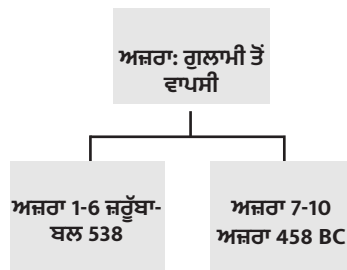
ਤਰੀਖ: 538 -458 BC

ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਾਪਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਜ਼ਰਾ ਨੂੰ ਅਜ਼ਰਾ-ਨਹਮ-ਯਾਹ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਉਹ 1 ਅਤੇ 2 ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਲੇਖਕ ਹੈ। 2 ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਕੋਰਸ਼

ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜ਼ਰਾ ਇਕ ਲੇਵੀ ਸੀ, ਜੋ ਹਾਰੂਨ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਤੋਂ ਸੀ।¹⁵⁴ ਉਸ ਨੇ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ 458 BC ਵਿਚ ਇਕ ਸਮੂਹ ਦੀ ਯਹੂ-ਸਲਮ ਆਉਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਨਹਮਯਾਹ 444 BC ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਜ਼ਰਾ ਇਕ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਤਮਿਕ, ਨੈਤਿਕ ਬਹਾਲੀ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਲਿਜਾਣ ਵਿਚ ਅਜ਼ਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹੱਤ-ਵਪੂਰਣ ਸੀ।

¹⁵⁴ ਅਜ਼ਰਾ 7:1-5

ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਢਾਂਚਾ

➔ ਜ਼ਰੂਬਾਬਲ ਦੀ ਵਾਪਸੀ (1-6)

❖ ਵਾਪਸੀ (1-2)

ਬਾਬਲ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਰਸ਼ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਹ ਫ਼ਾਰਸੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫ਼ਾਰਸੀ ਸ਼ਾਸਕ ਅਕਸਰ ਹਰਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭੇਜਦੇ ਸਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਰਬਉੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਰਾਜੇ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਹੋ ਨਮੂਨਾ ਨਵੇਂ ਨੌਮ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜਨਮ ਲਈ ਜੋਸਫ਼ ਅਤੇ ਮਰਿਯਮ ਨੂੰ ਬੈਤਲਹਮ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਕੈਸਰ ਐਗੁਸਤੁਸ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਜਿੱਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ		
ਅੱਸੂਰ	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜਿੱਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੌਮੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ	ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਬਾਬਲ	ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਲ ਲਈ ਗਏ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ	ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਜਿੱਤਿਆ
ਫ਼ਾਰਸੀ	ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ	ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ

ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜ਼ਰੂਬਾਬਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 49, 697 ਸੀ। ਜ਼ਰੂਬਾਬਲ, ਦਾਉਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਫ਼ਾਰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਉਮੀਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ।

❖ ਕੰਮ: ਮੰਦਰ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ (3-6)

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਦਰ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (536 BC; ਅਜ਼ਰਾ 3)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਰਾਧਨਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੰਦਰ

ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਮਰੀਆਂ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਰੋਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ (ਅਜ਼ਰਾ 4)।¹⁵⁵

ਅਜ਼ਰਾ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਗਭਗ 15 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਅਜ਼ਰਾ 4 ਅਧਿਆਇ 534 BC ਵਿਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਮਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦਾ ਕੰਮ ਰੁਕਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜ਼ਰਾ 5 ਅਧਿਆਇ 520 BC ਵਿਚ “ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਬੀ” ਹੱਜ਼ਈ ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 516 BC ਵਿਚ ਮੰਦਰ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ; ਅਜ਼ਰਾ 6 ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

➔ ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ (7-10)

❖ ਵਾਪਸੀ (7-8)

ਜਰੂਬਾਬਲ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਬਾਦ, ਅਜ਼ਰਾ ਨੇ 1,758 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। “ਅਜ਼ਰਾ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਬਿਧੀਆਂ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਉੱਤੇ ਮਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।”¹⁵⁶ ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਤਮਿਕ ਪੁਨਰਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ।

❖ ਕੰਮ: ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ (9-10)

ਵਾਪਸ ਮੁੜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਅਜ਼ਰਾ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ: ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਨੇੜਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ-ਵਿਆਹ। ਇਹ ਅੰਤਰਜਾਤੀ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਮਸਲਾ ਸੀ। ਨਿਆਈਆਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਵੱਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ:

- ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਪਰਤਾਵਾ ਸੀ।

¹⁵⁵ ਅਜ਼ਰਾ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਲ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਅਜ਼ਰਾ 4:6-23 ਕੋਰਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਹਸ਼ੇਰੁਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਮਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਾ ਅਧਿਆਇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਸਾਮਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਅਸਥਾਈ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਅਜ਼ਰਾ 4 ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਹੈ:

A. ਅਜ਼ਰਾ 4:1-5 -ਕੋਰਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ (536 BC)

B. ਅਜ਼ਰਾ 4:6-23 -ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ (458 BC ਵਿਚ ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ)

A. ਅਜ਼ਰਾ 4:24 -ਕੋਰਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ (536 BC)

¹⁵⁶ ਅਜ਼ਰਾ 7:10

- ਫ਼ਾਰਸੀ ਕਈ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦਾ ਸਾਮਰਾਜ ਸੀ।¹⁵⁷ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਆਸਾਨ ਹੀ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਕਈ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫ਼ਾਰਸੀ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ, ਫ਼ਾਰਸੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਰੈਲ ਵਿਚ, ਯਹੂਦੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਕਰਕੇ, ਅਜ਼ਰਾ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਅੰਤਰ-ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਇਕਰਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਅਜ਼ਰਾ 10 ਅਧਿਆਇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਵਿਆਹ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਹਮਯਾਹ

ਵਿਸ਼ਾ: ਕੰਧਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ

ਤਰੀਖ: 445 -432 BC

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਹਮਯਾਹ ਵੀ ਇਕ ਗੁਲਾਮ ਯਹੂਦੀ ਸੀ ਜੋ ਫ਼ਾਰਸੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਦਾ ਪਿਆਉ ਹੋਣ ਇਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਹੁਦਾ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪਿਆਉ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਪਿਆਉ ਦਾ ਅਕਸਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

445 BC ਵਿਚ, ਨਹਮਯਾਹ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਬਿਤਾਇਆ। ਅਜ਼ਰਾ ਇਕ ਲੇਵੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਤਮਿਕ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਨਹਮਯਾਹ ਇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਆਗੂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਦੋਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੱਦੇ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਤ ਸਨ। ਮਲਾਕੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸੀ; ਕਿਉਂਕਿ ਮਲਾਕੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚਲੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

◆ ਨਹਮਯਾਹ 1:4-11; 4:4-5; ਅਤੇ 13:29 ਵਿਚ ਨਹਮਯਾਹ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੋ। ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਸੀ?

¹⁵⁷ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਏਕੀਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ।

ਨਹਮਯਾਹ ਦਾ ਢਾਂਚਾ

➔ ਕੰਧਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ (1-6)

ਅਜ਼ਰਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਕੰਮ ਜਿਹੜਾ 516 BC ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜ਼ਰਾ 4 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੰਧਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਖਤਰਾ ਸੀ।

ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਬਵੰਜਾ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਬਾਰੇ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਵਾਰ-ਵਾਰ, ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣੀ, ਤਾਂ ਉਹ “ਬੈਠ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।”¹⁵⁸ ਰਾਜੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ “ਸਵਰਗ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।”¹⁵⁹ ਸਨਬੱਲਟ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਧਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।¹⁶⁰ ਦਬਾਅ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ।

➔ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ (7-13)

ਨਹਮਯਾਹ ਦਾ ਦੂਜਾ ਅੱਧ ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਆਤਮਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਵਾਪਸ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਜ਼ਰਾ 2 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਹਮਯਾਹ ਦਾ ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਆਤਮਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਨਹਮਯਾਹ 1-6 ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਸਰੀਰਕ ਕੰਧ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਹਮਯਾਹ 7-13 ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਆਤਮਿਕ ਕੰਧ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰੀਰਕ ਕੰਧ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

¹⁵⁸ ਨਹਮਯਾਹ 1:4

¹⁵⁹ ਨਹਮਯਾਹ 2:4

¹⁶⁰ ਨਹਮਯਾਹ 4:4-5,9; 6:9

ਨਹਮਯਾਹ 8-10 ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਮੂਸਾ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਵਾਚਾ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।¹⁶¹ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਾਚਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਨਹਮਯਾਹ 11 ਅਤੇ 12 ਇਕ ਹੋਰ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਕ ਸਮੇਂ, ਨਹਮਯਾਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸ਼ੁਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਗਿਆ, ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਸਬਤ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਮਲਾਕੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ (ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ) ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੋਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜ਼ਰਾ ਨੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨਹਮਯਾਹ 13 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹਮਯਾਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ ਸੰਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ।¹⁶² ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਪਾਠਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

➤ **ਆਤਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।**

ਨਹਮਯਾਹ ਕੋਲ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਆਉ, ਅਸੀਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈਏ।”¹⁶³ ਜਿੱਥੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਮਲਬੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਇਕ ਕੰਧ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ।

ਇਕ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਲਦਾ ਹੈ। ਨਹਮਯਾਹ ਦਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ

¹⁶¹ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 31:10-11

¹⁶² ਨਹਮਯਾਹ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਐਨ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਦਦਗਾਰ ਹਨ:

Gene Getz, *Nehemiah: Becoming a Disciplined Leader* (Nashville: Broadman & Holman Publishers, 1995).

J. I. Packer, *A Passion for Faithfulness: Wisdom from the Book of Nehemiah* (Wheaton: Crossway, 1995).

David McKenna, *Becoming Nehemiah: Leading with Significance* (Kansas City: Beacon Hill Press, 2005).

J. Oswald Sanders, *Spiritual Leadership* (Chicago: Moody Publishers, 2007)

¹⁶³ ਨਹਮਯਾਹ 2:17

ਨਹਮਯਾਹ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ। ਇਕ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਗਠਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭਾਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ, ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਰਸ਼ਨ ਦੂਸਰਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੇ, ਵਿਨ-ਸਟਨ ਚਰਚਿਲ ਕੈਬਿਨੇਟ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਸੱਜਣੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ।” ਚਰਚਿਲ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦਰਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਆਗੂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

➤ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਦਰਸ਼ੀ ਆਗੂ ਜੋ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਸਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਲਿਆਏ। ਨਹਮਯਾਹ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਰਾਜਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਖਾਸ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ: ਉਸਦੇ ਮਹਿਲ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ, ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਤਰ।¹⁶⁴ ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰੇਗਾ।”

ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵੰਡਦਿਆਂ ਕੰਮ ਦੇ ਹਰ ਕਦਮ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਮੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸਨ, ਇਹ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰੇਰਕ ਰਣਨੀਤੀ ਸੀ।¹⁶⁵ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਕੰਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਭਾਲਦੇ ਹਨ।

➤ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਹਿੰਮਤ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ। ਸਨਬੱਲਟ ਅਤੇ ਟੇਬਿਆਹ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ; ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹਮਯਾਹ ਨੂੰ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਨਹਮਯਾਹ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਕ ਆਗੂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਰਸ਼ਣ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਇਕ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ: “ਮੈਂ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ, ਮੇਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣ ਦੇ

¹⁶⁴ ਨਹਮਯਾਹ 2:4-8

¹⁶⁵ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਜਾਜਕਾਂ ਨੇ ਭੇਡ ਫਾਟਕ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਫਾਟਕ ਜਿਹੜਾ ਮੰਦਰ ਨੇ ਨੇੜੇ ਸੀ (3:1)। ਯਦਾਯਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਘਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀ (3:10)। ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਉਹ ਕੰਮ ਦਿੱਤੇ ਜਿਹੜੇ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਨ; ਉਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਕਾਰਨ ਇਹ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ?”¹⁶⁶ ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਣ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਕ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਹਿੰਮਤ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

➤ **ਆਤਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ**

ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਆਗੂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਵਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਵਿਚ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਲਾਭ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਨਹਮਯਾਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਪਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈਅ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਪਨਾਹ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਤਕੜਾਈ ਨਾਲ ਲੱਗਿਆ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਖੇਤ ਮੁੱਲ ਨਾ ਲਿਆ”¹⁶⁷ ਇਕ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ।

ਚੀਨ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਰੈਬਰਟ ਮੋਰਿਸਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਸਾਡੇ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਸੂਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਦੂਸਰਾ ਅਹੁਦਾ ਨਹੀਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ”¹⁶⁸ ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਸਵੈ-ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਭਾਲਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

➤ **ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।**

ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵੱਡਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਨਤੀਜਾ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ ਯਹੋਸ਼ੁਆ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਬਓਨ ਨਾਲ ਇਕ ਸੰਧੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।¹⁶⁹ ਨਹਮਯਾਹ ਇਸ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਬਚਿਆ; ਹਰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲੂਕਾ ਦੀ ਇੰਜੀਲ ਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਾੜ ਉੱਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਤੇ ਜਦ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਿਆਂ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਲ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਸੂਲ ਕਹਿ ਕੇ ਸੱਦਿਆ”¹⁷⁰ ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ

¹⁶⁶ ਨਹਮਯਾਹ 6:3

¹⁶⁷ ਨਹਮਯਾਹ 5:15-16

¹⁶⁸ J. Oswald Sanders, *Spiritual Leadership*, p. 63. ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।

¹⁶⁹ ਯਹੋਸ਼ੁਆ 9

¹⁷⁰ ਲੂਕਾ 6:12-13

ਚੁਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੰਨਾ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ!

➤ **ਆਤਮਿਕ ਆਗੂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।**

ਇਕ ਮਹਾਨ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਨੇਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਦਰੀ ਜੋ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਕਲੀਸਿਯਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਵਧੇਰੇ ਸਿਆਣੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਨਹਮਯਾਹ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਰਹੇ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਤਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਕੋਲ ਹਰੇਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢਲਣ ਦੀ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। “ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਆਗੂ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇ।”¹⁷¹

ਪਿਆਉ ਵਜੋਂ, ਨਹਮਯਾਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਸੀ। ਉੱਥੇ, ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਜਾ ਦੀ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਰਾਜਾ ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਸੁਝਾਅਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰੇਗਾ; ਉਹ ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵੇਲੇ, ਨਹਮਯਾਹ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਹ ਚੁਪਚਾਪ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਉਸਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਨਹਮਯਾਹ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ (ਨਹਮਯਾਹ 7-13) । ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨੇਮ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਹਮਯਾਹ 13 ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ “ਮੈਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ”; “ਮੈਂ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੜਿਆ”; “ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ।” ਉਹ ਪਿਆਉ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸੈਲੀ ਸੀ। ਆਤਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਕੋਲ ਹਰੇਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

¹⁷¹ Al Long, *Leadership Tripod*, ਪੰਨਾ 33.

ਇਕ ਕਲੀਸਿਯਾ ਜਾਂ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਆਗੂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਨਹਮ-ਯਾਹ ਸੱਚੀ ਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।

ਅਸਤਰ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਹੈ

ਸੰਭਾਵਤ ਤਰੀਖ: 483-473 BC

◆ ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ "ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ" ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?

ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਜ਼ਰਾ 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਫ਼ਾਰਸ ਵਿਚ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫ਼ਾਰਸ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਹੈ।

ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਨੇ ਮਾਰਦਕਈ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਲਗਭਗ 483-473 BC ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਅਹਸਵੇਰੇਸ਼ ਰਾਜ ਕਰਦਾ ਸੀ।¹⁷² ਇਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਫ਼ਾਰਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸੂਸਨ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਰੂਥ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਟਿਆਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਰੂਥ ਇਕ ਮੋਆਬੀ ਔਰਤ ਸੀ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਯਹੋਵਾਹ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੀ ਸੀ; ਅਸਤਰ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਔਰਤ ਹੈ ਜੋ ਫ਼ਾਰਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਯਹੋਵਾਹ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੂਥ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ; ਅਸਤਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਅਸਤਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ

ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਕਿਤਾਬ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਤਿਉਹਾਰ, ਪੁਰੀਮ ਨਾਲ

¹⁷² ਅਹਸਵੇਰੇਸ਼ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਦੇ ਯੂਨਾਨੀ ਨਾਮ, ਜਰਕਸੇਸ। ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ 486-465 ਦੌਰਾਨ ਫ਼ਾਰਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ।

ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।¹⁷³ ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਕਦੇ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਜਾਂ ਨੇਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਗਰ ਪੇਥੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਅਸਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ:

➔ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ “ਅਣਜਾਣ ਕੇਂਦਰੀ ਪਾਤਰ” ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੌਕਾ ਜਾਂ ਸੰਯੋਗ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ “ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ,” ਕੰਮ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਕੁਝ “ਸੰਯੋਗਾਂ” ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ:

- ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਸਤਰ ਜੋ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਸੀ, ਰਾਣੀ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ।¹⁷⁴
- ਰਾਜਾ ਅਹਸਵੇਰੇਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਮਾਰਦਕਈ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਅਸਤਰ ਨੂੰ ਸਾਜਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਗੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।¹⁷⁵
- ਅਹਸਵੇਰੇਸ ਹਾਮਾਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣ ਦਾ ਰੋਗ ਹੋਣਾ ਸੀ।¹⁷⁶
- ਅਹਸਵੇਰੇਸ ਦੇ ਸੌਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਪਾਠਕ ਮਾਰਦਕਈ ਦੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਖੋਲਦਾ ਹੈ।¹⁷⁷
- ਹਾਮਾਨ ਰਾਜੇ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਹਸਵੇਰੇਸ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਰਦਕਈ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਇਨਾਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।¹⁷⁸

¹⁷³ ਪੁਰੀਮ ਅੱਜ ਵੀ ਮਾਰਚ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ “ਪੁਰ” ਜਾਂ “ਲੇਟਸ” ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਹਾਮਾਨ ਨੇ ਨੌਂ ਪਰਚੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਲਈ ਦਿਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੁਰੀਮ ਤੇ ਯਹੂਦੀ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦਾ ਜ਼ਿਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ।

¹⁷⁴ ਅਸਤਰ 2:1-18

¹⁷⁵ ਅਸਤਰ 2:19-23

¹⁷⁶ ਅਸਤਰ 6:1

¹⁷⁷ ਅਸਤਰ 6:1-3

¹⁷⁸ ਅਸਤਰ 6:6

ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਸ਼ਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਰੂਥ ਨੂੰ ਬੇਆਜ਼ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਸ਼ਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਫ਼ਾਰਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਾਰਦਕਈ ਨੇ ਕੰਮ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ: “ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਅਜਿਹੇ ਐਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੀ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ?”¹⁷⁹

→ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਯੂਸਫ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਜਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਅਸਤਰ ਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ, “ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਹੋ ਗਈ,” ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਹੈ।

ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਮਾਰਦਕਈ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਯੂਸਫ਼ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਰਦਕਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।¹⁸⁰

→ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ

ਪੁਰੀਮ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਨਾਟਕ ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਹਾਮਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਰਸ਼ਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਿਉਹਾਰ ਸੁਭਾਅ ਪੱਖੇ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੋ ਉਸ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਅਸਤਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ—ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਜਾਂ ਬੇਵਕੂਫ਼ੀ।

ਅਹਸਵੇਰੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਾਮਾਨ ਦੋਵੇਂ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਮਖੌਲ ਕਰਨ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਅਹਸਵੇਰੇਸ਼ 127 ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਾਸਕ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਦੈਲਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਣ ਲਈ 180 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਮਾਨ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਟ ਚਾਲਾਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ,

¹⁷⁹ ਅਸਤਰ 4:14

¹⁸⁰ ਅਸਤਰ 10:3

ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।¹⁸¹ ਹਾਮਾਨ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।¹⁸² ਜਿਵੇਂ ਕਹਾਉਤਾਂ ਸੁਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ “ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਠੱਠਾ ਮਾਰਦਾ ਹੈ।”¹⁸³

ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ ਅਤੇ ਅਸਤਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

2 ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਜਾਣ, ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ, ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਨਾ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਕੋਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਵਾਅਦਾ ਖਾਲੀ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਉਸ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਜਨਮ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸਰਾਏਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਅਸਤਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਉਤਪਤ ਦੀ ਅੰਤ ਵਿਚ ਯੂਸਫ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜਨਮ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਅਜ਼ਰਾ (ਇਕ ਜਾਜਕ), ਨਹਮਯਾਹ (ਇਕ ਪਿਆਉ), ਅਤੇ ਅਸਤਰ (ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਰਾਣੀ) ਰਾਹੀਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ

4 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਈ “ਪੁਰਾਣੇ ਨਬੀਆਂ” ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ। ਹਰੇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਅੱਜ ਲਈ ਵੀ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਨਿਆਈਆਂ, ਸਮੂਏਲ, ਅਤੇ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬੀਜਣ ਅਤੇ ਵੱਡਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਨੇਮ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਕਲੀਸਿਯਾ ਵਿਚ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਕੌਮ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੈ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਅੰਯੁਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰ

¹⁸¹ ਅਸਤਰ 6:1-11

¹⁸² ਅਸਤਰ 7:7-10; 9:10

¹⁸³ ਕਹਾਉਤਾਂ 3:34

ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਜਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮੀ ਮਨੁੱਖ ਦੁੱਖ ਝੱਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਸੱਚਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਤੇ ਅਸੀਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ।

ਯਹੇਸ਼ੂਆ, ਰੂਥ, ਨਹਮਯਾਹ, ਅਤੇ ਅਸਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸ਼ਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮਨੁੱਖੀ ਯੰਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਾਰਦਕਈ ਨੇ ਇਹ ਸੱਚ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਅਸਤਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਤੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਚੁੱਪ ਰਹੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਸਮੇਤ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਅਜਿਹੇ ਐਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੀ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈਂ?”¹⁸⁴ ਮਾਰਦਕਈ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਵੇਗਾ। ਪਰ, ਮਾਰਦਕਈ ਨੇ ਅਸਤਰ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ। ਇਗਨੇਟੀਅਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ “ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।”

ਇਹ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ? ਯਹੇਸ਼ੂਆ, ਰੂਥ, ਨਹਮਯਾਹ, ਅਤੇ ਅਸਤਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਨ ਵਾਂਗ, ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਤਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀ ਹੈ: “ਜੇ ਮੈਂ ਨਾਸ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਹੋ ਗਈ।”

ਅੰਤ ਵਿਚ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜ਼ਰਾ, ਨਹਮਯਾਹ, ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੌਸਲਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦੈਵੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਹੈ।

¹⁸⁴ ਅਸਤਰ 4:14

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਚੁਣੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਸਾਝਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਨਹਮਯਾਹ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਨ। ਇਕ ਸਮੂਹ ਵਿਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਹੜੇ ਤੁਸੀਂ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕਰੋਗੇ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੰਮ। ਇਕ ਚੁਣੋ।

A. ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਬੇਦਾਰੀ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ “ਬੇਦਾਰੀ” ਤੇ 1-2 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

B. ਨਹਮਯਾਹ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ “ਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ” ਤੇ 1-2 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ 2-3 ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭੋ। ਇਹ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕਰੋਗੇ।

C. ਅਸਤਰ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ” ਤੇ 1-2 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਤੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕੀਤੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Howard, David M., Jr. *An Introduction to the Old Testament Historical Books*. Moody Press, 1993.

Jobes, Karen. *New International Version Application Commentary: Esther*. Zondervan, 1999.

Kidner, Derek. *Ezra and Nehemiah: An Introduction and Commentary*. Tyndale Old Testament Commentary. InterVarsity Press, 1979.

Provan, Iain, V. Philips Long, and Tremper Longman III. *A Biblical History of Israel*. Westminster John Knox Press, 2003.

ਔਨਲਾਇਨ ਸਰੋਤ

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.

<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 6 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੀਖਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
ਜ਼ਰੂਰਾਬਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਵਾਪਸੀ:
ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ:
ਅਸਤਰ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ:
ਅਜ਼ਰਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਵਾਪਸੀ:
ਨਹਮਯਾਹ ਦੀਆਂ ਵਾਪਸੀਆਂ:
2. ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
ਅਜ਼ਰਾ:
ਨਹਮਯਾਹ:
ਅਸਤਰ:
3. ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
4. _____ਸਾਮਰਾਜ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।
5. _____ਅਤੇ _____ਨੂੰ “ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਬੀ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
6. ਯਹੂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਕਿਉਂ ਸੀ?
7. ਕਿਹੜਾ ਛੋਟੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲਾ ਨਬੀ ਨਹਮਯਾਹ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?
8. ਨਹਮਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
9. ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
10. ਅਸਤਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਯਹੂਦੀ ਤਿਉਹਾਰ _____ ਹੈ।
11. ਨਹਮਯਾਹ 2:17 ਅਤੇ ਅਸਤਰ 4:14 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 7

ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ: ਇਬਰਾਨੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (2) ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (3) ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
- (4) ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ।
- (5) ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ।
- (6) ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰ 1-29, 51-92, ਅਤੇ 199-150 ਪੜ੍ਹੋ।

ਜ਼ਬੂਰ 119:1-8 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ।

ਇਬਰਾਨੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਅੱਯੂਬ, ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਕਹਾਉਤਾਂ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਅਤੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਗੀਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਕਾਵਿਕ ਹਨ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਬਰਾਨੀ ਕਵਿਤਾ ਛੰਦਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਵਿ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

➔ ਸਮਾਨਤਾ

ਸਮਾਨਤਾ ਇਬਰਾਨੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੱਤ ਹੈ। ਸਮਾਨਤਾ ਵਿਚ, ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਇਕੋ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਇਬਰਾਨੀ ਕਵੀ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਥੋੜੇ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ:

- **ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ:** ਦੂਜਾ ਵਾਕ ਸਮਾਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

-“ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਮੈਨੂੰ ਵਿਖਾਲ; ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਰਗ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖਲਾ।”¹⁸⁵

-“ਧਰਮ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।”¹⁸⁶

- **ਵਿਰੋਧਾਤਮਿਕ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ:** ਪਹਿਲਾ ਵਾਕ ਦੂਜੇ ਵਾਕ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ ਬੁੱਧੀਮਾਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਅਤੇ ਮੂਰਖਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਦੇ ਉਲਟ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

-“ਬੁੱਧਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੂਰਖ ਪੁੱਤਰ ਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।”¹⁸⁷

-“ਧਰਮੀ ਦੀ ਯਾਦ ਮੁਬਾਰਕ ਹੈ, ਪਰ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਮਿਟ ਜਾਵੇਗਾ।”¹⁸⁸

- **ਸੰਜੋਗਾਤਮਿਕ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ:** ਦੂਜਾ ਵਾਕ ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

-“ਯਹੋਵਾਹ ਮੇਰਾ ਅਯਾਲੀ ਹੈ; ਮੈਨੂੰ ਥੁੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।”¹⁸⁹

-“ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਚੋਕਸੀ ਕਰ; ਕਿਉਂ ਜੋ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਓਸੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆਂ ਹਨ।”¹⁹⁰

➔ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਚਿੱਤਰ

ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਹਨ, ਪਰ ਕਾਵਿ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਰੂਪਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ਇਕ **ਅਲੰਕਾਰ** ਦੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨ ਹਨ। “ਯਹੋਵਾਹ ਮੇਰਾ ਅਯਾਲੀ ਹੈ”¹⁹¹ “ਯਹੋਵਾਹ ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ” ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯਾਦਗਾਰੀ ਅਤੇ ਭਾਵਪੂਰਕ ਹੈ।

¹⁸⁵ ਜ਼ਬੂਰ 25:4

¹⁸⁶ ਕਹਾਉਤਾਂ 12:28

¹⁸⁷ ਕਹਾਉਤਾਂ 10:1

¹⁸⁸ ਕਹਾਉਤਾਂ 10:7

¹⁸⁹ ਜ਼ਬੂਰ 23:1

¹⁹⁰ ਕਹਾਉਤਾਂ 4:23

¹⁹¹ ਜ਼ਬੂਰ 23:1

- **ਅੱਤਕਥਨੀ** ਇਕ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਾਕ-ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋਗ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਗ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ, “ਹਰ ਰਾਤ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਛਾਉਣੇ ਉੱਤੇ ਹੜ੍ਹ ਵਗਾ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।”¹⁹²
- **ਮਾਨਵੀਕਰਨ** ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। “ਪਰਬਤ ਛੱਤਰੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਟੱਪਦੇ ਸਨ, ਪਹਾੜੀਆਂ ਲੇਲਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ।”¹⁹³
- **ਮਨੁੱਖੀਕਰਨ** ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। “ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਸਵਰਗ ਤੋਂ ਆਦਮ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਉੱਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।”¹⁹⁴

➔ ਅੱਖਰਬੱਧ ਕਵਿਤਾ

ਅੱਖਰਬੱਧ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ, ਹਰ ਛੰਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਇਕ ਅਗਲੇ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰੂਪ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ (“A ਤੋਂ Z ਤੱਕ...”)। ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਇਬਰਾਨੀ ਅੱਖਰਬੱਧ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਜ਼ਬੂਰ 119 ਅਤੇ ਕਹਾਉਤਾਂ 31 ਹਨ, ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਨੇਕ ਔਰਤ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਜ਼ਬੂਰ 119 ਵਿਚ, ਹਰੇਕ ਛੰਦ ਵਿਚ 8 ਆਇਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਇਬਰਾਨੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਉਸੇ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਹਾਉਤਾਂ 31 ਵਿਚ, ਹਰੇਕ ਆਇਤ ਇਬਰਾਨੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

◆ ਤੁਹਾਡੇ “ਦੁੱਖ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ” ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਦੁੱਖ ਕਿਉਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ?” ਨਾਲੇ ਪਾਦਰੀਆਂ ਲਈ ਸਵਾਲ ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, “ਅਸੀਂ ਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?”

ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਤਰੀਖ ਅਤੇ ਲੇਖਕ

ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਕੋਈ ਤਰੀਖ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਪੂਰਖਿਆਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਿਤਾ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਬਲੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਦੈਲਤ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਇਕ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਪੂਰਖਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਰੀਖ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।

ਤਰੀਖ ਦੇ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਲੇਖਕ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸੁਝਾਏ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚ ਅੱਯੂਬ, ਅਲੀਹੂ, ਮੂਸਾ, ਸੁਲੇਮਾਨ, ਅਤੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

¹⁹² ਜ਼ਬੂਰ 6:6

¹⁹³ ਜ਼ਬੂਰ 114:4

¹⁹⁴ ਜ਼ਬੂਰ 11:4

ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ

ਅੱਯੂਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦੁੱਖ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਦੌਲਤ, ਪਰਿਵਾਰ, ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ। ਸੰਵਾਦ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨੇੜਲੇ ਪੂਰਬ ਦੇ ਕੁਝ ਲੇਖ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ ਜੋ ਦੁੱਖ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਨ।¹⁹⁵

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਖੁਦ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦਾ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕਦੇ ਵੀ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁੱਖ ਬਾਰੇ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਸ ਕਰਦੇ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁੱਖ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕਦੇ ਵੀ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਖਰਿਆਈ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਆਪਣੀ ਖਰਿਆਈ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।¹⁹⁶ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਖਰਿਆਈ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।¹⁹⁷ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਖਰਿਆਈ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭਾਲ” ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ; ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ, “ਕਾਸ਼ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਜੇ ਮੈਂ ਉਹ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੱਭਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹ ਦੇ ਬਿਰਾਜਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੱਕ ਜਾਂਦਾ!”¹⁹⁸ ਅੱਯੂਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਣਦਾ ਸੀ; ਹੁਣ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅੱਯੂਬ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: “ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਨੇ ਤੇਰੇ ਵਿਖੇ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ।”¹⁹⁹ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅੱਯੂਬ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅੱਯੂਬ ਲਈ ਜਵਾਬ ਖੁਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ।

¹⁹⁵ ਦੁੱਖ ਤੇ ਦੋ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨੇੜਲੇ ਪੂਰਬ ਦੇ 1300-1000 BC ਦੇ ਸੰਵਾਦ ਹਨ। “ਮੈਂ ਬੁੱਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਾਂਗਾ” ਮਸੇਪੇਤਾਮਿਯਾ ਦਾ ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਨੇਕ ਬਾਬਲ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਰਦੁਕ ਦੇਵਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਲੀ ਬਿਓਡਿਸੀ ਇਕ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ ਜੋ ਦੁੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕਸ਼ਿਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

¹⁹⁶ ਅੱਯੂਬ 27:5 ਅਤੇ 31:6

¹⁹⁷ ਅੱਯੂਬ 2:3

¹⁹⁸ ਅੱਯੂਬ 23:3

¹⁹⁹ ਅੱਯੂਬ 42:5

ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

- ➔ ਮੁੱਖਬੰਧ (ਅੱਯੂਬ 1-2)
- ➔ ਕਾਵਿ ਸੰਵਾਦ (ਅੱਯੂਬ 3 – 42:6)
- ➔ ਅੰਤਿਮ ਭਾਗ (ਅੱਯੂਬ 42:7-17)

ਮੁੱਖਬੰਧ (ਅੱਯੂਬ 1-2)

ਮੁੱਖਬੰਧ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਯੂਬ ਇਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ; ਉਹ ਇਕ “ਨਿਰਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਖਰਾ” ਮਨੁੱਖ ਸੀ। ਅੱਯੂਬ ਦਾ ਦੁੱਖ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਖਰਿਆਈ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦੈਲਤ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗੁਆਚਣ, ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਕ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਸਲਾਹ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅੱਯੂਬ ਨੇ ਆਪਣੇ “ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਾ ਕੀਤਾ”

ਮੁੱਖਬੰਧ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਪ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਯੂਬ ਉੱਤੇ ਉਸਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵੱਧ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਸ਼ੈਤਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖਬੰਧ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਸੰਸਾਰ ਜੋ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੱਯੂਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੈ, ਕਿ ਆਤਮਿਕ ਟਕਾਅ ਅੱਯੂਬ ਦੀਆਂ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਵਾਦ (ਅੱਯੂਬ 3-27)

ਮੁੱਖਬੰਧ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਸਾਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅੱਯੂਬ ਨਾਲ ਸੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਅੱਯੂਬ ਇਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਚੁੱਪੀ ਤੋੜਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਰਾਹੀਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਮਿੱਤਰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।²⁰⁰

²⁰⁰ ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਨਿਆਂਵਾਦ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਨਿਆਂਵਾਦ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਹਬਕੂਕ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਨਬੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਵਾਦ ਕਾਵਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਦੁਹਰਾਓ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸੰਵਾਦ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦੇ ਮੂਲ ਵਿਚ ਸੰਵਾਦ ਸੌਖਾ ਹੈ: ਮਿੱਤਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਯੂਬ ਦਾ ਦੁੱਖ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪਾਪ ਕਾਰਨ ਆਇਆ ਹੈ; ਅੱਯੂਬ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਸੀ ਵੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਬੇਕਸੂਰ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਮਿੱਤਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ:

- ਦੁੱਖ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਤਾੜਨਾ ਵਜੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ।
- ਇਸ ਲਈ, ਅੱਯੂਬ ਨੇ ਕੋਈ ਪਾਪ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਰ ਮਿੱਤਰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਲੀਫ਼ਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਲੀਫ਼ਜ਼ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੱਯੂਬ ਤੇਬਾ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਬਿਲਦਦ ਰਵਾਇਤੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ, ਅੱਯੂਬ ਕਿਸੇ ਪਾਪ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋਫ਼ਰ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਯੂਬ “ਬੁੜ-ਬੁੜ” ਕਰਦਾ ਹੈ।²⁰¹ ਦਰਅਸਲ, ਉਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਯੂਬ ਉੱਤੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੈ; ਅਤੇ ਅੱਯੂਬ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਅੱਯੂਬ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਸੁਣੇਗਾ ਅਤੇ ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਵਧਦਾ ਹੈ; ਅੱਯੂਬ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ (ਅੱਯੂਬ 28-31)

28 ਅਧਿਆਇ ਤੇ, ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸੈਲੀ ਬਦਲਦੀ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ 28-31 ਵਿਚ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਸ਼ਣ ਹਨ।

²⁰¹ ਅੱਯੂਬ 11:3

- ❖ ਅੱਯੂਬ 28 ਬੁੱਧ ਉੱਤੇ ਕਵਿਤਾ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਬੁੱਧ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸੱਚੀ ਬੁੱਧ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਈ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਕਦਮ ਹੈ।
- ❖ ਅੱਯੂਬ 29, ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਮੁੱਖਬੰਧ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- ❖ ਅੱਯੂਬ 30, ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੁੱਖ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਹੁਣ ਉਹ ਉਸਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- ❖ ਅੱਯੂਬ 31, ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖਰਿਆਈ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਅੱਯੂਬ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਘੋਸ਼ਣਾਦਾਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਦਸ-ਤਖਤ ਨਾਲ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ: “ਕਾਸ਼ ਕਿ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਸੁਣਦਾ! ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਫ਼ਾਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ! ਹੁਣ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮੈਨੂੰ ਉੱਤਰ ਦੇਵੇ!”²⁰² ਅੱਯੂਬ 31 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਖੁਦ ਅੱਯੂਬ 1:8 ਵਿਚ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਖਰਿਆਈ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅੱਯੂਬ ਮੁਰਖਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਉਸਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਕ ਧਰਮੀ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਲੀਹੂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ (ਅੱਯੂਬ 32-37)

ਅਲੀਹੂ ਇਕ ਜਵਾਬ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਪਿੱਛਲੇ ਹਰੇਕ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਯੂਬ ਨਾਲ ਗੁੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਯੂਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧਰਮੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਗੁੱਸਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਦੇਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

ਅਲੀਹੂ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ ਦੁਆਰਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ; ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਲੀਹੂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸੱਚਾ ਨਿਆਈਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਯੂਬ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ, ਅਲੀਹੂ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਮਰ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਲੀਹੂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ (ਖਾਸਕਰ ਕੁਦਰਤ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ), ਅਲੀਹੂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਯੂਬ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀ-

²⁰² ਅੱਯੂਬ 31:35

ਮਾਨ ਹੈ; ਅੱਯੂਬ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁੱਖ ਰਾਹੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਬੁੱਧ ਉੱਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੀ ਬੁੱਧ ਦਾ ਇਕ-ਮਾਤਰ ਸਰੋਤ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੇ ਅਲੀਹੂ ਸੱਚ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ, ਦੂਜੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦਾ: ਅੱਯੂਬ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬੋਲਦਾ ਹੈ (ਅੱਯੂਬ 38-42)

ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਯੂਬ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੀਮਿਤ ਗਿਆਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੀ ਬੁੱਧ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਯੂਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਅੱਯੂਬ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, “ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਨੇ ਤੇਰੇ ਵਿਖੇ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ।” ਅੱਯੂਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਤੋਬਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਡੂੰਘੇ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਦਿਲਾਸਾ ਮਿਲਿਆ।

ਅੰਤਿਮ ਭਾਗ (ਅੱਯੂਬ 42:7-17)

ਅੰਤਿਮ ਭਾਗ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਲਈ ਝਿੜਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਇੱਥੇ, ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਅੱਯੂਬ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।²⁰³ ਅੱਯੂਬ ਵਿਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਚੈਲੀਆਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਜਨਮ ਤੋਂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਆਦਮੀ ਪਾਪ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਾਰਨ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੈ,²⁰⁴ ਪੌਲੂਸ “ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕੰਡੇ” ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਹੀਂ ਮਿਟਾਵੇਗਾ;²⁰⁵

²⁰³ ਯਾਕੂਬ 5:11

²⁰⁴ ਯੂਹੰਨਾ 9:2

²⁰⁵ ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 12:7-9

ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11 ਅਧਿਆਇ ਵਿਚਲੇ ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਹੀਰੋ ਵਾਅਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਮਰ ਗਏ।

ਦੁੱਖ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੋਮੀਆਂ 8:28-29 ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਭਲੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਪਾਠਕ ਅਕਸਰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, “ਇਕ ਧਰਮੀ ਦੁੱਖ ਕਿਉਂ ਝੱਲਦਾ ਹੈ?” ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, “ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦਾ ਹੈ?” ਸ਼ੈਤਾਨ ਲਈ ਜਵਾਬ ਸੀ, “ਅੱਯੂਬ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਸੀਸਾਂ ਲੈ ਲਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।” ਮਿੱਤਰਾਂ ਲਈ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਅੱਯੂਬ ਲਈ, ਜਵਾਬ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਯੂਬ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਅੱਯੂਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਲਈ ਸੱਚੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ, “ਸਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜਿਸ ਦੀ ਅਸੀਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅੱਗ ਦੀ ਬਲਦੀ ਹੋਈ ਭੱਠੀ ਤੋਂ ਛੁੜਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ..., ਪਰ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਛੁੜਾਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਹੇ ਰਾਜਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।”²⁰⁶ ਜੇਕਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11 ਨਿਹਚਾ ਦੇ ਕਈ ਹੀਰੋ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਖੀ: ਹਨੇਕ, ਅਬਰਾਹਾਮ, ਮੂਸਾ, ਹਾਹਾਬ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ “ਹੋਰ” ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। “ਅਤੇ ਕਈ ਠੱਠਿਆਂ ਵਿਚ ਉਡਾਏ ਜਾਣ, ਕੋਰੜੇ ਖਾਣ, ਸਗੋਂ ਜਕੜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕੈਦ ਹੋਣ ਦੁਆਰਾ ਪਰਖੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਥਰਾਉ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚੀਰੇ ਗਏ, ਪਰਖੇ ਗਏ,

²⁰⁶ ਦਾਨੀਏਲ 3:17-18

ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੱਢੇ ਗਏ, ਕੰਗਾਲ ਹੋਏ, ਦੁੱਖੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਬੱਕਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਪਹਿਨੇ ਮਾਰੇ-ਮਾਰੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹੇ।” ਇਹ ਲੋਕ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਵਾਅਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।”²⁰⁷

ਇਹ ਵਚਨ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, “ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?” ਕੀ ਮੈਂ ਅਸੀਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ? ਕੀ ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ? ਜਾਂ, ਕੀ ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ? ਅੱਯੂਬ, ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਮਿੱਤਰ, ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11 ਦੇ “ਹੋਰ ਲੋਕ” ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅੱਜ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਸ਼ਬਦ “ਜ਼ਬੂਰ” ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ “ਭਜਨ” ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਇਬਰਾਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਅਰਥ “ਪ੍ਰਸੰਸਾ,” ਹੈ ਇਕ ਸਿਰਲੇਖ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਵਿਰਲਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਲੇਖ

100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਚ ਲੇਖਕ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਹੱਥ-ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਹਰੇਕ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਸਨ।

ਕਈ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਤੱਤਰ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਤੇ ਸਿਰਲੇਖ “ਦਾਊਦ ਦਾ ਜ਼ਬੂਰ” ਹੈ। ਜ਼ਬੂਰ 50 ਅਤੇ 73-83 ਤੇ ਆਸਾਫ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਅਰਾਧਨਾ ਲਈ ਦਾਊਦ ਦੇ ਅਧੀਨ “ਮੁੱਖ ਸੰਗੀਤਕਾਰ” ਸੀ। “ਕੋਰਹ ਵੰਸ਼ੀਆਂ” ਜੋ ਦਸ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਇਕ ਮੰਦਰ ਦੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਦੋ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਬੂਰ 90 “ਮੂਸਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ” ਹੈ।

ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਪਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਬੂਰ 3 ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਅਬਸ਼ਾਲੇਮ ਦੇ ਅੱਗੋਂ ਭੱਜਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਬਸ਼ਾਲੇਮ ਦਾ ਵਿਦਰੋਹ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦਾਊਦ ਨੇ ਯਾਦ ਕੀਤਾ: “ਪਰ

²⁰⁷ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11:36-38

ਹੇ ਯਹੋਵਾਹ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਦੁਆਲੇ ਢਾਲ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਮਹਿਮਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਦਾ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।²⁰⁸ ਦਾਉਦ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰ 53, 54, 56, 57, ਅਤੇ 59 ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਾਊਲ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ।²⁰⁹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ, ਦਾਉਦ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰ 51 ਵਿਚ ਤੇਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਲਿਖੀ ਜਦੋਂ ਨਾਥਾਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।

ਆਧੁਨਿਕ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਸਿਰਲੇਖ ਉਹ ਹਨ ਜੋ **ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਅਰਾਧਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਰਦੇਸ਼** ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਲੇਖ ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਖਰਜ ਦੇ ਰਾਗ,”²¹⁰ “ਅਲਾਮੇਥ ਦਾ ਰਾਗ,”²¹¹ ਅਤੇ “ਮੁਲਤਬੈਨ ਦਾ ਰਾਗ”²¹² ਇਹ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਨ। ਕੁਝ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਸਾਜ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖ ਉਸ ਧੁਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਨੂੰ ਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ: “ਗਿਤੀਜ ਰਾਗ,”²¹³ “ਅਲ-ਤਸ਼ਹੇਤ ਰਾਗ,”²¹⁴ ਅਤੇ “ਅਬਲੇਰਸਰ ਰਾਗ”²¹⁵

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਢਾਂਚਾ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿਚ, ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਇਕ ਆਧੁਨਿਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸੰਗੀਤ ਅਰਾਧਨਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਰਾਧਨਾ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਗਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਸੀ।

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰ ਭਾਗ ਮਹਿਮਾ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

- ❖ ਪੇਥੀ 1 (ਜ਼ਬੂਰਾਂ 1-41) “ਆਦ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੋਵਾਹ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ, ਆਮੀਨ, ਫਿਰ ਆਮੀਨ” ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ❖ ਪੇਥੀ 2 (42-72) “ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ ਯਹੋਵਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਅਚਰਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ...ਆਮੀਨ ਅਤੇ ਆਮੀਨ! ਯੱਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾਉਦ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਂ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈਆਂ” ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ❖ ਪੇਥੀ 3 (73-89) “ਯਹੋਵਾਹ ਸਦਾ ਤੱਕ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ! ਆਮੀਨ, ਫੇਰ ਆਮੀਨ!” ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

²⁰⁸ ਜ਼ਬੂਰ 3:3

²⁰⁹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ 1 ਸਮੂਏਲ 19-23 ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

²¹⁰ ਜ਼ਬੂਰ 6 ਅਤੇ 12

²¹¹ ਜ਼ਬੂਰ 46

²¹² ਜ਼ਬੂਰ 9

²¹³ ਜ਼ਬੂਰ 8, 81, ਅਤੇ 84

²¹⁴ ਜ਼ਬੂਰ 57-59, ਅਤੇ 75

²¹⁵ ਜ਼ਬੂਰ 22

- ❖ ਪੇਥੀ 4 (90-106) “ਯਹੋਵਾਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਦਿ ਤੋਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ! ਹੇ ਸਾਰੀ ਪਰਜਾ, ਆਖ “ਆਮੀਨ!” ਹਾਲੇਲੂਯਾਹ!” ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ❖ ਪੇਥੀ 5 (107-150) ਜ਼ਬੂਰ 150 ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਕ ਮਹਿਮਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਪੰਜਾਂ ਪੇਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1 ਅਤੇ 2) ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਦਾਉਦ ਦੁਆਰਾ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੇਥੀ 5 ਗੁਲਾਮੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।²¹⁶ ਇਕੱਠੇ ਇਹ ਪੇਥੀਆਂ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਉਸਤਤ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਉਪਾਸਨਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚ ਕਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ (ਜਾਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ) ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਵਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਬੂਰ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੇ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ। ਭਜਨ ਮਾਲਾ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜ਼ਬੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ❖ ਸੰਗਠਿਤ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਲਈ (ਜ਼ਬੂਰ 136)
- ❖ ਨਿੱਜੀ ਵਿਰਲਾਪ ਲਈ (ਜ਼ਬੂਰ 56)
- ❖ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ (ਜ਼ਬੂਰ 1 ਅਤੇ 119)
- ❖ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ (ਜ਼ਬੂਰ 72)
- ❖ ਸ਼ਾਹੀ ਵਿਆਹ ਮਨਾਉਣ ਲਈ (ਜ਼ਬੂਰ 45)
- ❖ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀਆਂ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਲਈ (ਜ਼ਬੂਰ 120-134)

ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸਾਰੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਮਨਪਸੰਦ ਕਿਤਾਬ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਹਰ ਮੌਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਇੰਨਾ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਉਸ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਮਾਰਟਿਨ ਲੂਥਰ, *ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ*

ਭਜਨ ਮਾਲਾ ਤੇ ਇਸ ਝਾਤ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵੱਡੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ।

²¹⁶ ਦੇਖੋ ਜ਼ਬੂਰ 137

ਉਸਤਤ ਦੀ ਭਜਨ

ਕੁਝ ਭਜਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉਸਤਤ ਲਈ ਹਨ; ਕੁਝ ਸੰਗਠਿਤ ਉਸਤਤ ਲਈ ਹਨ। ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

➔ ਜ਼ਬੂਰ 19 ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉਸਤਤ ਦਾ ਭਜਨ ਹੈ। ਭਜਨ ਤਿੰਨ ਛੰਦਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

❖ ਛੰਦ 1 (1-6): ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਕਾਸ਼ ਖੁਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ, ਦਾਊਦ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ” ਨਾਮ (ਇਬਰਾਨੀ ਵਿਚ ਇਲੋਹਿਮ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

❖ ਛੰਦ 2 (7-10): ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੀ ਬਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ “ਬਿਵਸਥਾ,” “ਸਾਖੀ,” “ਫਰਮਾਨ,” “ਹੁਕਮ,” “ਭੈਅ,” ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ “ਨਿਆਂ” ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਖੁਦ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ, ਦਾਊਦ “ਪ੍ਰਭੂ” (ਇਬਰਾਨੀ ਵਿਚ ਯਹੋਵਾਹ) ਨਾਮ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਹੋਵਾਹ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਵਾਚਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਕੂਚ 3:14 ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਸ਼ਾਹਿਦ ਨਾਲੋਂ ਮਿੱਠਾ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਨਾਲੋਂ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਹੈ।

❖ ਛੰਦ 3 (11-14): ਅਰਾਧਕ ਦਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਦਾਊਦ ਪਾਪ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਮੇਰੀ ਚੱਟਾਨ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਛੁੜਾਉਣ ਵਾਲੇ” ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ, ਤੇਰੇ ਹਜ਼ੂਰ ਮੰਨਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।

➔ ਜ਼ਬੂਰ 136 ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਇਕ ਸੰਗਠਿਤ ਭਜਨ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਪ੍ਰਤਿਉੱਤਰਦਾਈ ਭਜਨ ਹੈ। ਆਗੂ ਹਰੇਕ ਆਇਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਲੋਕ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ “ਉਹ ਦੀ ਦਯਾ ਸਦਾ ਦੀ ਹੈ” ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ (1-9) ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਭਲਿਆਈਆਂ (10-26) ਰਾਹੀਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਦਯਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ

ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ, ਜ਼ਬੂਰ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਪਿਛਲੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਲਈ, ਜ਼ਬੂਰ 18 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਾਊਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾਊਦ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਵਿਰਲਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ

ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜਾਹ ਜ਼ਬੂਰ ਵਿਰਲਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਹਨ। ਵਿਰਲਾਪ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਚਾਰ ਤੱਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਕੋ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

- ❖ **ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵੇਰਵਾ:** ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਰਲਾਪ ਇਕ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਬੂਰ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਬੂਰ 13 ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਓਹਲੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਾਊਦ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਉੱਚਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
- ❖ **ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ:** ਇੱਥੇ ਲਿਖਾਰੀ ਬਚਾਅ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਰਦਾ ਹੈ। ਆਸਕਰ ਹੀ ਇਕ ਖਾਸ ਬੇਨਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਬੂਰ 13 ਵਿਚ, ਦਾਊਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣਨ ਅਤੇ “ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਕਰਨ” ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
- ❖ **ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਬਿਆਨ:** ਜ਼ਬੂਰ 13 ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਮਦਦ ਲਈ ਮੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਾਊਦ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੀ ਦਯਾ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ।” ਇਸ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਨਾਲ, ਜ਼ਬੂਰ ਇਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵੱਲ ਬਦਲਦਾ ਹੈ।
- ❖ **ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ:** ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਰਲਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਬੂਰ 13 ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਲਈ ਗਾਵਾਂਗਾ, ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਜੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।” ਅੰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਰਲਾਪ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਦਾ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਭਰੋਸੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ਬੂਰ 13 ਵਿਚ, ਦਾਊਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਆਇਤਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਬਾਹਰੀ ਹਾਲਾਤ ਉਦੋਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਆਇਤਾਂ 1-2 ਵਿਚ ਸਨ। ਤਬਦੀਲੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹੈ; ਦਾਊਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਸ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਸਾਡੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਹਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਨ ਅਧੀਨਗੀ।

ਵਿਰਲਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸਹੀ ਅਤੇ ਇਕ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਹੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜ਼ਬੂਰ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਸਹੀ ਪਾਸੇ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਜ਼ਬੂਰ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਤੋਬਾ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਵਿਰਲਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ, ਜ਼ਬੂਰ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਤੋਬਾ ਦਾ ਜ਼ਬੂਰ 51 ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਾਉਦ ਬਥਸ਼ਬਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਤੋਬਾ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ 6, 32, 38 ਅਤੇ 130 ਜ਼ਬੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਹੇ ਬਾਬਲ ਦੀਏ ਧੀਏ, ਜਿਹੜੀ ਉੱਜੜਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਧੰਨ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਤੈਨੂੰ ਬਦਲਾ ਦੇਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਬਦਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ! ਧੰਨ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਤੈਰੇ ਬਾਲਕ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਚੱਟਾਨ ਉੱਤੇ ਪਟਕ ਦੇਵੇ! (ਜ਼ਬੂਰ 137:8-9)

ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਤਾਉਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ। (ਮੱਤੀ 5:44)

ਸਮੱਸਿਆ

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੈਂਤੀ ਬਦਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜ਼ਬੂਰ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?

ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਰਾਣਾ ਨੇਮ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।²¹⁷ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਂ, ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵੀ ਗਲਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ।²¹⁸ ਅਸੀਂ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?

²¹⁷ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਕੁਚ 23:4-5

²¹⁸ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:14

ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ

- ❖ ਇਹ ਬੀਜਣ ਅਤੇ ਵੱਢਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹਨ।

ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ, ਕਹਾਉਤਾਂ, ਅਤੇ ਗਲਾਤੀਆਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ “ਮਨੁੱਖ ਜੇ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਵੱਢੇਗਾ।”²¹⁹ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਨਿਆਂ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਬਾਬਲ ਨੂੰ “ਬਦਲਾ ਦੇਣਾ” ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਲੋਕ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।²²⁰

- ❖ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਆਖਰਕਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ।

ਰਾਜਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਦਾਊਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਇਸਰਾਏਲ ਪ੍ਰਤੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਣ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

- ❖ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਊਲ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਊਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਕੀ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?

ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਇਕਸਾਰ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹਨ:

- ❖ ਕੁਝ ਮਸੀਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।
- ❖ ਕੁਝ ਮਸੀਹੀ ਆਤਮਿਕ ਲੜਾਈ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਬਦਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਕਸਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਦੇਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਬੂਰ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ

²¹⁹ ਗਲਾਤੀਆਂ 6:7

²²⁰ ਜ਼ਬੂਰ 137:8

ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

❖ ਕੀ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹਾਂ?

ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਸਨ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਕ੍ਰੋਧ ਕਰੋ, ਪਰ ਪਾਪ ਨਾ ਕਰੋ।”²²¹ ਧਰਮੀ ਕ੍ਰੋਧ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਪ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਸਵੈ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿੱਜੀ ਅਪਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੇਰੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਪ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ “ਰਾਜ” ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਮਾਨ ਹਨ।

❖ ਕੀ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਨਿਆਂ ਲੈਣ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ?

ਬਦਲੇ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ, ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ²²², ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ²²³, ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ²²⁴ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਬਦਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

❖ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਵੇਗੀ: ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦਾ ਤੋਬਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣਾ?

ਯੂਨਾਹ ਨੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਬਦਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਤੇ ਛੱਡਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਬਾ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਦਲੇ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੀਮਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਬੁਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਈਬਲ (ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਦਾਵਿਦ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਨਮੂਨੇ ਵਿਚ) ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲ ਮੋੜਨਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ²²⁵

²²¹ ਅਫਸੀਆਂ 4:26

²²² ਜ਼ਬੂਰ 7:6-11

²²³ ਜ਼ਬੂਰ 59:13

²²⁴ ਜ਼ਬੂਰ 83:16-18

²²⁵ ਰੋਮੀਆਂ 8:28

ਬੁੱਧ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ

ਬੁੱਧ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਾਂਗ ਹਨ ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਾਠ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਉਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੋਥੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, “ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਭੈਅ ਬੁੱਧ ਦਾ ਮੁੱਢ ਹੈ।”²²⁶

ਬੁੱਧ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਅਕਸਰ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਰਗਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੁਸ਼ਟ ਦਾ ਮਾਰਗ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਦਾ ਮਾਰਗ। ਜ਼ਬੂਰ 1 ਬੁੱਧ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਅਤੇ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੁੱਧ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੁਸ਼ਟ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਬੂਰ 73 ਵਿਚ, ਆਸਾਫ਼ ਨੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਆ ਲਿਆ ਸੀ। ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਸਾਫ਼ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਆਸਾਫ਼ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਟ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿਨਾਸ਼ ਅਤੇ ਉਜਾੜ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ: “ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਭੂ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਨਾਹ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ।”²²⁷

ਸ਼ਾਹੀ ਜ਼ਬੂਰ

ਸ਼ਾਹੀ ਜ਼ਬੂਰ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਸ਼ਾਸਕ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਆਸ ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੇਵਕ ਸੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।²²⁸

ਜ਼ਬੂਰ 2 ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜੇ ਲਈ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਦਾ ਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ “ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ” ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ “ਮੇਰੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਬਤ ਸੀਯੋਨ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗਾ; ਉਹ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਵਰਤੇਗਾ; ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਧਰਮੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

²²⁶ ਜ਼ਬੂਰ 111:10

²²⁷ ਜ਼ਬੂਰ 73:28

²²⁸ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 17:14-20

ਮਸੀਹ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ, ਸਾਹੀ ਜ਼ਬੂਰ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਆਪਕ ਰਾਜ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੈ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਦੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜੇ ਕੋਲ “ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ”²²⁹ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਮਸੀਹ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚ ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜਾ “ਮਸਹ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ” ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ; ਯਿਸੂ “ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਹੋਏ” (ਮਸੀਹ) ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਜਿਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਰਾਜੇ ਲਈ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ।

ਜ਼ਬੂਰ 22 ਇਕ ਜ਼ਬੂਰ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ ਜੋ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਊਦ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਬੂਰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਲੀਬੀ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ।²³⁰

ਜ਼ਬੂਰ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਜ਼ਬੂਰ ਅੱਜ ਮਸੀਹੀ ਅਰਾਧਨਾ ਲਈ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਰਾਧਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਥੀ ਇਕ ਸੰਤੁਲਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਬੂਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ (ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ) ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਿਦਾਇਤਾਂ (ਬੁੱਧ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਰਾਧਨਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਰਾਧਨਾ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਅਤੇ ਜੋ ਉਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਜ਼ਬੂਰ ਵਿਰਲਾਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅੱਗੇ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਲਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿਚ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

²²⁹ ਜ਼ਬੂਰ 2:8

²³⁰ ਜ਼ਬੂਰ 22:1; ਮੱਤੀ 27:46

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦੱਸ ਨੂੰ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਓ (ਅਲੀਫ਼ਜ਼, ਬਿਲਦਦ, ਸੋਫ਼ਰ, ਅਤੇ ਅਲੀਹੂ)। ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਾਤਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਉਸ ਪਾਤਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸੌਂਪੇ ਹੋਏ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜੋ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਗੁਣ ਲਈ, 8-10 ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਗੁਣ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਤੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਈਆਂ ਆਇਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਅੱਯੂਬ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Bullock, C. Hassell. *Encountering the Book of Psalms*. Baker, 2001.

Longman, Tremper, III. *How to Read the Psalms*. Intervarsity, 1988.

Yancey, Philip. *Where is God When It Hurts?* Zondervan, 1977.

ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤ

“Laments in the Psalms” at <http://www.seedbed.com/seven-minute-seminary/>

“The Problem of Evil” at <http://www.seedbed.com/seven-minute-seminary/>

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*. <http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 7 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਇਬਰਾਨੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
2. ਅੱਖਰਬੱਧ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
3. ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
4. ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਗੱਲਾਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਨ?
5. ਅੱਯੂਬ 28-31 ਵਿਚ ਅੱਯੂਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
6. ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?
7. ਵਿਰਲਾਪ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ?
8. ਬਦਲੇ ਦੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
9. ਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ?
10. ਜ਼ਬੂਰ 119:1-8 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 8

ਕਹਾਉਤਾਂ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਅਤੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਗੀਤ ਇਬਰਾਨੀ ਬੁੱਧ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (2) ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ।
- (3) ਕਹਾਉਤਾਂ ਅਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਦੋ ਮਾਰਗਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (4) ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਨਾ।
- (5) ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਕਹਾਉਤਾਂ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਅਤੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਗੀਤ ਪੜ੍ਹੋ

ਕਹਾਉਤਾਂ 1:7; ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ 12:13-14 ਯਾਦ ਕਰੋ

ਇਬਰਾਨੀ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ

ਅੱਯੂਬ, ਕਹਾਉਤਾਂ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬੂਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਕਵਿਤਾ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸੱਚੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਹੈ; ਜ਼ਬੂਰ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ “ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਗਿਣਨ” ਨਾਲ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।²³¹ ਬੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਿੱਛਾ ਹੈ। ਸੱਚੀ ਬੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।²³²

16 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਧਰਮ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜੌਨ ਕੈਲਵਿਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸੱਚੀ ਬੁੱਧ ਵਿਚ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਗਿਆਨ। ਬੁੱਧ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਯੂਬ ਪਰ-

²³¹ ਕਹਾਉਤਾਂ 9:10; ਜ਼ਬੂਰ 90:12

²³² ਕਹਾਉਤਾਂ 22:17-21; 6:6-8; ਅਤੇ 12:1

ਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਇਕ ਜਵਾਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈਅ ਮੰਨਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੋਲੋਂ ਡਰ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਹੋ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ।”²³³

ਸੱਚੀ ਬੁੱਧ ਵਿਚ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਗਿਆਨ।
ਜੇਨ ਕੈਲਵਿਨ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਦ ਕ੍ਰਿਸਚਨ ਰਿਲੀਜ਼ਨ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬੁੱਧ ਸਿਖਰਲੀ (“ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈਅ ਬੁੱਧ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ”) ਅਤੇ ਸਮਤਲ (ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਆਹ, ਬੱਚਿਆਂ, ਸਮੁਦਾਏ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹਨ) ਦੋਵੇਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

ਇਕ ਕਹਾਉਤਾਂ ਇਕ ਹੁਕਮ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਬਿਵਸਥਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ...,” ਇਕ ਕਹਾਉਤਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਕਹਾਉਤਾਂ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ, ਯਾਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ❖ ਇਕ ਕਹਾਉਤਾਂ ਇਕ ਸਧਾਰਣ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- ❖ ਕਹਾਉਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਕਹਾਉਤਾਂ ਅਕਸਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
- ❖ ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਆਮ ਨਿਰੀਖਣ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਕਹਾਉਤਾਂ 22:6 ਵਰਗੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਵਾਅਦੇ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਬੱਚਾ ਮੂਰਖ ਦਾ ਰਸਤਾ ਚੁਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ❖ ਕਹਾਉਤਾਂ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਮੂਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਇਹ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਬੁੱਧ ਵੱਲ ਸੇਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਰੱਬੀ ਲੋਕ ਕੈਨਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਹਾਉਤਾਂ 26:4-5 ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਾਦ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ। “ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾਈ ਦੇ

²³³ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ 12:13

ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ ਨਾ ਦੇ, ਕਿਤੇ ਤੂੰ ਵੀ ਉਹ ਦੇ ਵਰਗਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ ਦੇ, ਕਿਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੇਖੇ ਵਿਚ ਬੁੱਧਵਾਨ ਨਾ ਬਣ ਬੈਠੇ।” ਆਇਤ 4 ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ ਨਾ ਦੇ; ਆਇਤ 5 ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਉਹ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ ਦੇ।

ਰੱਬੀ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਕ ਸਿਆਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ “ਸਧਾਰਣ” ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ “ਸਿਆਣਾ” ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕ “ਮਖੋਲ” ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੂਰਖ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੱਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਮੁੱਖ ਆਇਤ ਕਹਾਉਤਾਂ 25:11 ਹੈ: “ਟਿਕਾਏ ਸਿਰ ਆਖੇ ਹੋਏ ਵਚਨ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਸੇਬਾਂ ਵਰਗੇ ਹਨ।” ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਹਨ। ਬੁੱਧ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਲਈ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਣਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

◆ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਲੱਭੋ ਜੋ ਸਮੱਸਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਬੁੱਧ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ।

➔ ਭਾਗ 1: ਬੁੱਧ ਉੱਤੇ ਉਪਦੇਸ਼ (1-9)

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,²³⁴ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ “ਉਪਦੇਸ਼ ਕਹਾਉਤਾਂ” ਹੈ ਜੋ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਲੰਬੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਹਨ।

ਕਹਾਉਤਾਂ 1:7 ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾ। ਬਾਕੀ ਦਾ ਭਾਗ ਇਕ ਨੈਜਵਾਨ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ 1 ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੋ ਮਾਰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।

²³⁴ ਕਹਾਉਤਾਂ 1:1-7

➔ **ਭਾਗ 2: ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਉਤਾਂ** (10:1-22:16)

ਕਹਾਉਤਾਂ 10:1 ਇਸ ਭਾਗ ਨੂੰ ਸਿਰਲੇਖ “ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਉਤਾਂ” ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ-ਵਾਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਉਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।²³⁵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ; ਉਹ ਮੂਰਖਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪਹਿਲੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਪੈਸਾ, ਬੋਲੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਅਤੇ ਕੰਮ। ਇਸ ਭਾਗ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਅਸਲ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੁੱਧ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

➔ **ਭਾਗ 3: “ਬੁੱਧਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ”** (22:17 – 24:34)

ਇਸ ਭਾਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਥਨ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ: “ਭਲਾ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਤੀਹ ਕਹਾਉਤਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਭਾਈ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਖਰਿਆਈ ਸਿਖਾਵਾਂ, ਕਿ ਤੂੰ ਸਚਿਆਈ ਦੇ ਵਚਨ ਆਪਣੇ ਘੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਵੇਂ?”²³⁶ ਇਹ ਬਿਆਨ ਇਸ ਭਾਗ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੀ ਬੁੱਧ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ *ਐਮੀਨੇਮੋਪ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼* ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਬੰਧ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਿਧਾਂਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਕਈ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਯਹੂਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਸਰ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਵਿਚ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਸੀਸੇ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ “ਸਾਰਾ ਸੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੱਚ ਹੈ।”

ਮਿਸਰ ਦੀ ਬੁੱਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤੱਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਬੁੱਧ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬੁੱਧ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਵਿਚ ਭਿੰਨ ਹੈ; ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਬੁੱਧ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਡਰ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਕ ਤੁਲਨਾ ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

“ਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉਤੇ ਸੀਮਾ ਪੱਥਰ ਨੂੰ ਨਾ ਹਟਾਓ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟੋ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਡਰਾਉਣੀ ਚੀਜ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੂਰ ਨਾ ਕਰ ਦੇਵੇ (*ਐਮੀਨੇਮੋਪ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼*)”²³⁷

²³⁵ ਦੋ-ਵਾਕ ਕਹਾਉਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੋਹਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

²³⁶ ਕਹਾਉਤਾਂ 22:20-21

²³⁷ Bill T. Arnold and Bryan E. Beyer, *Encountering the New Testament*, p. 319 ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

“ਪੁਰਾਣੇ ਬੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਰਕਾ, ਅਤੇ ਯਤੀਮਾਂ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਨਾ ਵੜ: ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਛੁੜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਉਹੋ ਲੜੇਗਾ” (ਕਹਾਉਤਾਂ 23:10)

ਦੇਵੇਂ ਹਵਾਲੇ ਜਾਇਦਾਦ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਫ਼ਰਕ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਸੇ ਅਸਪੱਸ਼ਟ “ਡਰ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼” ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਹੈ। ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ “ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ” ਹੈ; ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਵੇਗਾ। ਇਹ ਲੇਵੀਆਂ 19 ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ: “ਤੁਸੀਂ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣੋ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ।”²³⁸

➔ **ਭਾਗ 4: ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਹਾਉਤਾਂ (25-29)**

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ “ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਉਤਾਂ”, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਰਾਜਾ ਹਿ-ਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਨਕਲ ਉਤਾਰੀ” ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।²³⁹ ਇਹ ਭਾਗ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

➔ **ਭਾਗ 5: ਆਗੂਰ (30) ਅਤੇ ਲਮੂਏਲ (31) ਦੀਆਂ ਕਹਾਉਤਾਂ**

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜੋ “ਗਿਣਤੀ ਕਹਾਉਤਾਂ” ਹਨ, ਇਹ ਜਾਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚੀ ਬੁੱਧ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਬੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਣਜਾਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

◆ **ਕਹਾਉਤਾਂ 30:24-48 ਪੜ੍ਹੋ। ਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਲੱਭੋ ਜੋ ਆਗੂਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਾਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਡੀ ਬੁੱਧ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੇਧ ਦੇਵੇਗਾ।**

ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ, ਢੁੱਕਵੇਂ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਚੰਗੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਸੀਸ ਤੇ ਆਕਰਸ਼ਕ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਮੂਰਖ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਅਸੀਸ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕ ਨੇਕ ਪਤਨੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

²³⁸ ਲੇਵੀਆਂ 19:2

²³⁹ ਕਹਾਉਤਾਂ 25:1

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ²⁴⁰

ਕਿਉਂਕਿ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂਸਾ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲੋਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ:

- 1) “ਕੀ ਇਹ ਕਹਾਉਤਾਂ ਬੁੱਧ ਵੱਲ ਜਾਂ ਮੁਰਖਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ?” ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮਾਰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ।
- 2) “ਕਹਾਉਤਾਂ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਵਾਕ ਪਹਿਲੇ ਵਾਕ ਵਿਚ ਕੀ ਜੋੜਦਾ ਹੈ?”
- 3) “ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਬੁੱਧ ਦਾ ਸਰੋਤ ਕੌਣ ਹੈ?” ਕੀ ਸੱਚਾਈ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪਰੰਪਰਾ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ?
- 4) “ਇਹ ਕਹਾਉਤਾਂ ਮੇਰੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?” ਕਹਾਉਤਾਂ ਇਕ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹਰੇਕ ਹਲਾਤ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- 5) “ਕੀ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਇਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ?” ਕਈ ਕਹਾਉਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- 6) “ਕੀ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ?”
- 7) “ਕੀ ਕੋਈ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਹਾਉਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ?”

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ: ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ

“ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਾਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬੁੱਧ ਆਉਂਦੀ ਹੈ” (ਕਹਾਉਤਾਂ 11:2)

1. ਕਹਾਉਤਾਂ 11:2 ਦੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਹੰਕਾਰ ਨਿਰਾਦਰ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਨਿਮਰਤਾ ਬੁੱਧ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
2. ਕਹਾਉਤਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਧ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਫਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਾਦਰ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਅੱਧ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਫਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੁੱਧ ਹੈ।

²⁴⁰ Tremper Longman III, How to Read Proverbs. InterVarsity Press, 2002. ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

3. ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪਰੰਪਰਾ, ਅਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਇਹ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣਾ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ।
4. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਅਚਾਨਕ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ, ਇਹ ਕਹਾਉਤਾਂ ਹੰਕਾਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।
5. ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਕਹਾਉਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹਨ 13:10; 16:5, 18; 18:12; ਅਤੇ 29:23
6. ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਹੋਰ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹਨ ਜ਼ਬੂਰ 10:4 ਅਤੇ 138:6; ਯਸ਼ਾਯਾਹ 2:11; 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:4; ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ 4:6
7. ਰਾਜਾ ਸ਼ਾਊਲ ਦਾ ਪਤਨ ਕਹਾਉਤਾਂ 11:2 ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਦੁਖਦਾਈ ਉਦਾਹਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਾ ਦਾਊਦ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਇਸ ਆਇਤ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਕੀ ਬੁੱਧ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣ ਤੇ ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਲਈ ਧਰਮੀ ਬਣਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਬਾਈਬਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਲੂਤ ਧਰਮੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।²⁴¹ ਲੂਤ ਸ਼ਾਇਦ ਸਵਰਗ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਮੁਰਖਤਾ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਭਾਰੀ ਪਈ, ਇਸ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ।

ਕਈ ਵਾਰ, ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਸੀਹੀ ਬੁੱਧੀਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਲੀਸਿਯਾਵਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ; ਵਿਆਹ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਮੁਰਖਤਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਪੱਧਰ ਤੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਵਿੱਤੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਬੁੱਧ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।²⁴² ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸਾਡੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੁਆਰਾ ਅਸੀਸ ਮਿਲੇਗੀ।

²⁴¹ 2 ਪਤਰਸ 2:7-8

²⁴² G. R. French. "ਕਹਾਉਤਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਹੈ"

ਮੂਰਖ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ “ਮੂਰਖ” ਵਿਚ ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੂਰਖ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵੱਖਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

→ ਭੋਲਾ

ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ, ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ “ਭੋਲੇ” ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।²⁴³ ਭੋਲੇ ਅਣਜਾਣ ਅਤੇ ਭੋਲੇ ਭਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੂਰਖਤਾਈ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੂਰਖਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,²⁴⁴ ਉਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।²⁴⁵

ਭੋਲੇ ਅਤੇ ਮੂਰਖ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਉਪਦੇਸ਼ਤਾ। ਮੂਰਖ “ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਜਾਣਦੇ ਹਨ,”²⁴⁶ ਪਰ ਭੋਲਾ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣੇਗਾ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਇਕ ਟੀਚਾ ਭੋਲੇ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਵੱਲ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ।

→ ਮੂਰਖ

ਦੋ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ “ਮੂਰਖ” ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦੀ, ਬੇਚੈਨ, ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ “ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਵੈਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ”²⁴⁷ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੂਰਖਤਾਈ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ।²⁴⁸ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਮੂਰਖ ਕਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਗਾਵੇਗਾ।²⁴⁹

²⁴³ ਕਹਾਉਤਾਂ 1:4

²⁴⁴ “ਸਿਆਣਾ ਬਿਪਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਭੋਲੇ ਅਗਾਹਾਂ ਵੱਧ ਕੇ ਕਸ਼ਟ ਭੋਗਦੇ ਹਨ।” ਕਹਾਉਤਾਂ 27:12

²⁴⁵ ਖਾਸਕਰ ਕਹਾਉਤਾਂ 7:6-27 ਦੇਖੋ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪਰਤਾਵੇ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ; ਪਰ ਪਰਤਾਵਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

²⁴⁶ ਕਹਾਉਤਾਂ 1:7

²⁴⁷ ਕਹਾਉਤਾਂ 1:22

²⁴⁸ ਕਹਾਉਤਾਂ 26:11

²⁴⁹ ਕਹਾਉਤਾਂ 17:16

ਦੂਸਰਾ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਇਕ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ। ਇਹ ਮੂਰਖ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ; ਉਸਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਭੈਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।²⁵⁰ ਉਹ ਆਪ ਤੇ ਹੱਸਦਾ ਹੈ।²⁵¹

ਮੂਰਖਤਾ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੈਤਿਕ ਹੈ, ਬੁੱਧੀਮਾਨੀ ਨਹੀਂ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ, ਇਕ ਮੂਰਖ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਮੂਰਖ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈਅ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

→ ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੂਰਖ ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਮਖੌਲੀਆ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ 17 ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾੜ ਨਾਲ ਵੈਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ²⁵² ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।²⁵³ ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸਖਤ ਹੋਵੇਗੀ; ਕਿਉਂਕਿ ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੁੱਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਠੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ।²⁵⁴

ਮੂਰਖਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ

ਮੂਰਖਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਮੂਰਖਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਮੂਰਖ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖੁਦ ਦੀ ਬੁੱਧ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।²⁵⁵ ਇਕ ਮੁੱਖ ਵਚਨ ਵਿਹੁਕ, ਇਹ ਦੇਵੇਂ ਵਿਕਲਪ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਯਹੋਵਾਹ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਸਮਝ ਉੱਤੇ ਅਤਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; ਇਹ ਦੇਵੇਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।²⁵⁶ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਬੁੱਧ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਮੂਰਖਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੂਰਖ ਦਾ ਇਲਾਜ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭੈਅ ਹੈ। ਮੂਰਖਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤਮਿਕਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਅਤਮਿਕਤਾ ਹੈ। ਮੂਰਖ ਲਈ ਸਮੱਸਿਆ ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਮੂਰਖ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ, ਇਕ ਮਾਂ ਪਿਓ,

²⁵⁰ ਕਹਾਉਤਾਂ 1:7, 29; 12:15

²⁵¹ ਕਹਾਉਤਾਂ 14:9

²⁵² ਕਹਾਉਤਾਂ 9:8

²⁵³ ਕਹਾਉਤਾਂ 22:10

²⁵⁴ ਕਹਾਉਤਾਂ 3:34

²⁵⁵ ਕਹਾਉਤਾਂ 1:22-25; 12:15

²⁵⁶ ਕਹਾਉਤਾਂ 3:5-7

ਅਧਿਆਪਕ, ਜਾਂ ਪਾਦਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਮੂਰਖ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਏ, ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਤਰੀਖ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ ਸੁਲੇਮਾਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ: “ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਰਾਜਾ, ਦਾਊਦ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਵਚਨ।” ਲੇਖਕ ਦੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ-ਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਉਸ ਨਾਲ ਠੀਕ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸੁਲੇਮਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ 935 BC ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੁੱਧ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖੋਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਬਰਾਨੀ ਬੁੱਧ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇਕ ਅਧਿਆਪਕ ਤੋਂ ਲੈਕਚਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਬਰਾਨੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਹਾਉਤਾਂ 30 ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਕ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵਰਣਨ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ।²⁵⁷

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ, “ਇਹ ਮੇਰੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਹੈ।” ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਯੂਬ ਲਈ ਉਸਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜੋ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਇਸੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਣਾਅ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਇਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ

²⁵⁷ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਪੜ੍ਹੋ, Curtis, Edward M. and John J. Brugaletta. Discovering the Way of Wisdom. MI: Kregal Academic, 2004.

ਜਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲੱਭੇ। ਅੱਯੂਬ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਾਂਗ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਹਨ।

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ “ਵਿਅਰਥ” ਦੇ ਕਾਰਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ, ਲਗਭਗ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ, “ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਕਿਤਾਬ ਕਿਉਂ ਹੈ?” ਇਬਰਾਨੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਨੂੰ ਬੁੱਧ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ।

➔ ਮਨੋਰਥ 1: ਵਿਅਰਥ

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ ਬਾਰ ਬਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮਨੋਰਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਇਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਵਾਕ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, “ਵਿਅਰਥ ਹੀ ਵਿਅਰਥ, ਵਿਅਰਥ ਹੀ ਵਿਅਰਥ, ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਅਰਥ ਹੈ!”²⁵⁸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਅਰਥ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਅਰਥ ਕੁਝ ਅਸਥਾਈ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਬਰਾਨ 144:4 ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਘੱਟ ਦਿਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, “ਆਦਮੀ ਸੁਆਸ ਹੀ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੇ ਦਿਨ ਢਲਦੇ ਸਾਥੇ ਵਰਗੇ ਹਨ।” ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ, ਸੁੱਖ, ਦੌਲਤ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੀਵਨ ਵੀ ਅਸਥਾਈ ਹੈ।

ਵਿਅਰਥ ਕਈ ਵਾਰ ਬੇਵਕੂਫੀ ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। “ਇਕ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਜੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਧਰਮੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦੁਸ਼ਟ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਧਰਮੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: ਮੈਂ ਆਖਿਆ, ਇਹ ਵੀ ਵਿਅਰਥ ਹੈ।”²⁵⁹

ਵਿਅਰਥ ਕਈ ਵਾਰ ਅਰਥਹੀਣਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸੁੱਖ ਵਿਚ ਅਰਥ ਭਾਲਿਆ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਰਥ ਸੀ; ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।²⁶⁰

ਇਬਰਾਨੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ “ਐਕਸ ਦਾ ਐਕਸ” ਸਰੂਪ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। “ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ” ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਹੈ; “ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਗੀਤ” ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੀਤ ਹਨ। “ਵਿਅਰਥ ਹੀ ਵਿਅਰਥ” ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਲੀ, ਖਾਲੀ ਦਾ

²⁵⁸ਉਪਦੇਸ਼ਕ 1:2

²⁵⁹ਉਪਦੇਸ਼ਕ 8:14

²⁶⁰ਉਪਦੇਸ਼ਕ 2:1-12

ਸਭ ਤੋਂ ਅਰਥਹੀਣ, ਸਭ ਤੋਂ ਅਰਥਹੀਣ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਕੀ ਹੈ? “ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਅਰਥ ਹੈ” ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਪੂਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

→ ਮਨੋਰਥ 2: ਅਨੰਦ

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ “ਵਿਅਰਥ” ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਦਮੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵਿਅਰਥ ਹਨ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਨੋਰਥ ਹੈ “ਅਨੰਦ”।

ਅਧਿਆਇ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚ ਵਿਅਰਥ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ: “ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿ ਖਾਵੇ-ਪੀਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ-ਧੰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪਰਚਾਵੇ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।”²⁶¹ ਇਸਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੰਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਹੈ।²⁶²

→ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ: ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਖੋਜ

ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ, ਵਿਅਰਥ ਅਤੇ ਅਨੰਦ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕ ਹੋਰ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨਤੀ ਵਾਰ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ “ਸੂਰਜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜੀਵਨ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। “ਸੂਰਜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜੀਵਨ” ਸਿਰਫ ਧਰਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਰ-ਵਾਰ, “ਸੂਰਜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜੀਵਨ” ਨੂੰ “ਵਿਅਰਥ” ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜ ਵਾਰ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਤ” ਜਾਂ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ” ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ “ਅਨੰਦ” ਜਾਂ “ਖੁਸ਼ੀ” ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕੱਠੇ, ਇਹ ਵਾਕ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵੀ ਦੋ ਮਾਰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਲਪ ਬੁੱਧ ਅਤੇ ਮੁਰਖਤਾ ਹੈ। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚ

²⁶¹ ਉਪਦੇਸ਼ਕ 2:24

²⁶² ਅਨੰਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਅਰਥ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਨੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਉਪਦੇਸ਼ਕ 2:24-26; 3:12, 22; 5:18; 8:15; 9:7-9; ਅਤੇ 11:9-10 ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਕਲਪ ਵਿਅਰਥ (ਸੂਰਜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਜੀਵਨ) ਜਾਂ ਅਨੰਦ (ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਤ ਵਜੋਂ ਜੀਵਨ) ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਧਰਤੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਰਥਹੀਣ ਅਤੇ ਵਿਅਰਥ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਡਰ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ ਜੀਵਨ ਅਨੰਦ ਹੈ।

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੀ ਬੁੱਧ ਇਹ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ “ਸਦੀਪਕਤਾ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਟਿਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਦਿ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੁੱਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।”²⁶³ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਦੀਪਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਅਨੰਦ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੱਚਾ ਅਨੰਦ ਕੇਵਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਡਰ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੋ ਮਾਰਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ (“ਵਿਅਰਥ ਹੀ ਵਿਅਰਥ”) ਅਤੇ ਅੰਤ (ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੋਲੋਂ ਡਰ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕਿਉਂ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਹੋ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਬੁੱਧ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚੇ ਅਨੰਦ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਵਿਅਰਥਤਾ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਧਨ ਦੌਲਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।²⁶⁴ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੇ ਉਸਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਭਾਲਦੇ ਹਨ।²⁶⁵ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਜੀਉਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਤ ਵਜੋਂ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣਾ ਨਾਲ ਸੱਚਾ ਅਨੰਦ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ

ਵਿਸ਼ਾ

ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਜਾਂ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਗੀਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ”²⁶⁶ “ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ” ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੀਤ ਸਾਰੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਰੇਸ਼ਟ ਹੈ। “ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਗੀਤ” ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਰਾਜਾ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

²⁶³ ਉਪਦੇਸ਼ਕ 3:11

²⁶⁴ ਲੂਕਾ 12:16-21, ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ

²⁶⁵ ਮੱਤੀ 6:33

²⁶⁶ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦਾ ਗੀਤ 1:1

ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ

ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ “ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ?” ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦੋ ਮੁੱਖ ਤਰੀਕੇ ਹਨ: ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਅਤੇ ਕਾਵਿ

→ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਵਿਆਖਿਆ

ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਅਕਸਰ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੁਮਾਂਚਕ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੰਬੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਓਰੀਗਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਹਡਸਨ ਟੇਲਰ ਤੱਕ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਦੀ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਪਹੁੰਚ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਸਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਦੀ ਹੈ। ਯਹੂਦੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ; ਮਸੀਹੀ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਲੀਸਿਯਾ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਦੋ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ, ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਖੁਦ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ, ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਤਰੀਕਾ ਅਕਸਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਕਾਵਿਕ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਹਰ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

→ ਕਾਵਿ ਵਿਆਖਿਆ

ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਦਾ ਕਾਵਿ ਤਰੀਕਾ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ।²⁶⁷ ਚਾਹੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੇ ਨਾਟਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦਾ ਹੈ।

ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ, ਇਕ ਕਾਵਿ ਤਰੀਕਾ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੀ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਵਧੇਰੇ ਆਮ ਹੋ ਗਈ।²⁶⁸

²⁶⁷ ਇਸ ਨੂੰ “ਸ਼ਾਬਦਿਕ” ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਕਵਿਤਾ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, “ਕਾਵਿ” ਵਿਆਖਿਆ ਇਕ ਵਧੀਆ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

²⁶⁸ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਨੂੰ ਕਾਵਿ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ

ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਵਿਚ, ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਨੂੰ ਰੁਮਾਂਚਕ ਪਿਆਰ ਦੀ ਇਕ ਕਾਵਿ ਤਸਵੀਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਆਰੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਇਕ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਆਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਨੂੰ ਕਹਾਉਤਾਂ 31 ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਕਹਾਉਤਾਂ 31 ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਵਚਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇਕ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਕਾਵਿ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਵਿ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਰੁਮਾਂਚਕ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਆਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਜੋਂ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੈ।

ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ, “ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਹੈ?” ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਤ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ; ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਪਿਆਰ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਤ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੈਟੋ ਨੇ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਚੰਗਾਈ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ। ਕਈ ਵਾਰ, ਮਸ਼ਹੂਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਬੁਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਤਪਤੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ “ਸਾਰੀ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਦੇਖੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗਾ ਸੀ।”²⁶⁹ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਪ ਨੇ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪੋਲਸ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, “ਕਿਉਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਰਚੀ ਹੋਈ ਹਰੇਕ ਰਚਨਾ ਚੰਗੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਤਿਆਗਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਹ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।”²⁷⁰ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਮਨੁੱਖੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਇਕ ਬਾਈਬਲ ਦੀ

ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਸਦੀ ਦਾ ਜੋਸੇਫਸ ਅਤੇ ਚੌਥੀ ਸਦੀ ਦਾ ਮੈਪਸੂਸਟਿਆ ਦਾ ਥਿਓਡੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਐਡਮ ਕਲਾਰਕ ਅਤੇ ਜੌਨ ਕੈਲਵਿਨ ਦੋਵੇਂ ਕਾਵਿ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਿਕ ਪੱਖ ਦੇਖੇ।

²⁶⁹ ਉਤਪਤੀ 1:31

²⁷⁰ 1 ਤਿਮੋਥਿਊਸ 4:4

ਗਵਾਹੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਅੰਦਰ, ਸਰੀਰਕ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਤ ਵਜੋਂ ਮਾਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਡਾਈਟਰਿਕ ਬੋਨੇਫਫਰ, ਇਕ ਜਰਮਨ ਦਾ ਪਾਦਰੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਡੋਲਫ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੇ ਮਾਰੀਆ ਵਾਨ ਵੇਡੇਮੇਅਰ ਨਾਲ ਮੰਗਨੀ ਕਰ ਲਈ। ਕੁਝ ਸਾਥੀ ਪਾਦਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੜਬੜ ਦੇ ਮੁਸਲੇ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੋਨੇਫਫਰ ਨੂੰ “ਆਤਮਿਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ” ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੋਨੇਫਫਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਸਹੀ ਹੈ ਖਾਸਕਰ ਇਸ ਗੜਬੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਪਤ, ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੋਥੀ, ਅਤੇ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੋਨੇਫਫਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੰਦ ਨੂੰ “ਗੈਰ-ਆਤਮਿਕ” ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਬੋਨੇਫਫਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਲਈ ਹਾਂ” ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਈ “ਹਾਂ” ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।²⁷¹

ਅੱਜ, ਵਿਆਹ ਕਈ ਪਾਸਿਓਂ ਹਮਲੇ ਤੇ ਹੈ। ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਸੰਸਥਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਪਕ ਤਲਾਕ, ਸਮਲਿੰਗੀ ਵਿਆਹ, ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੇ ਜੋੜਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠਾ ਰਹਿਣਾ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀ ਘਰਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਆਹ ਬਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ - ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਅਨੰਦ, ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਾਤ ਹੈ। ਮਸੀਹੀ ਵਿਆਹ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਇਸ ਅਨੰਦ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦਾ ਅਨੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਸੀਹੀ ਵਿਆਹ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

²⁷¹ Eric Metaxas, Bonhoeffer, p. 468.

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦੱਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾ ਦਿਓ (ਪੈਸਾ, ਗੱਲਬਾਤ, ਵਿਆਹ, ਆਦਿ)। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਹਾਉਤਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਅੰਤ ਵਿਚ, ਸਮੂਹ ਨੂੰ “ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ...” ਉੱਤੇ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਿਓ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪੈਸਾ, ਗੱਲਬਾਤ, ਵਿਆਹ ਆਦਿ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਹਾਉਤਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। “ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ...” ਉੱਤੇ ਇਕ ਪੇਜ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ

ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Curtis, Edward M. and John J. Brugaletta. *Discovering the Way of Wisdom*. Kregel Academic, 2004.

Estes, Daniel J. *Handbook on the Wisdom Books and Psalms*. Baker Books, 2005.

Gaebelein, Frank. *Expositor's Bible Commentary: Psalms – Song of Songs*. Zondervan, 1991.

Kaiser, Walter C. *Ecclesiastes: Total Life*. Moody Press, 1979.

Longman, Tremper, III. *How to Read Proverbs*. InterVarsity Press, 2002.

Longman, Tremper III. *New International Commentary on the Old Testament: Song of Songs*. Eerdmans, 2005. (Longman interprets the Song of Songs poetically.)

Taylor, J. Hudson. *Union and Communion*. Moody Press, n.d. (Taylor interprets the Song of Songs allegorically.)

ਪਾਠ 8 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਜੌਨ ਕੈਲਵਿਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੱਚੀ ਬੁੱਧ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
2. ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
3. ਭਾਗ 1 (ਕਹਾਉਤਾਂ 1-9) ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਹਾਉਤਾਂ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
4. ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੱਤ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
5. ਕਹਾਉਤਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ “ਭੋਲੇ” ਅਤੇ “ਮੂਰਖ” ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਢਲਾ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹੈ?
6. ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
7. ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦੀ ਪੇਥੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮਨੋਰਥ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
8. ਸਰੇਸ਼ਟ ਗੀਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
9. ਕਹਾਉਤਾਂ 1:7; ਉਪਦੇਸ਼ਕ 12:13-14 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 9

ਯਸ਼ਾਯਾਹ: ਪੰਜਵੀਂ ਇੰਜੀਲ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੀਖ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (2) ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (3) ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
- (4) ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕਰਨਾ।
- (5) ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਇਕ ਲੇਖਕ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (6) ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ 9:6-7 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ

ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

◆ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਭਵਿੱਖ ਤੱਕ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ?

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ, ਦਾਨੀਏਲ) ਅਤੇ ਬਾਰਾਂ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ (ਹੋਸ਼ੇਆ, ਯੋਏਲ, ਆਮੋਸ, ਓਬਦਯਾਹ, ਯੂਨਾਹ, ਮੀਕਾਹ, ਨਹੂਮ, ਹਬਕੂਕ, ਸਫਨਯਾਹ, ਹੱਜਥੀ, ਜਕਰਯਾਹ, ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਨਬੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਮਦਦਗਾਰ ਹੈ।

“ਪੁਰਾਤਨ” ਜਾਂ “ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ” ਨੇ 800 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ 450 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਕਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਏਲੀਯਾਹ ਅਤੇ ਅਲੀਸ਼ਾ ਵਰਗੇ ਨਬੀ

ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਲਿਖਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੋਲਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੁਆਰਾ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਨਬੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਨਬੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ (ਹੋਜ਼ੇਹ ਅਤੇ ਰੋਏਹ) ਇਕ ਜੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ “ਦੇਖਣਾ” ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਬੀ ਇਕ “ਦਰਸ਼ੀ” ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਤੀਸਰਾ ਸ਼ਬਦ (ਨਬੀ) ਦਾ ਅਰਥ “ਬੁਲਾਇਆ ਹੋਇਆ” ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਵੀਂ ਦੀਆਂ ਕਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ:

- ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। 350 ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਾਰ, ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।” ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹਿਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, “ਨਬੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ?” ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਬੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣਨਾ ਅੱਜ ਦੇ ਲਈ ਉਸਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਨਬੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਬੀ “ਦਰਸ਼ੀ” ਸਨ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨਬੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਬੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ: “ਆਮੋਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ।”²⁷² ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਖਿਆ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਆਸਕਰ ਦੁਹਰਾਏ ਹੋਏ ਦੇਖਾਂਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:

²⁷² ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1:1

➔ ਨੇਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ

ਬਾਰ-ਬਾਰ, ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚੁਨੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਨਾਈ ਤੇ, ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਨੇਮ ਬੰਨਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨੇਮ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਤੇ ਬਲੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸੀ; ਇਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਨਿੱਜੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਮੀਕਾਹ ਅਤੇ ਆਮੋਸ ਵਰਗੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਨੇਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੌਮ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ।

➔ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ

ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਵੀਹ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ “ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਿਨ” ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- o ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ।
- o ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ।
- o ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ।

➔ ਮਸੀਹ ਦਾ ਆਉਣਾ

ਨਬੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਸੀਹ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ 300 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਹਨ।

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਪਨਾ

ਆਮੋਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਅੱਠਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ “ਯਹੋਵਾਹ ਨੇ ਬਚਾਇਆ” ਹੈ, ਇਕ ਨਾਮ ਜੋ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਮੁਕਤੀ ਹੈ।

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਲੇਖਕ: ਯਸ਼ਾਯਾਹ

ਦਰਸ਼ਕ: ਯਹੂਦਾਹ

ਤਰੀਖ: 740-680 ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪੰਜਵੀਂ ਇੰਜੀਲ

ਉਦੇਸ਼: ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਵਾਨੀ ਕਰਨਾ

ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ:

ਮਸੀਹ ਇਕ ਕੁਆਰੀ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲਵੇਗਾ

ਉਹ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚ ਸੇਵਕਾਈ ਕਰੇਗਾ

ਉਹ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਰੇਗਾ

ਮਸੀਹ ਦੇ ਦੁਆਰਾ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਰਾਜ ਸਾਰੀਆਂ

ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦਾ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸੱਦਾ “ਉੱਜੀਯਾਹ ਰਾਜਾ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਲ” ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ।²⁷³ ਉਸਨੇ 681 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਸਨਹੇਰੀਬ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ 740-680 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤਰੀਖ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।²⁷⁴

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਯੋਥਾਮ, ਆਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ, ਅਤੇ ਮਨਸ਼ਹ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਕਾਈ ਕੀਤੀ। ਯਹੂਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨਸ਼ਹ ਨੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੂੰ ਅੱਧ ਵਿਚੋਂ ਕੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਤਿਗਲਥ ਪਿਲਸਰ ਨੇ ਅਸੂਰ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਕਹ, ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਆਹਾਜ਼ ਨੇ ਅਸੂਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਉੱਤੇ, ਆਹਾਜ਼ ਨੇ ਅਸੂਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੁਰੰਤ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਲਈ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।²⁷⁵

ਆਹਾਜ਼ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਨੇ ਅਸੂਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਅਸੂਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਸਨਹੇਰੀਬ ਨੇ 701 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸੂਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।²⁷⁶ ਬਾਅਦ ਵਿਚ, ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਨੇ ਸਨਹੇਰੀਬ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ। ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦੂਤ ਨੇ ਅਸੂਰ ਦੀ ਸੇਨਾ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 180,000 ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਸੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦਾ ਬਾਅਦ ਦਾ ਰਾਜ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲਾ ਸੀ।²⁷⁷

²⁷³ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 6:1, ਰਾਜਾ ਉੱਜੀਯਾਹ ਲਗਭਗ 740 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਮਰਿਆ ਸੀ।

²⁷⁴ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 37:38

²⁷⁵ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 7:10-17 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਕ ਨਬੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਉਸਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। 735 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ, ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਆਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਵਿਚ ਜੰਮਿਆ ਬਾਲਕ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਪਸੰਦ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ, ਸੀਰਿਆ ਅਤੇ ਇਫਰਾਈਮ (ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ) ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੰਸ਼ਕ ਪੂਰਤੀ 732 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਸੀਰਿਆ ਦੇ ਪਤਨ ਅਤੇ 722 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਅਲ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕੁਆਰੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ “ਇਮਾਨੂਏਲ” ਦੀ ਅੰਤਮ ਪੂਰਤੀ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਪੂਰੀ ਹੋਈ (ਮੱਤੀ 1:20-23)।

²⁷⁶ 2 ਰਾਜਿਆਂ 18:14-16

²⁷⁷ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 37

ਉਦੇਸ਼

ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਨਾਲ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਇਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਕੀ ਉਹ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਵਿਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੇਗਾ? ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਪਾਪ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ “ਛੋਟੀ ਬਾਈਬਲ” ਵਜੋਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਉਨਤਾਲੀ ਅਧਿਆਏ (ਜੋ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਉਨਤਾਲੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ, ਉਹ ਪਾਪ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਸਤਾਈ ਅਧਿਆਏ (ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਸਤਾਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਸੀਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੱਠ ਸਾਲਾਂ, ਚਾਰ ਰਾਜਿਆਂ, ਦੋ ਮਹਾਨ ਸਾਮਰਾਜ (ਅੱਸੂਰ ਅਤੇ ਬਾਬਲ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਚਨਾਂ ਵਿਚ ਦੱਸਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਰੂਪਰੇਖਾ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗੀ। ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਵੇਗਾ।

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ

➔ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1-35)

- ਨਿਆਂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ
- ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ
- ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅੱਸੂਰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ
- ਇਸਰਾਏਲ, ਅੱਸੂਰ, ਬਾਬਲ, ਫ਼ਲਿਸਤੀ, ਮੋਆਬੀ, ਦੰਮਿਸ਼ਕ, ਕੂਸ਼, ਮਿਸਰ, ਅਦੋਮ, ਯਹੂਦਾਹ, ਅਤੇ ਸੂਰ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

- ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਲਈ ਮੁਕਤੀ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 35)
- ➔ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਕਫ਼ਾ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 36-39)
 - ਸਨਹੇਰੀਬ ਦੀ ਧਮਕੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰਾ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 36-37)

ਸਨਹੇਰੀਬ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1-35 ਦੇ ਅੱਸੂਰੀ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ 701 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।
 - ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਚਮਤਕਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਦੀ ਬਹਾਲੀ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 38)
 - ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਮਰੋਦਕ-ਬਲਦਾਨ ਨਾਲ ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦੀ ਮੂਰਖ ਯਾਤਰਾ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 39)

711 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਮਰੋਦਕ-ਬਲਦਾਨ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 40-66 ਦੇ ਬਾਬਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਪਾਪ ਬਾਬਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣਗੇ।²⁷⁸
- ➔ ਦਿਲਾਸੇ ਲਈ ਮਸੀਹਾ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 40-66)
 - ਬਹਾਲੀ ਅਤੇ ਵਾਅਦੇ ਤੇ ਜ਼ੋਰ
 - ਸਾਰੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ
 - ਯਹੂਦਾਹ ਲਈ ਦਿਲਾਸਾ ਅਤੇ ਛੁਟਕਾਰਾ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 40-48)
 - ਇਕ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੇਵਕ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 49-55)
 - ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨੇਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 56-66)

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ੇ

➔ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਏਗਾ ਜੋ ਕੌਮ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ।²⁷⁹ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ

²⁷⁸ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 38:6 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 38-39 ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 36-37 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਸ਼ਾਇਦ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਸਤਰੀ ਢਾਂਚੇ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ 36-37 ਅੱਸੂਰ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਯਸ਼ਾਯਾਹ 38-39 ਬਾਬਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕ੍ਰਮ ਸੰਬੰਧੀ ਢਾਂਚਾ ਆਮ ਹੈ।

²⁷⁹ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1:9

“ਸ਼ਆਰ ਯਾਸੂਬ” ਰੱਖਿਆ ਜੇ ਇਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇਗਾ।²⁸⁰

➔ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ

ਆਪਣੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿਚ, ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ “ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਉੱਚੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਉੱਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ” ਦੇਖਿਆ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸਰਾਫ਼ੀਮ ਖਲੋਤੇ ਸਨ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ “ਸੈਨਾਂ ਦਾ ਯਹੋਵਾਹ ਪਵਿੱਤਰ, ਪਵਿੱਤਰ, ਪਵਿੱਤਰ: ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਉਹ ਦੇ ਪਰਤਾਪ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।”²⁸¹ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਈ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਸ਼ਬਦ “ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਇਕ ਨਾਮ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।²⁸² ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਅਰਾਧਨਾ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਉੱਤੇ ਉਸਦੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ “ਮਹੇਰ-ਸ਼ਲਾਲ-ਹਾਸ਼-ਬਜ਼” ਰੱਖੇ, ਇਕ ਨਾਮ ਜੋ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਲਦੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।²⁸³ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਰਖ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੇਗਾ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ “ਤਿਆਗਿਆ” ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ “ਮੇਰੀ ਭਾਉਣੀ ਉਹ ਦੇ ਵਿਚ ਹੈ” ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ ਧਰਤੀ ਨੂੰ “ਉਜਾੜ” ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ “ਸੁਹਾਗਣ” ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।²⁸⁴ ਇਕ ਧਰਮ-ਤਿਆਗੀ ਕੌਮ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ “ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਜਾ” ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਗੁਲਾਮ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ “ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਛੁੜਾਏ ਹੋਏ” ਹੋਣਗੇ; ਤਿਆਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਹ “ਲੱਭੇ ਹੋਏ” ਹੋਣਗੇ; ਤਿਆਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ “ਨਾ ਤਿਆਗੀ ਹੋਈ ਨਗਰੀ” ਸੱਦਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।²⁸⁵

²⁸⁰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 7:3 ਅਤੇ 10:20-21, ਸ਼ਆਰ ਯਾਸੂਬ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ “ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਵਾਪਸ ਆਉਣਗੇ”

²⁸¹ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 6:1-8

²⁸² ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1:4; 5:19, 24; 10:17, 20; 12:6; 17:7; 29:19, 23; 30:11-12, 15; 31:1; 37:23; 40:25; 41:14, 16, 20; 43:3, 14-15; 45:11; 47:4; 48:17; 49:7; 54:5; 55:5; 60:9

²⁸³ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 8:1-3

²⁸⁴ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 62:4

²⁸⁵ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 62:12

➔ ਮਸੀਹ ਦਾ ਆਉਣਾ

ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ “ਪੰਜਵੀਂ ਇੰਜੀਲ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਸੀਹ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਗੇ। ਨਾਸਰਤ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਆਇਆ ਹੈ।²⁸⁶

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਆਖਰੀ ਭਾਗ ਵਿਚ, ਨਬੀ ਮਸੀਹ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਸਹ ਕੀਤੇ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਆਰੀ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲਵੇਗਾ²⁸⁷; ਉਹ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗਾ²⁸⁸; ਉਹ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਛੁੜਾਉਣ ਲਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲੇਗਾ²⁸⁹; ਉਹ ਇਕ ਦਿਨ ਮਹਿਮਾ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ²⁹⁰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮਸੀਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਨਹਿਰਾ ਹੈ।

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਕੁਝ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇਕੱਲੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1-39 ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਖੁਦ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 40-66 ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਤੋਂ 100 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜੀਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ “ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਯਸ਼ਾਯਾਹ” ਅਤੇ “ਦੂਸਰਾ ਯਸ਼ਾਯਾਹ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਲੋਚਕ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਦੀ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਬੀ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਬੋਲ ਕੇ ਲਿਖਵਾਈ ਸੀ। ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਚਾਰਟ ਆਲੋਚਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

²⁸⁶ ਲੂਕਾ 4:16-30; ਯਸ਼ਾਯਾਹ 61:1-2 ਅਤੇ 58:6

²⁸⁷ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 7:14

²⁸⁸ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 61:1-3

²⁸⁹ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 52:13-53:12

²⁹⁰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 60-66

ਮੁੱਦਾ	ਆਲੋਚਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ	ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ 740-680 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਸੇਵਕਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ 538 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ 44:28 ਅਤੇ 45:1 ਵਿਚ ਕੋਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।	ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਰਸ਼ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ 100 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜਿਉਂਦਾ ਸੀ, ਨਬੀ ਕਿਸੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਦੀ ਭਵਿੱਖ-ਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।	ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ –ਜਿਸ ਵਿਚ ਫ਼ਾਰਸ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਕੋਰਸ਼ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।
ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1-39 ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਸ਼ੁਰ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ 40-66 ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਬਲ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਹੈ।	ਕੋਈ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ 40-66 ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।	ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ (ਪਾਪ ਦਾ ਨਿਆਂ) ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ (ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਲਈ ਬਹਾਲੀ) ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਡੇ ਅੰਤਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।
ਯਸ਼ਾਯਾਹ 40-66 ਵਿਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ (ਖਾਸਕਰ “ਦਿਲਾਸੇ” ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ) ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1-39 ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ।	ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅੰਤਰ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।	1-39 ਅਤੇ 40-66 ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, “ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਰਖ” ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ		
ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1:1 ਆਮੋਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ		
ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 1-39 ਅਤੇ 40-66 ਨੂੰ ਕਦੇ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।		
ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ 20 ਹਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਵਾਲੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ²⁹¹		

²⁹¹ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿਚ, ਮੱਤੀ 3:3 ਅਤੇ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 8:28; ਅਤੇ ਰੋਮੀਆਂ 9:27-29 ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯੂਹੰਨਾ 12:38-41 ਖਾਸਕਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਹੰਨਾ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ ਯਸ਼ਾਯਾਹ 6:10 ਅਤੇ 53:1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ ਦੋਵੇਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਤੋਂ ਆਏ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦਿਨ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਹੀ ਢੁੱਕਵਾਂ ਸੀ। ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮ ਜਿਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਵੇਗਾ ਜੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਾਪ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਾਬਲ ਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ, ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣਗੇ। ਅੱਜ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੋਬਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ: ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਕਸਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜੋ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ:

- ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇ ਵਾਲਾ ਉਜਾੜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਹੈ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 40:3; ਮੱਤੀ 3:3)
- ਯਿਸੂ ਦਾ ਕੁਆਰੀ ਤੋਂ ਜਨਮ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 7:14; ਮੱਤੀ 1:23)
- ਯਿਸੂ ਦੁਆਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 6:9-10; ਮੱਤੀ 13:13-15)
- ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 9:1-2 ਅਤੇ 61:1-3; ਮੱਤੀ 4:13-16 ਅਤੇ ਲੂਕਾ 4:14-21)
- ਕੌਮਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ (ਯਸ਼ਾਯਾਹ 11:10 ਅਤੇ 65:1; ਰੋਮੀਆਂ 15:12 ਅਤੇ 10:20)

ਯਿਸੂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਯਿਸੂ ਨੂੰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ। ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਨਾਸਰਤ ਦੇ ਯਿਸੂ ਦੁਆਰਾ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵਾਅਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅੰਤਮ ਪੂਰਤੀ ਉਦੋਂ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਾਧਨਾ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ 53 ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਦੱਸੋ ਕਿ ਯਿਸੂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜੋ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਹੇ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Bullock, C. Hassell. *An Introduction to the Old Testament Prophetic Books*. Moody Press, 1986.

Motyer, J. Alec. *Tyndale Old Testament Commentary: Isaiah*. InterVarsity, 1999.

Oswalt, John N. *Isaiah. NIV Application Commentary*. Zondervan, 2003.

ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤ

“Yahweh and the Ancient Gods” at <http://www.seedbed.com/seven-minute-seminary/>

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*. <http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 9 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਵਾਕਾਂਸ਼ _____ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਬੀ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੱਸਦੇ ਸਨ।
2. ਨਬੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ _____ ਨਾਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਬੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।
3. ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
4. ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪਹਿਲੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
5. ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰ ਰਾਜਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ?
6. ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦੋ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
7. ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਵਿਚ ਬਚੇ ਹੋਏ ਕੌਣ ਹਨ?
8. ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਨਾਮ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
9. ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਨੂੰ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਲੇਖਕ ਮੰਨਣ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।
10. ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਦੋ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
11. ਯਸ਼ਾਯਾਹ 9:6-7 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪਾਠ 10 ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ: ਰੋਣ ਵਾਲਾ ਨਬੀ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੀਖ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (2) ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (3) ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚਲੇ “ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਮਕੱਦਮੇ” ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (4) ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ।
- (5) ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਦਿਲਾਸੇ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ।
- (6) ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਪੜ੍ਹੋ

ਵਿਰਲਾਪ 3:21-24 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਮੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ, ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ “ਰੋਣ ਵਾਲੇ ਨਬੀ” ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਗਰ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਬੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਉੱਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਲੇਖਕ: ਯਿਰਮਿਯਾਹ

ਦਰਸ਼ਕ: ਯਹੂਦਾਹ

ਤਰੀਖ: 627-580 ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਵਿਸ਼ਾ: ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਪਤਨ

ਉਦੇਸ਼: ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣਾ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਨੂੰ ਲਿਖਣਾ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ:

ਜਿਸੂ ਇਕ ਧਰਮੀ ਸਾਖਾ ਵਜੋਂ ਆਇਆ ਜੋ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੇਵੇਗਾ (ਯਿਰ. 23:1-8) ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਸੂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੌਲੂਸ ਨੇ ਘੁਮਿਆਰ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ

ਅਸੀਂ ਨਬੀ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਨਗਰ ਨੂੰ ਬਾਬਲ ਦੁਆਰਾ ਤਬਾਹ ਹੋਇਆ ਦੇਖਦਾ ਹੈ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਹਿਲਕੀਯਹ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਜੋ ਅਨਾਥੇਥ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇਕ ਜਾਜਕ ਸੀ, ਇਹ ਪਿੰਡ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਲੇਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਜਕ ਬਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਇਕ ਨਬੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਬਾਕੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਸਮਰਪਤ ਸੀ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ।²⁹²

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਕੁੱਟਮਾਰ, ਦੇਸ਼ਧੌਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਅਤੇ ਕੈਦ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਕ ਸਮੂਹ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਸਰ ਲੈ ਗਿਆ।²⁹³

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਵਿੱਖ-ਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਆਖਰੀ ਚੰਗੇ ਰਾਜਾ ਯੋਸ਼ੀਯਾਹ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯੋਸ਼ੀਯਾਹ 609 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਮਿਸਰ ਦੇ ਫ਼ਿਰਊਨ ਨਕੋਹ ਨਾਲ ਲੜਦਿਆਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਯੋਸ਼ੀਯਾਹ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਯਹੋਆਹਾਜ਼ ਨੇ ਮਿਸਰ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਮਿਸਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। 605 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਬਾਬਲ ਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ।²⁹⁴

598 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ, ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਨੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਾਬਲ ਦੀ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੇ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਯਹੋਯਾਕੀਨ ਨੇ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਯਹੋਯਾਕੀਨ ਨੂੰ 597 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਬਾਬਲ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।²⁹⁵ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਨੇ ਯੋਸ਼ੀਯਾਹ ਦੇ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ ਸਿਦਕੀਯਾਹ ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਦਕੀਯਾਹ ਨੇ 586 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੱਕ

²⁹² ਯਿਰਮਿਯਾਹ 16:1-4

²⁹³ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 11:18-23; 26:1-15; 20:2; 37:11-16; 38:1-13; ਅਤੇ 43:1-7

²⁹⁴ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਿੱਤਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ (ਦਾਨੀਏਲ 1:1-7)

²⁹⁵ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 1:1-3)

ਰਾਜ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਯਹੂਦਾਹ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਸਿਦਕੀ-ਯਾਹ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀਆਂ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਬੀ ਨੂੰ ਕੈਦ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਬਲ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਿਦਕੀਯਾਹ ਨੇ ਹੋਰ ਰਾਜਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।²⁹⁶ ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਨੇ 587-586 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਫਿਰ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੀਸਰੇ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ, ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗਦਲਯਾਹ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ।²⁹⁷ ਆਪਣੇ ਬਾਕੀ ਕੈਮੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੌਰਾਨ, ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਦਾਉਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

- 627-605 ਈਸਾ ਪੂਰਵ, ਉਸਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਅਸ਼ੂਰ ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੁਆਰਾ ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
- 605-586 ਈਸਾ ਪੂਰਵ, ਉਸਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।
- 586-580 ਈਸਾ ਪੂਰਵ, ਉਸਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਸੇਵਕਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਦੇਸ਼

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਬਰ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਪੱਕਾ ਸੀ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਬੋਲਿਆ ਉਹ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਦੇ ਮਹਾਨ ਤਣਾਅ ਨਾਲ ਜੁੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

²⁹⁶ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 27:1-15

²⁹⁷ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 39-40

ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ:

ਅਧਿਆਇ	ਲਗਭਗ ਤਰੀਖ	ਵਿਸ਼ਾ
1	627	ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਸੇਵਕਾਈ ਲਈ ਸੱਦਾ
7	609-597	ਮੰਦਰ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼
11-13	ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ	ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਵਿਰੁੱਧ
26	608	ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ
25	605	ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਸੱਤਰ ਸਾਲ
36	605	ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਪੇਥੀ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੱਤਾ
29	597	ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਪੱਤਰ
20	597-586	ਪਸ਼ਹੂਰ ਜਾਜਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ
27-28	594	ਹਨਨਯਾਹ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ
32	588	ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਣਾ
37-38	588	ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰਨਾ
39 & 52	586	ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਪਤਨ
40-41	586	ਗਦਲਯਾਹ ਇਕ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਵਜੋਂ
42-43	586/585	ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਮਿਸਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ

ਬਾਕੀ ਦੇ ਅਧਿਆਈਆਂ ਵਿਚ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਰਜ ਹਨ, ਉਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ

➔ **ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਸੇਵਕਾਈ ਲਈ ਸੱਦਾ** (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 1)

◆ **ਸੇਵਕਾਈ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ ਇਸ ਸੱਦੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਹੈ?**

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਮਾਂ ਲਈ ਇਕ ਨਬੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਬੀ ਹੋਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਜਵਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ:

- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਛੁਹਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਏ (1:9-10)
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਬਦਾਮ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਵਚਨ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ (1:11-12)²⁹⁸
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਇਕ ਉਬਲਦੇ ਭਾਂਡੇ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਡਿੱਗਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ (1:13-14)

➔ ਨੇਮ ਪ੍ਰਤੀ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 2-10)

ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ, ਸਬਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪਾਂ, ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਨੇਮ ਪ੍ਰਤੀ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਉਸ ਬੇਵਫ਼ਾ ਪਤਨੀ ਵਾਂਗ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ 7 ਦੇ “ਮੰਦਰ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼” ਵਿਚ ਨਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਾਸਕਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਮੰਦਰ ਕਾਰਨ ਬਚਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਸ਼ੀਲੋਹ (ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਅਰਾਧਨਾ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸਥਾਨ) ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ।²⁹⁹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਘਰ ਹੁਣ ਡਾਕੂਆਂ ਦੀ ਗੁਫ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਾਸਕ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

➔ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 11-20)

ਇਸ ਭਾਗ ਨੂੰ “ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਦੀਆਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਜ਼ਿੰਦੀ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਦੇ ਹਨ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਇਆ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, “ਭਾਵੇਂ ਮੂਸਾ ਅਤੇ ਸਮੂਏਲ ਮੇਰੇ ਸਨਮੁੱਖ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਵੀ ਮੇਰਾ ਜੀ ਇਸ ਪਰਜਾ ਵੱਲ ਨਾ ਝੁਕਦਾ।”³⁰⁰ ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਝੂਠੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਵੇਗਾ; ਪਰ

²⁹⁸ ਬਦਾਮ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਖੇਡ ਹੈ। “ਬਦਾਮ” ਇਬਰਾਨੀ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਕਾਦ; ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ “ਦੇਖਣਾ” ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਦਾਮ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਬਸੰਤ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਗਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਬਰਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਦਾਮ ਦਾ ਦਰੱਖਤ “ਬਸੰਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ” ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ।

²⁹⁹ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 7:14; 1 ਸਮੂਏਲ 1:3 ਅਤੇ 4:2-11

³⁰⁰ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 15:1

ਇਸਦੇ ਬਜਾਏ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਰ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜਾਂ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਜਾਣਗੇ।³⁰¹ ਅਧਰਮੀ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ।

➔ **ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ** (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 21-29)

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਰਾਜਾ ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਗਿ-ਆਕਾਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਕ ਮਰੇ ਖੇਤੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਝੂਠੇ ਨਬੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦੇ ਝੂਠੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅਗੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।

ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੱਸਣ ਲਈ ਖੜਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤਰ ਸਾਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ; ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਲਾ ਪੀਵੇਗਾ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗਦੇ ਹਨ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਲੇ ਵਿਚ ਜੂਲਾ ਪਾ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦਿਖਾਇਆ। ਇਕ ਝੂਠੇ ਨਬੀ ਹਨਨਯਾਹ ਉਸ ਜੂਲੇ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹਨਨਯਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਤਮ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਨਨਯਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਝੂਠੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਬਾਬਲ ਦੀ ਹਾਰ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬਣਾਉਣ, ਬਾਗ ਲਗਾਉਣ, ਅਤੇ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੱਤਰ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਰਹਿਣਗੇ।

➔ **ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ** (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 30-33)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ “ਦਿਲਾਸੇ ਦੀ ਕਿਤਾਬ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ ਲਿਆਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ” ਨਵਾਂ ਨੇਮ ਲਿਖੇਗਾ ਅਤੇ “ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।”³⁰²

³⁰¹ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 14:3-16 ਅਤੇ 15:2-9

³⁰² ਯਿਰਮਿਯਾਹ 31:31-34

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਹਨਾਮੇਲ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਕ ਟੁਕੜਾ ਖਰੀਦੇ। ਇਹ ਇਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ! ਜਦੋਂ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ “ਉਹ ਚਾਂਦੀ ਨਾਲ ਖੇਤ ਮੁੱਲ ਲੈਣਗੇ, ਗਵਾਹ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣਗੇ, ... ਕਿਉਂ ਜੋ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਮੁਕਾ ਦਿਆਂਗਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ।”³⁰³ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ, ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

➔ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਅੰਤਮ ਦਿਨ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 34-45)

ਅਧਿਆਇ 34-45 ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਅੰਤਮ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਆਗੂ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਰਹੇ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਇਕ ਗੱਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ: ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਸਿਦਕੀਯਾਹ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿਦਕੀਯਾਹ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਸਿਦਕੀਯਾਹ ਨੇ ਦੇਖੀ ਉਹ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਸੀ।

ਬਾਬਲ ਦੁਆਰਾ ਠਹਿਰਾਏ ਰਾਜਪਾਲ, ਹਦਲਯਾਹ ਦੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਮੂਹ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਾਬੂਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਿਸਰ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

➔ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 46-51)

ਹਾਲਾਂਕਿ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਹੈ। ਅਗੰਮ ਵਾਕ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਵਿਚ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਮਿਸਰ, ਫ਼ਲਿਸਤੀ, ਮੋਆਬ, ਅਮੋਨ, ਅਦੋਮ, ਦੰਮਿਸ਼ਕ, ਕੇਦਾਰ, ਹਾਮੋਰ ਅਤੇ ਏਲਾਮ ਵਿਰੁੱਧ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਇਸ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਮਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਬਲ ਦੇ ਪਤਨ ਬਾਰੇ ਅਗੰਮ ਵਾਕ ਕੀਤਾ।³⁰⁴

³⁰³ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 32:44

³⁰⁴ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 51:11, 550 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ, ਮਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਰਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਾਰਸੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਬਾਬਲ ਨੂੰ 539 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਹਿਆ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।

ਇਹ ਭਾਗ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇਗਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਸੂਰ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ; ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਅੱਸੂਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਅਤੇ ਮਾਫ਼ ਕਰੇਗਾ।³⁰⁵

➔ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 52)

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਦੀ ਫਿਰ ਤੋਂ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ 52, 2 ਰਾਜਿਆਂ 24-25 ਅਤੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 39 ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਕਿਤਾਬ ਉਮੀਦ ਦੀ ਇਕ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ, ਅਵੀਲ-ਮਰੇਦਕ ਨੇ ਯਹੋਯਾਕੀਨ ਨੂੰ ਕੈਦ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੇ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਖਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਊਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਵੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

“ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ” ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਨੇਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੂਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸਮੂਹ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਕੇ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨੇਮ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੇਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਸੀ।

ਨਬੀ ਅਕਸਰ ਮੂਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ “ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ” ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸੂਚੀ ਸੀ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਨੇਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਾਪਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਨੇਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਹੋਂਠ ਦਿੱਤਾ ਚਾਰਟ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤੱਤ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

³⁰⁵ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 50:17-20

ਨਬੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ	ਯਿਰਮਿਯਾਹ
ਅਪਰਾਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ	“ਹੇ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਲੋਕੋ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰੋ, ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ” (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 2:4)
ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਭਲਿਆਈਆਂ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ	ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਦੇ ਮੇਵੇ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਪਦਾਰਥ ਖਾਓ” (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 2:5-7)
ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਲਜ਼ਾਮ	“ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਝਗੜਾਂਗਾ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਝਗੜਾਂਗਾ...। ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਤਾਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਾਭ ਨਹੀਂ...। ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨੇ ਦੇ ਬੁਰਿਆਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ, ਜੀਉਂਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੋਤੇ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਚੁਬੱਚੇ ਪੁੱਟੇ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਚੁਬੱਚੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਦਾ।” (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 2:9-13)
ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ	ਹੇ ਅਕਾਸ਼ੋ, ਇਸ ਉੱਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੇ, ਬਹੁਤ ਡਰ ਜਾਓ ਤੇ ਉੱਕੇ ਵੀਰਾਨ ਹੋ ਜਾਓ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ।” (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 2:12)
ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਤੇ ਵਿਰਲਾਪ	“ਕੀ ਕੋਈ ਕੁਆਰੀ ਆਪਣੇ ਗਹਿਣੇ, ਜਾਂ ਲਾੜੀ ਆਪਣਾ ਸਿੰਗਾਰ ਭੁੱਲ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਪਰ ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨੇ ਅਣ-ਗਿਣਤ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਭੁਲਾ ਛੱਡਿਆ ਹੈ।” (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 2:31-32)
ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ, ਜੇਕਰ ਯਹੂਦਾਹ ਤੋਬਾ ਕਰੇਗਾ	“ਹੇ ਬੇਈਮਾਨ ਪੁੱਤਰੋ, ਮੁੜੋ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ...। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ “ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਣ” ਆਖਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਦੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।” (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 3:13-17)

ਵਿਰਲਾਪ

ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਢਾਂਚਾ

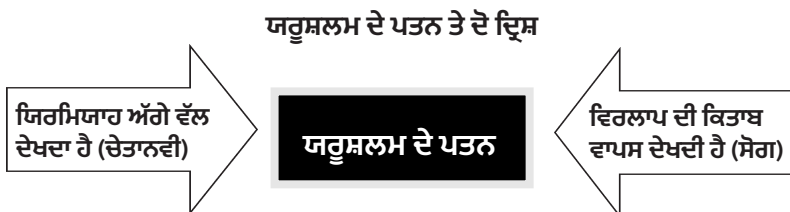
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਕਵੀ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਰਲਾਪ 5 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਹਰੇਕ ਅਧਿਆਇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਖ-ਰਬੱਧ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਵਿਚ ਬਾਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਰਲਾਪ 1, 2 ਅਤੇ 4 ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਅੱਖਰ ਇਕ ਆਇਤ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਲਾਪ 1:1 ਅਲੇਫ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਬਰਾਨੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੱਖਰ ਹੈ। ਵਿਰਲਾਪ 1:2 ਬੈਥ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਲਾਪ 3 ਵਿਚ ਛਿਆਹਠ ਆਇਤਾਂ ਹਨ, ਬਾਈ ਆਇਤਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਮੂਹ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਵਿਕ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਇਹ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਤੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਦੁੱਖ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਪਾਪ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਤਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਹੈ; ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਦੇਖਦੀ ਹੈ।

ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਦੁੱਖਦਾਈ ਅੰਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰਲਾਪ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹਿਰ ਹੁਣ ਇਕ ਵਿਧਵਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ “ਉਹ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੁੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ”³⁰⁶ ਵਿਰਲਾਪ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਪਤਨ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ:

³⁰⁶ ਵਿਰਲਾਪ 1:5

- ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਕਾਰਨ (ਵਿਰਲਾਪ 1:18)
- ਝੂਠੇ ਨਬੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਪੀ ਜਾਜਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ (ਵਿਰਲਾਪ 4:13)

ਵਿਰਲਾਪ ਅਧਿਆਇ 3 ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਲਈ ਸੋਗ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਇਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਲਾਪ 3:19-39 ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਪਿਆਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ।

ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕ ਵਿਰਲਾਪ ਤੋਂ ਬਾਦ (ਵਿਰਲਾਪ 4), ਕਵੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਉਮੀਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਇਆ ਹੈ: “ਹੇ ਯਹੋਵਾਹ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਲ ਮੋੜ ਲੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਆਵਾਂਗੇ।”³⁰⁷

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅੱਜ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਆਧੁਨਿਕ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੇ ਇਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, “ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ” ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹਨ; ਗਰੀਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਮਹਿੰਗੀ ਹੈ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੱਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਲਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ; ਯਿਸੂ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਲਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ; ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ 29:11 ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਬਲ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ, “ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ, ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਭਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੇਕੜ ਨੂੰ ਆਸ ਦੁਆਵਾਂ।” ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਚੰਗੀ ਹੈ; ਇਹ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਪ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਾਰਨ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦੇ ਹਨ।

³⁰⁷ ਵਿਰਲਾਪ 5:21

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਦੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੈ। ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਭਲਿਆਈ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। “ਇਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਅੱਤ ਦਯਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁੱਕ ਨਹੀਂ ਗਏ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਦਯਾ ਅਟੁੱਟ ਹੈ! ਉਹ ਹਰ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਵੱਡੀ ਮਹਾਨ ਹੈ।”³⁰⁸

ਸਿੱਟਾ: ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ “ਬਾਬਲ” ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।³⁰⁹

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੇ ਰੋਇਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਿਸੂ ਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਰੋਇਆ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ।³¹⁰ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਸਫ਼ਾਈ ਵੇਲੇ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਡਾਕੂਆਂ ਦੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।³¹¹ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਯਿਸੂ ਦੋਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਆਏ ਸਨ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਾਈਆਂ ਕੋਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਵੱਲ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ। ਯੁਮਿਆਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਉੱਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ “ਦਇਆ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਧਨ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ”³¹²

ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਬਹਾਲੀ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਦੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਇਹ ਬਹਾਲੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

³⁰⁸ ਵਿਰਲਾਪ 3:22-23

³⁰⁹ ਉਦਾਹਰਣ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ 18:4, 8, ਅਤੇ 24

³¹⁰ ਲੂਕਾ 19:41-44 ਅਤੇ ਮੱਤੀ 24:1-2

³¹¹ ਯਿਰਮਿਯਾਹ 7:11 ਅਤੇ ਮੱਤੀ 21:13

³¹² ਰੋਮੀਆਂ 9:20-24

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ 11-20 ਵਿੱਚ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ “ਇਕਰਾਰਾਂ” ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਮੂਹ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਤੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਬਕ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਇਕ ਪੰਨੇ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

- a. ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਦਇਆ ਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਓ।
- b. ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਓ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਭੁੰਘਾਈ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣਾ

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Fretheim, Terence E. *Jeremiah*. Smyth and Helwys, 2002.

Lallman, Hetty. *Tyndale Old Testament Commentaries: Jeremiah and Lamentations*. Intervarsity Press, 2013.

Thompson, J.A. *New International Commentary on the Old Testament: Jeremiah*. Eerdmans Publishing Co., 1980.

Varughese, Alex. *New Beacon Bible Commentary: Jeremiah* (2 vols.). Beacon Hill Press, 2008-2010.

ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤ

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.

<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 10 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨੂੰ “ਰੋਣ ਵਾਲਾ ਨਬੀ” ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਕੀ ਸੀ?
3. ਤਿੰਨ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਤਰੀਖਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਲਈ, ਇਕ ਨਬੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ਜੋ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।
4. ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਅਤੇ ਵਿਰਲਾਪ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
5. “ਨਬੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ” ਕੀ ਹੈ?
6. “ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਇਕਰਾਰ” ਕੀ ਹਨ?
7. ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਵਿਚ “ਦਿਲਾਸੇ ਦੀ ਕਿਤਾਬ” ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
8. ਵਿਰਲਾਪ 4 ਅਤੇ 5 ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
9. ਵਿਰਲਾਪ 3:21-24 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ: ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਨਬੀ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਸੰਭਵਿਤ ਤਰੀਖ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (2) ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣਾ।
- (3) ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (4) ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ।
- (5) ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੋ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 36:25-27 ਯਾਦ ਕਰੋ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਹਨ ਜਦੋਂ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖੇ। ਦਾਨੀਏਲ, ਜੋ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਤਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਹਨ, ਪਰ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਨਾਲੋਂ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਤੇ ਨਿਆਂ ਸੀ; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖਿਆ; ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਦੂਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ।

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਸਮਾਂ	
ਤਰੀਖ	ਘਟਨਾ
605 BC	ਦਾਨੀਏਲ ਬਾਬਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ
597 BC	ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਬਾਬਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ
586 BC	ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਪਤਨ
571 BC	ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਅੰਤ
539 BC	ਫ਼ਾਰਸ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ
538 BC	ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਪਸੀ
536 BC	ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਅੰਤ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪਿਛੋਕੜ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਬਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ” ਉਹ 621 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਜੇਸ਼ੀਯਾਹ ਦੁਆਰਾ ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪੋਥੀਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਕ ਜਾਜਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਜੇਸ਼ੀਯਾਹ ਦੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬਹਾਲੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੁਣਿਆ ਸੀ।

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ 597 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਬਾਬਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਦੇ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵੱਸ ਗਿਆ ਜੋ ਕਬਾਜ਼ ਨਹਿਰ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਜਾਜਕ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨਬੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।³¹³ ਇਕ ਜਾਜਕ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਲੇਖਕ: ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ

ਦਰਸ਼ਕ: ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮ

ਤਰੀਖ: ਲਗਭਗ 593-571 ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਵਿਸ਼ਾ: ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਬਹਾਲੀ

ਉਦੇਸ਼: ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲਈ
ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ ਲਈ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ:

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਉਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ (ਯੂਹੰਨਾ 1:14)

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਉਸ ਨਦੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਉੱਥੇ ਜੀਵਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਵਗਦੀ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 4:10-14)

³¹³ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 8:1; 14:1; 20:1

ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਤੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।³¹⁴ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਰਸ਼ਨ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ।³¹⁵ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਵਿਚਲੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ 571 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਿ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਮਿਸਰ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ³¹⁶ ਇਹ ਉਸ ਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਈ ਜੋ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦਰਸ਼ਕ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦਰਸ਼ਕ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ।

ਵਿਸ਼ਾ

ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਸਨ: “ਇਹ ਗੁਲਾਮੀ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਰਹੇਗੀ?” “ਸਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ?” “ਕੀ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਹੈ?” ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਰਹੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਾਬਲ ਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਆਖਰਕਾਰ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉਮੀਦ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ	ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਜਵਾਬ
ਕੀ ਬਾਬਲ ਜਲਦੀ ਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ?	ਨਹੀਂ, ਬਾਬਲ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹਨ, ਬਾਬਲ ਲਿਆਏ ਜਾਣਗੇ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 12)
ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?	ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 5)
ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਉਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?	ਹਰੇਕ ਆਪਣੇ ਪਾਪ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ “ਜਿਹੜਾ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ” (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 18)
ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਹੈ?	ਹਾਂ! ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 40-48)

³¹⁴ ਨਿਆਈਆਂ 4:3

³¹⁵ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ (40:1) ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵੀਹ ਸਾਲ ਬਾਅਦ

ਆਇਆ ਸੀ (1:2); ³¹⁶ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 29:17-21

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

→ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦਾ ਸੇਵਕਾਈ ਲਈ ਸੱਦਾ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 1-3)

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦਾ ਸੇਵਕਾਈ ਲਈ ਸੱਦਾ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਆਇਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੀ:

❖ ਸਥਾਪਨਾ (1:1-3)

o ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਕੋਲ ਜਾਣਾ (1:4-28)

• ਸੇਵਕਾਈ ਲਈ ਸੱਦਾ (2:1-3:11)

o ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋਣਾ (3:12-13)

❖ ਸਥਾਪਨਾ (3:14-15)

ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਅਤੇ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਗੇ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਬਾਗੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ “ਸਖਤ ਮੱਥੇ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦੀ ਦਿਲ” ਹਨ। ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ, “ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਕਠੋਰ ਅਤੇ ਤੇਰਾ ਮੱਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਥਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਢੀਠ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।”³¹⁷ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ।

→ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਨਿਆਂ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 4-24)

ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਦਰਸ਼ਨ 8-11 ਅਧਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖਿਆ; ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵੱਢਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਾਲੇ ਛੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣ ਅਤੇ “ਵੇਹੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਢਿਆ ਹੋਈਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿਓ।”³¹⁸ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ। ਇਹ ਭਾਗ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 10-11) ਇਸਦੇ ਮੰਦਰ ਉੱਤੇ ਸਜਾ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਯਿਰਮਿਯਾਹ 7) ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਯਹੂਸਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਹੀ

³¹⁷ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 3:7-8

³¹⁸ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 9:7

ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ ਉਭਰ ਗਏ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਸੋਗ ਦਾ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਸੋਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਭਿਆਨਕ ਦੁੱਖ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਅਜੀਜਾਂ ਲਈ ਸੋਗ ਦੀ ਰਸਮ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਣਗੇ।³¹⁹

➔ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 25-32)

ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ਾ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਝੂਠੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਯਹੋਵਾਹ ਕੋਈ ਸਥਾਨਕ ਦੇਵਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਅਮੋਨ, ਮੋਆਬ, ਆਦਮ, ਫ਼ਲਿਸਤੀਆ, ਸੂਰ, ਸੀਦੋਨ, ਅਤੇ ਮਿਸਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ “ਜਾਣਨਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਹਾਂ ਜਦ ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਠਹਿਰਾਂਗਾ”³²⁰

➔ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਬਹਾਲੀ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 33-39)

ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹਾਲੀ ਵੱਲ ਮੁੜਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੇ ਕਾਨਰ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੇਗਾ।³²¹ ਸਰੀਰਕ ਬਹਾਲੀ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਲਿਆਵੇਗਾ; ਆਤਮਿਕ ਬਹਾਲੀ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕਰੇਗਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕਰਨ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੱਧ ਕਰਨ) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਦਿਲ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਆਤਮਾ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰਲੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੱਧ ਕਰਨ) ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।³²² ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਨਵੇਂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਕ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹ ਲੈਣ ਨਾਲ ਬਹਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

➔ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੰਦਰ (ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 40-48)

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਇਕ ਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਇਕ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜ ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਮੰਦਰ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਖਾਇਆ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੰਦਰ, ਵੇਦੀ ਅਤੇ ਬਲੀਆਂ, ਇਕ ਨਦੀ ਜੋ ਕੋਮਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਿਆਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਹਾਲ ਹੋਈ ਕੋਮ ਦੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ, ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ

³¹⁹ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 24:15-27

³²⁰ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 28:22

³²¹ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 36:16-23

³²² ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 36:24-25, ਬਾਹਰੀ ਸੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸੁੱਧ ਕਰਨਾ ਗਿਣਤੀ 19:19-21 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਹੰਨਾ 3:5 ਵਿਚ ਨਿਕੋਦਿਮੂਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਯਿਸੂ ਇਸ ਸਬਦ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਬਾਰਾਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇਖੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ³²³

ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਮਸੀਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਦਾਨੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਭਿੰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਅਦਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾ ਦੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ।
- ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਧਰਤੀ ਤੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਤੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ, ਮੰਦਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੋਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਦੀ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਵਜੋਂ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਕੁਝ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕਲੀਸਿਯਾ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਵਰਗ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਲਈ ਇਕ ਰੂਪਕ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਬਲੀਆਂ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਅਰਾਧਨਾ ਦੀ ਇਕ ਤਸਵੀਰ ਹਨ; ਉਹ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।
- ਅੰਤ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਤੇ ਰੂਪਕ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 40-48 ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਵਿਚ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

³²³ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 11 ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਚਲੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 43 ਵਿਚ ਇਹ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਕ ਸਭ ਤੋਂ ਮਨਮੋਹਕ ਪਹਿਲੂ ਨਬੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ: ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੁਆਰਾ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ।

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਕਾਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਇੱਟ ਉੱਤੇ “ਯਰੂਸ਼ਲਮ” ਨਾਮ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਦੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੇ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਟ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਘੇਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।³²⁴ ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ 390 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਸੌਂਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਚਾਲੀ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਸੌਂਦਾ ਹੈ।³²⁵

ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਮੁਨਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹਿੱਸਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਦਾ ਹੈ। 1/3 ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਅੱਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; 1/3 ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮੌਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; 1/3 ਹਵਾ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਜੋ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਖਿੰਡਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਟੁੱਕੜੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੇਟੀ ਨਾਲ ਬੰਨਣ ਲਈ ਕਿਹਾ; ਇਹ ਉਹ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਾਪਸ ਜਾਣਗੇ।³²⁶

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਾਠਕ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਪੰਦਰਾਂ ਵਾਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ “ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਵਰਗੇ” ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ “ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸੀ।” ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਣਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਹਰ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਮੁੱਚਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ। ਫਿਰ, ਸਜ਼ਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੇਗਾ। ਉਸਦੀ ਮਹਿਮਾ ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਸੇਗੀ।

³²⁴ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 4:1-3

³²⁵ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 4:4-8

³²⁶ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 5:1-12

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਦਾਨੀਏਲ ਨੂੰ 605 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਬਾਬਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਨੈਜਵਾਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਇਕ ਨਬੀ ਵਜੋਂ ਬਤੀਤ ਕੀਤੀ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 536 ਈਸਾ ਪੂਰਵ, ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਕੋਰਸ਼ ਦੇ ਫ਼ਾਰਸ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸੀ।³²⁷ ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਪਤਨ, ਬਾਬਲ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਪਤਨ ਅਤੇ ਫ਼ਾਰਸੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦਾ ਆਉਣਾ ਆਪਣੀ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ।

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਲੇਖਕ: ਦਾਨੀਏਲ

ਤਰੀਖ: ਲਗਭਗ 605-536 ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਦਰਸ਼ਕ: ਹਰੇਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਰਾਜ

ਉਦੇਸ਼: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ (ਦਾਨੀਏਲ 1-6)

ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ (ਦਾਨੀਏਲ 7-12)

ਦਾਨੀਏਲ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ:

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਜਿੱਤ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਮਸੀਹ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁਨਰ-ਉਥਾਨ ਵਿਚ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਯਿਸੂ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਵਾਰ ਆਉਣ ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ

ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮੇਰਾ ਨਿਆਈਂ” ਹੈ, ਜੋ ਇਕ ਨਬੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਨਾਮ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਨਿਆਈਂ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ਾ

ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਲਿਖਦਿਆਂ, ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵ-ਪੂਰਣ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦੱਸੀਆਂ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਹਕੀਕਤ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਣੇਗਾ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਢਾਂਚਾ

→ ਬਾਬਲ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ (ਦਾਨੀਏਲ 1-6)

ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਗ਼ੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

³²⁷ ਦਾਨੀਏਲ 10:1

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਾਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ:

“ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਰਾਜਾ ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਲ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿਚ, ਬਾਬਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਨੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਤਦ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਰਾਜਾ ਯਹੋਯਾਕੀਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।”³²⁸

ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਨੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ; ਪਰ ਇਹ ਯਹੋਵਾਹ ਸੀ ਜਿਸਨੇ “ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨੂੰ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ।” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦਿੱਤੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

- ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ “ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ” ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਕ ਰਾਜੇ ਦੁਆਰਾ ਮਿਹਰ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਦਾਨੀਏਲ 1)
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਨੀਏਲ ਨੂੰ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਬਿਠਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਦਾਨੀਏਲ 2)
- ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੇ ਮੂਰਤੀ ਅੱਗੇ ਝੁੱਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।³²⁹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜਾ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਆਦਮੀ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਰਗੇ” ਚੌਥੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਏ (ਦਾਨੀਏਲ 3)
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਨੂੰ ਨਿਮਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਦਾਨੀਏਲ 4)
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬੇਲਸ਼ੱਸਰ ਤੋਂ ਰਾਜ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਮਾਦੀ ਦਾਰਾ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇਣ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਦਾਨੀਏਲ 5)
- ਜਦੋਂ ਦਾਨੀਏਲ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਲਈ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਗੁਫ਼ਾ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ (ਦਾਨੀਏਲ 6)

³²⁸ ਦਾਨੀਏਲ 1:1-2

³²⁹ ਅਜਿਹਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੂਰਤੀ ਅੱਗੇ ਝੁੱਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਦਾਨੀਏਲ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਸਿਰਫ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਨ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੀ।

➔ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਦਾਨੀਏਲ 7-12)

ਇਹ ਭਾਗ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਭਾਗ ਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ (ਅਧਿਆਏ 2-7 ਇਬਰਾਨੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਆਰਾਮੀ ਵਿਚ ਹਨ)। ਦੋਵੇਂ ਭਾਗ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਦਾਨੀਏਲ ਉਹ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਿਰਫ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਹ ਪੂਰੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ।

ਦਾਨੀਏਲ 7-12 ਵਿਚਲੇ ਦਰਸ਼ਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕ੍ਰਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਏ, ਉਹ ਇਕੋ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਲੇਖਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਏ 7-12 ਇਕ ਚੱਕਰਵਰਤ ਪੌੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹਨ; ਹਰੇਕ ਅਧਿਆਏ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਉੱਚੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਇਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।³³⁰

❖ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ (ਦਾਨੀਏਲ 7)

ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਦਰਿੰਦੇ ਉਸਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਭੈਭੀਤ ਚੌਥਾ ਦਰਿੰਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਦੇ ਦਸ ਸਿੰਗ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਦੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚੀ ਹਰੇਕ ਚੀਜ਼ ਖਾ ਲਈ। ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਦੇ ਹਾਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚਾਰ ਦਰਿੰਦੇ ਚਾਰ ਰਾਜ ਹਨ ਜੋ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਉਣਗੇ। ਚੌਥਾ ਰਾਜ ਹੋਰ ਨੂੰ ਭਸਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਦਸ ਸਿੰਗ ਦਸ ਰਾਜੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਚੌਥੇ ਰਾਜ ਵਿਚੋਂ ਆਉਣਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਤਿੰਨ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਅੱਤ ਮਹਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਲੋਗਾ। ਉਹ “ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ” ਸੰਤਾਨ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਇਕ ਸਦੀਪਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਰਹਿਣਗੇ।

³³⁰D. A. Carson and Donald Guthrie. *New Testament Commentary*. InterVarsity Press, 1994.

❖ ਮੇਢੇ ਅਤੇ ਬੱਕਰੇ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ (ਦਾਨੀਏਲ 8)

ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ, ਦੋ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲਾ (ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ) ਇਕ ਮੱਢਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿੰਗ ਵਾਲਾ ਇਕ ਬੱਕਰਾ ਨੇ ਮੇਢੇ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਸਦਾ ਸਿੰਗ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਾਰ ਛੋਟੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਿੰਗ ਉੱਗਿਆ ਜੋ ਆਕਾਸ਼ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇਸਨੇ ਕੁਝ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਗੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਿਬਰਾਏਲ ਨੇ ਦਾਨੀਏਲ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਦੋ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਮੱਢਾ ਮਾਦੀ ਅਤੇ ਫਾਰਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਕਰਾ ਯੂਨਾਨ ਹੈ; ਵੱਡਾ ਸਿੰਗ ਇਸਦਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ਹੈ; ਛੋਟੇ ਸਿੰਗ ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਛੋਟੇ ਰਾਜ ਹਨ; ਸਿੰਗ ਜਿਹੜਾ ਆਕਾਸ਼ ਵੱਲ ਵੱਧਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬੁਰਾ ਰਾਜਾ ਹੈ ਜੋ ਪਵਿੱਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਰਾਜੇ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ।

❖ ਸੱਤਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ (ਦਾਨੀਏਲ 9)

ਜਦੋਂ ਦਾਨੀਏਲ ਦੁੱਖੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜ਼ਿਬਰਾਏਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਲਈ ਸੱਤਰ ਸਾਤ ਦੇ ਲਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਹ ਫਿਰ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਸਾਤ ਤੱਕ ਉਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਕਰਨਗੇ। ਇਕ ਹੋਰ ਹਾਕਮ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਹ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦਾ ਨੇਮ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਥਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੰਤ ਉਸ ਤੇ ਡੇਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

❖ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਦਾਨੀਏਲ 10-11)

ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਪੇਟੀ ਬੰਨੀ ਹੋਏ, ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਬਿਜਲੀ ਜਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਜਗਦਿਆਂ ਦੀਵਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰ ਪਿੱਤਲ ਜਿਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਦੂਤ ਦੇ ਦਾਨੀਏਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫਾਰਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਰਾਜੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਯੂਨਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਇਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜੇ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦਾ ਰਾਜ ਚਾਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਉੱਤਰ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਾਏਗਾ ਅਤੇ “ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਕਰੇਗਾ।”

❖ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ (ਦਾਨੀਏਲ 12)

ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਮਹਾਂਦੂਤ ਮੀਕਾਏਲ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ। ਇਹ “ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਕਾਲ” ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗਾ।³³¹ ਦੂਤ ਨੇ ਉਹ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਜਾੜਨ ਵਾਲੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਵਸਤ ਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਤੋਂ 1290 ਦਿਨ ਹੋਣਗੇ।

³³¹ ਦਾਨੀਏਲ 12:7

ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਚਾਰਟ ਵਿਚ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਇਕ ਸਮਝ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਾਮਰਾਜ	ਦਾਨੀਏਲ 2 ਵਿਚ ਤਸਵੀਰ	ਦਾਨੀਏਲ 7 ਵਿਚ ਦਰਿੰਦਾ	ਦਾਨੀਏਲ 8 ਵਿਚ ਦਰਿੰਦੇ
ਬਾਬਲ	ਸੋਨੇ ਦਾ ਸਿਰ	ਬਾਜ਼ ਦੇ ਖੰਭਾ ਵਾਲੇ ਸੇਰ ਵਾਂਗ	
ਮਾਦੀ-ਫਾਰਸ	ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਬਾਹਾਂ	ਰਿੱਛ ਵਾਂਗ	ਦੋ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲਾ ਮੋਂਦਾ
ਯੂਨਾਨ	ਪ੍ਰਿੰਤਲ ਦਾ ਢਿੱਡ ਅਤੇ ਪੱਟ	ਚੀਤੇ ਵਾਂਗ ਜਿਸਦੇ ਚਾਰ ਖੰਭ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਿਰ ਸਨ	ਬੁੱਕਰਾ ਜਿਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸਿੰਗ, ਚਾਰ ਸਿੰਗ ਅਤੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਸਿੰਗ
ਰੋਮ	ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ, ਪੈਰ ਕੁਝ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕੁਝ ਮਿੱਟੀ ਦੇ	ਬਲਵਾਨ ਦਰਿੰਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਦਸ ਸਿੰਗ ਅਤੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਸਿੰਗ ਸੀ	
ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਰਾਜ	ਪੱਥਰ ਜੋ ਇਕ ਵੱਡਾ ਪਹਾੜ ਬਣ ਗਿਆ	ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਸੰਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ	

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਸਹਿਮਤ ਹਨ, ਪਰ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

➔ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ

ਅਧਿਆਏ 1-2 ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਬਚਾਅ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਏ 7-12 ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਿਰਫ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਨਬੂਕਦ-ਨੱਸਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਦੀਪਕ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

➔ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦਾ ਹੰਕਾਰ

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਏ 1-6 ਵਿਚ ਬਾਬਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ

ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ (ਦਾਨੀਏਲ 4) ਅਤੇ ਬੇਲਸ਼ੱਸਰ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ (ਦਾਨੀਏਲ 5) ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਮਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।³³²

ਅਧਿਆਇ 7-12 ਵਿਚ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਰੇਕ ਅੰਤ ਵਿਚ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਦਿਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਥਾਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਆਖਰੀ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ, ਸਵਰਗ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਦੀਆਂ ਹਨ।

➔ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਖੀਰਲੀ ਜਿੱਤ

ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਜਿੱਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਦੀਪਕ ਰਾਜ ਦੇ ਆਉਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਇਕ ਦੇਰੀ ਜਿਸ ਦੇਰਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਪਰਤਾਵੇ ਅਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਸਹਿਣਗੇ। ਪਰ, ਜਿਹੜੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ ਉਹ ਆਖਰੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣਗੇ।

ਦਾਨੀਏਲ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਜਿੱਤ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੱਜ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋ ਕੇ “ਆਤਮਿਕ” ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਸਤੂ ਵੱਲ ਪਰਤਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਬਰਾਹਾਮ ਕੁਇਪਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸਾਡੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮਸੀਹ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਕਿ “ਮੇਰਾ!” 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਇਹ ਡੱਚ ਵਿਦਵਾਨ, ਰਾਜਨੇਤਾ, ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ।

“ਸਾਡੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਮਸੀਹ ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਕਿ “ਮੇਰਾ!”

-ਅਬਰਾਹਾਮ ਕੁਇਪਰ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਅੰਤਮ ਅਧਿਆਏ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਅਧਿਆਏ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ:

³³² ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਉਸ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬੇਲਸ਼ੱਸਰ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਨੂੰ ਇਕ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਮਰ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਦਾਨੀਏਲ 5:17-28)।

- ਇਹ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦੇ ਦੇਖਿਆ; ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਸ਼ਾਇਦ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ, ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। 21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸੰਸਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਉਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਉਪਰਲੇ, ਜਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਜੋਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਲਈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਨਬੀ ਵਜੋਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਸੀ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਲਈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਸਿੱਟਾ: ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੈਂਹਠ ਸੰਕੇਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚ ਹਨ।

ਦਾਨੀਏਲ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬੁਰਾਈ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ; ਫਿਰ ਵੀ 538 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਵਾਪਸੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਰਾ ਪਾਈ। ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਲੀਬ ਉੱਤੇ ਯਿਸੂ ਨੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ।³³³

ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਆਖਰਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਸ਼ੈਤਾਨ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅੰਤਮ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ 7 ਵਿਚ, ਚਾਰ ਦਰਿੰਦੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 13 ਵਿਚ, ਇਕ ਦਰਿੰਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ 19:11-21 ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਦੈਵੀ ਯੋਧਾ ਹੈ ਜੋ ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰਾਏਗਾ।

³³³ ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 1:13-15

ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਦਾਨੀਏਲ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਯਹੂਦੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ; ਇਸ ਤੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੈਰ-ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਹਨ। ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਉਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਲਿਖਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਖਾਸਕਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਨੇਮ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦਾਨੀਏਲ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਦੇਖਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਨੀਏਲ ਸ਼ਬਦ “ਦਰਸ਼ਨ” ਨੂੰ ਤੀਹ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਨ ਅਕਸਰ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਇਤਿ-ਹਾਸਕ ਕ੍ਰਮ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਕਈ ਦਰਸ਼ਨ ਇਕ ਘਟਨਾ ਤੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਪਰਿਪੇਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਦਾਨੀਏਲ (ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਯੂਹੰਨਾ) ਆਤਮਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਬਾਰੀ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਰ-ਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆਤਮਿਕ ਸੰਸਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਹੈ।

ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਟਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚ, ਦਰਿੰਦੇ ਦ੍ਰਸ਼ਟ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦਰਿੰਦੇ ਅਕਸਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਥਾਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।³³⁴

ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਮਹੱਤ-ਵਪੂਰਣ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਨੀਏਲ ਨੇ ਐਂਟੀਓਕੁਸ ਏਪੀਫਨੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਤਿਆਚਾਰ

³³⁴ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਦਾਨੀਏਲ 7 ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਰਿੰਦਾ “ਸੋਰ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਖੰਭ ਸਨ।”

ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਤੇ ਰੋਮ ਦੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਲਿਖਤਾਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਦੈਵੀ ਯੋਧਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਉੱਤੇ ਸਾਡਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ।

ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਵੀ ਹੋਏ ਬਗ਼ੈਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਮਰਾਜ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਅੰਤਮ ਜਿੱਤ ਪੱਕੀ ਹੈ। ਦਾਨੀਏਲ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾ ਕੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੰਤਮ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 40-48 ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਮੰਦਰ ਬਾਰੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹੋ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦਿਓ। ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 40-48 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

a. ਨਵੇਂ ਮੰਦਰ ਬਾਰੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਇਕ ਪੰਨੇ ਦਾ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਲਵੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

b. ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਦਾਨੀਏਲ 7-12 ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਬਣਾਓ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Bullock, C. Hassell. *An Introduction to the Old Testament Prophetic Books*. Moody Press, 1986.

Craigie, Peter. *Daily Study Bible: Ezekiel*. Westminster John Knox Press, 1983.

Duguid, Iain. *NIV Application Commentary: Ezekiel*. Zondervan, 1999.

Longman, Tremper. *NIV Application Commentary: Daniel*. Zondervan, 1999.

ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤ

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.
<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 11 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
2. ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
3. ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਕੀ ਹੈ?
4. ਨਵੇਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
5. ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ _____ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਬਾਬਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।
ਦਾਨੀਏਲ _____ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਬਾਬਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ।
6. ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
7. ਦਾਨੀਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?
8. ਰਿਵਾਇਤੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਚ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਕਿਹੜੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ?
ਬਾਬਲ ਦੇ ਖੰਭਾ ਵਾਲਾ ਸ਼ੇਰ
ਚਿੱਛ ਵਾਂਗ
ਵੱਡੇ ਸਿੰਗ ਵਾਲਾ ਬੱਕਰਾ
ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪੈਰ
ਇਕ ਪੱਥਰ ਜੋ ਵੱਡਾ ਪਹਾੜ ਬਣਦਾ ਹੈ
9. ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਤੇ ਅੰਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ?
10. ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਿਤਾਬ ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਅਕਸਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ?
11. ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ 36:25-27 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ I: ਹੋਸ਼ੇਆ, ਯੋਏਲ, ਆਮੋਸ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਹੋਸ਼ੇਆ, ਯੋਏਲ, ਅਤੇ ਆਮੋਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੀਖ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (2) ਹੋਸ਼ੇਆ, ਯੋਏਲ, ਅਤੇ ਆਮੋਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (3) ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (4) ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (5) ਹੋਸ਼ੇਆ, ਯੋਏਲ, ਆਮੋਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਹੋਸ਼ੇਆ, ਯੋਏਲ, ਅਤੇ ਆਮੋਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹੋ

ਹੋਸ਼ੇਆ 10:12; ਯੋਏਲ 2:13 ਅਤੇ ਆਮੋਸ 5:24 ਯਾਦ ਕਰੋ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਆਖਰੀ ਬਾਰਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਕ ਹੀ ਪੱਤਰੀ ਉੱਤੇ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ “ਬਾਰਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਕਿਉਂਕਿ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਪਾਠਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ, ਇਹ ਨਬੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿਚ “ਛੋਟੇ” ਨਹੀਂ ਸਨ। “ਛੋਟੇ” ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਬੀਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ

ਕਲੀਸਿਯਾ ਉੱਤੇ ਵੀ ਹੈ।

ਹੋਸ਼ੇਆ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੁੱਖ

ਹੋਸ਼ੇਆ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਹੋਸ਼ੇਆ ਅਤੇ ਅਮੋਸ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਲਈ 8ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਨਬੀ ਸਨ।³³⁵ ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਵਿਚ ਯਸ਼ਾਯਾਹ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਨ।

8ਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ, ਯਾਰਾਬੁਆਮ II ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਅਸੂਰੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਘਰ ਵਿਚ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਕਰਕੇ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਘੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲਿਆ। ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਹੁਣ ਰਾਜਾ ਦਾਵਿਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇਸਰਾਏਲ ਜਿੰਨੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਉੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਸਰਾਏਲ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਇਹ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ

ਹੋਸ਼ੇਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ

ਤਰੀਖ: 8ਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦਾ ਆਖਰੀ ਅੱਧ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੁੱਖ

ਉਦੇਸ਼: ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਭਚਾਰ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣਾ

ਹੋਸ਼ੇਆ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ

ਆਤਮਿਕ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਉੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਦਾਵਿਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਾ ਵੱਲ ਮੁੜਣਾ ਹੈ (ਹੋਸ਼ੇਆ 3:5)। ਇਹ ਉਸ ਮਸੀਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸਦੀਪਕ ਰਾਜਾ, ਜਿਸੂਸਾਰੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰੇਗਾ।

³³⁵ ਹੋਸ਼ੇਆ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦਾ "ਇਫ਼ਰਾਈਮ" ਵਜੋਂ ਹਵਾਲਾ ਪੈਂਤੀ ਵਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਲ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।³³⁶

ਹੋਸ਼ੇਆ ਨੇ ਯਾਰਾਬਾਮ ॥ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅੱਸੂਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਫਿਰ ਤੋਂ ਤਾਕਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼੍ਵਲੀ ਹੀ ਤਿਗ-ਲਥ-ਪਾਈਲੇਸਰ ॥ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜ ਬਣਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅੱਸੂਰੀ ਸਾਮਰਿਯਾ ਨੂੰ ਜਿਤਣਗੇ ਅਤੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਹੋਸ਼ੇਆ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਹੋਸ਼ੇਆ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਭਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਾਲ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰਾਧਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਰਦ ਦਰਸਾਇਆ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਕਰਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ।

◆ *ਬਾਈਬਲ ਅਕਸਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਆਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ?*

ਹੋਸ਼ੇਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ

➔ ਆਤਮਿਕ ਵਿਭਚਾਰ

ਸਾਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ, ਵਿਆਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਇਕ ਤਸਵੀਰ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਇਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੀ ਵਚ-ਨਬੱਧਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਸਦੀਵੀ ਨੇਮ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਨੇਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਬੰਧ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤੀ ਜਾਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋਸ਼ੇਆ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਾਲ ਆਤਮਿਕ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਪਤਨੀ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਵਿਭਚਾਰ ਦੀ ਦੇਸ਼ੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਹੋਸ਼ੇਆ ਦੀ ਇਕ ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਲਈ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੁੱਕਵੀਂ ਹੈ। ਬਾਲ ਸੀਰੀਆ, ਫ਼ਲਿਸਤੀਆਂ ਦਾ ਮੌਸਮ ਦਾ ਦੇਵਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਰਿਸ਼, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਉਪਜ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੂਰਤੀਪੂਜਕ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ (ਝੂਠੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ) ਲੋਕ ਰਸਮ ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਲ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਵਤੀਰੇ ਕਾਰਨ ਬਾਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਲਈ ਉਪਜਾਊ ਬੀਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਵਰਾਇਆ। ਹੋਸ਼ੇਆ ਦਾ

³³⁶ ਯਹੋਵਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸ਼ਬਦ "ਏਕੀਕਰਨ" ਹੈ। ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ, ਕੁਝ 32 ਵਿਚ ਸੋਨੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਸੁਲੇਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪੰਥ ਦਾ ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਾਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਭਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ।

ਹੋਸ਼ਿਆ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ
ਗੋਮਰ - ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਆਤਮਿਕ
ਵਿਭਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਯਿਜ਼ਰਏਲ - ਉਹ ਘਾਟੀ ਜਿੱਥੇ
ਅੱਸੂਰ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਹਰਾਏਗਾ
ਲੇ-ਰਹਮਾ - ਕੋਈ ਰਹਿਮਤ ਨਹੀਂ
ਲੇ-ਅੰਮੀ - ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹੋਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਗੋਮਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜੋ “ਵੇਸਵਾ” ਸੀ।³³⁷ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੋਮਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੇਸਵਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ, ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹੋਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਇਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ, ਕੁਝ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੋਮਰ ਇਕ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਕੌਮ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਭਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਮੁਹਾਵਰੇ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਗੋਮਰ ਦੀ ਹੋਸ਼ਿਆ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਯਹੋਵਾਹ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।

ਹੋਸ਼ਿਆ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਸਨ। ਯਿਜ਼ਰਏਲ ਦਾ ਨਾਮ ਉਸ ਘਾਟੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਅੱਸੂਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਲੇ-ਰਹਮਾ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ “ਕੋਈ ਰਹਿਮਤ ਨਹੀਂ,” ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬਾਗੀ ਕੌਮ ਉੱਤੇ ਦਯਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਲੇ-ਅੰਮੀ ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ, “ਮੇਰੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ,” ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਕੌਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਹੋਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਈ ਸੀ।

ਗੋਮਰ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਬਿਕਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹੋਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਬੂਨੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਆਵੇਗਾ।

➔ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਪਾਠ 10 ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਨਬੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਕਾਰਨ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਹੋਸ਼ਿਆ 4-5 ਵਿਚ ਇਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।

³³⁷ ਹੋਸ਼ਿਆ 1:2, ਬਾਕੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿਚ, ਇਹ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਰਤਮਾਨ ਅਤੇ ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਕੁਝ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹੋਸ਼ਿਆ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਹੁਣ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਬਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ “ਗਿਆਨ” ਬੌਧਿਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕ ਅਨੁਭਵ ਵਾਲਾ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਉਸਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ “ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ”³³⁸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਬਾਲ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸੋਦਾ ਕੀਤਾ।

➔ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਉਮੀਦ

ਹੋਰਨਾਂ ਨਬੀਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੋਸ਼ਿਆ ਨੇ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਆਪਣੇ ਆਤਮਿਕ ਵਿਭਚਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਯਹੋਵਾਹ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਵੇ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ। ਹੁਣ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹਿਆ।

ਹੋਸ਼ਿਆ 14 ਵਿਚ ਤੋਬਾ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨੂੰ ਸੀ ਕਿ ਅੱਸੂਰੀ ਉਸਦਾ ਸਹਿਯੋਗੀ ਬਣੇਗਾ, ਪਰ ਅੱਸੂਰੀ ਉਸ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਦੋਸਤ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਤੋਬਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ, “ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਿਰ ਜਾਣ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਾਂਗਾ”³³⁹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਉਸਦੇ ਪਾਪ ਲਈ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵੀ ਰੱਖੀ।

ਹੋਸ਼ਿਆ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੋਸ਼ਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੱਤੀ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਹੋਸ਼ਿਆ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਸੀ।³⁴⁰ ਹੋਸ਼ਿਆ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਲਾਇਆ ਕਿ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾਲੋਂ ਦਯਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।³⁴¹ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਹੋਸ਼ਿਆ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਜਿਹਾ ਸਮੂਹ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।³⁴² ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਗਿਆਨ (ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ) ਜਲਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਕੋਲ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

³³⁸ ਹੋਸ਼ਿਆ 4:6

³³⁹ ਹੋਸ਼ਿਆ 14:4

³⁴⁰ ਮੱਤੀ 2:15; ਹੋਸ਼ਿਆ 11:1

³⁴¹ ਮੱਤੀ 9:13; ਹੋਸ਼ਿਆ 6:6

³⁴² ਰੋਮੀਆਂ 9:25-26; ਹੋਸ਼ਿਆ 1:10-11 ਅਤੇ 2:23

ਯੋਏਲ: ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ

ਯੋਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਯੋਏਲ ਨੇ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਟਿੱਡੀ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸੇਵਕਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯੋਏਲ ਨੇ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤ ਨੂੰ ਇਕ ਅਲੰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨ “ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ” ਲਈ ਵਰਤਿਆ।

ਯੋਏਲ ਨਬੀ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ “ਯਹੋਵਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ” ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਪਥੂਏਲ ਸੀ।

ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਤਰੀਖ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਤਰੀਖ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਯੋਏਲ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਜਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਭਵਾਨਾ ਹੈ ਕਿ ਯੋਏਲ ਨੇ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅਸਹਿਮਤੀ ਹੈ।

ਯੋਏਲ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਯੋਏਲ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲ ਪਰਤਨ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਟਿੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਿਪਤਾ ਨੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੋਏਲ ਨੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਲਈ ਬਹਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ (ਮੁੜ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ) ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਯੋਏਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ

➔ ਟਿੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ (ਯੋਏਲ 1:1-2:17)

ਯੋਏਲ 1:2-2:17 ਟਿੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵਿਰਲਾਪ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਪਤਾ ਬਹੁਤ ਭੈੜੀ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸੈਨਾ ਨੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

ਟਿੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਭੈੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸੀ। ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਜਾਏ, “ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੇਬਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਾਹਰੀ ਸੰਕੇਤਾਂ ਵਿਚ “ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਵਿਛਾਉਣਾ” ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ

ਯੋਏਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਯਹੂਦਾਹ

ਤਰੀਖ: ਸ਼ਾਇਦ 500-450 ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਵਿਸ਼ਾ: ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ

ਉਦੇਸ਼: ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ

ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਦਿਨ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ

ਯੋਏਲ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਪੱਤਰਕੁਸਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਯੋਏਲ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ

ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸੱਚਾ ਪਛਤਾਵਾ ਦਿਲ ਤੋਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੋੜੇ, ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨਗੇ ਕਿ “ਉਹ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾਲੂ ਹੈ, ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਧੀਰਜਵਾਨ, ਮਹਾਨ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਤੇਬਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।”³⁴³

➔ **ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼** (ਯੋਏਲ 2:18-3:21)

ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰੇਗਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਹ ਸਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਟਿੱਡੀਆਂ ਨੇ ਖਾਧੇ ਹਨ।³⁴⁴ ਫਿਰ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਤਮਿਕ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ ਟਿੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਆਤਮਿਕ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਤੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਆਉਣਾ ਆਤਮਿਕ ਬੇਦਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਆਤਮਾ ਵਹਾਵੇਗਾ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੇਗੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਖਾਸ ਅਸੀਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਨਣਗੇ।

ਯੋਏਲ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਯੋਏਲ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਆਤਮਾ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵਹਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਗਰੂਕਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਤਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਕਰਵਾਈ, ਪਰ ਉਹ ਸਥਾਈ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸਥਾਈ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਸਨ।

ਯੋਏਲ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਆਤਮਾ “ਸਾਰੇ ਸਰੀਰਾਂ” ਉੱਤੇ ਵਹਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਤੇਕੁਸਤ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਪਤਰਸ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਯੋਏਲ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।³⁴⁵ ਉਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਹਾਓ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਸੂਲਾਂ ਨੇ ਯਹੂਸਲਮ, ਯਹੂਦਿਆ, ਅਤੇ ਸਾਮਰਿਆ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਸੁਸਮਾਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬੇਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਜੇ ਵੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਚੇਲੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ

³⁴³ ਯੋਏਲ 2:13

³⁴⁴ ਯੋਏਲ 2:25

³⁴⁵ ਯੋਏਲ 2:28-32; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:14-21

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਆਤਮਾ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਆਤਮਾ ਅਜੇ ਵੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵਹਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਮੋਸ: ਸੱਚੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਇਕ ਅਯਾਲੀ

ਆਮੋਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਆਮੋਸ ਇਕ ਅਯਾਲੀ ਸੀ, ਜੋ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਟੋਕੇਅ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੀ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ, ਚਰਵਾਹੇ ਆਪਣੇ ਇੱਜੜ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਹ ਅੰਜੀਰ ਦੇ ਦਰੱਖਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਆਮੋਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ

ਤਰੀਖ: ਮੱਧ 8ਵੀਂ ਸਦੀ ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਵਿਸ਼ਾ: ਸੱਚੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਇਕ ਅਯਾਲੀ

ਉਦੇਸ਼: ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਧਰਮੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ

ਆਮੋਸ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਆਮੋਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਸ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ (ਪਹਿਲੀ ਵੱਡੀ ਆਗਿਆ) ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਦੂਸਰੀ ਵੱਡੀ ਆਗਿਆ)। ਯਾਕੂਬ ਦੀ ਪੱਤਰੀ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਮੋਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਚਰਵਾਹੇ ਕਰਕੇ, ਆਮੋਸ ਦੀ ਇਕ ਨਬੀ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ, ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਨਬੀ ਵਜੋਂ, ਆਮੋਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।³⁴⁶

ਉਸਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਮੋਸ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਇਆ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਬੇਮਿਸਾਲ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਸਰਾਏਲ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਸੀਸ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ, ਆਮੋਸ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਦਿਖਾਈ ਹੋਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਆਮੋਸ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੱਚੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਆਮੋਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਹੀ ਇਕ ਕੌਮ ਨੂੰ, ਆਮੋਸ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਨਵੇਂ ਧਨੀ ਦਿਨ ਬਜਾਏ, ਇਸਰਾਏਲ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ

³⁴⁶ ਆਮੋਸ 7:10-13

ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਾਰਨ ਆਇਆ ਸੀ। ਆਮੋਸ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਮੰਦਰ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਆਮੋਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ

➔ ਨਿਆਂ (ਆਮੋਸ 1:1-9:10)

ਆਮੋਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਆਮੋਸ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ:

- ਕੌਣ ਨਿਆਂ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਅੱਸੂਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮੋਸ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਿਆਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲੋਂ ਹੈ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਹ ਘਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, “ਯਹੋਵਾਹ ਗਰਜਦਾ ਹੈ...ਯਹੋਵਾਹ ਆਖਦਾ ਹੈ...ਮੈਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੋੜਾਂਗਾ...ਮੈਂ ਇਕ ਅੱਗ ਭੇਜਾਂਗਾ...ਮੈਂ ਦੰਮਿਸ਼ਕ ਦੇ ਬਾਰ ਵੀ ਤੋੜ ਦਿ-ਆਂਗਾ।”³⁴⁷

- ਨਿਆਂ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇਗਾ?

ਅਕਾਲ, ਸੇਕਾ, ਮਹਾਂਮਾਰੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਗੇ।³⁴⁸ ਅੱਸੂਰ ਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ੇਰ ਭੇਡਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਲੱਤਾਂ ਜਾਂ ਕੰਨ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।³⁴⁹ ਕੌਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ³⁵⁰ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।³⁵¹

- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਨੇਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਸੀ; ਉਹ ਨੇਮ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਭੁੱਲ

³⁴⁷ ਆਮੋਸ 1:2-8

³⁴⁸ ਆਮੋਸ 4:6-11

³⁴⁹ ਆਮੋਸ 3:11-12

³⁵⁰ ਆਮੋਸ 4:2-3 ਅਤੇ 5:27

³⁵¹ ਆਮੋਸ 6:14

ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਰਾਏਲ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗਾ।³⁵² ਨੇਮ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਨਿਆਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਮੋਸ ਦਾ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਇਸ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਮੋਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ:

➔ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ (ਆਮੋਸ 1-2)

ਆਮੋਸ ਨੇ ਕਈ ਕੌਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ: ਦੰਮਿਸ਼ਕ, ਫਲਿਸਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਸੂਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲਹੂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਅਦੋਮ, ਅਮੋਨ, ਅਤੇ ਮੋਆਬ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਰਹਿਮ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਆਮੋਸ ਫਿਰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਅਮੀਕ ਪਾਪਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਾ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ।

ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਮੋਸ ਨੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਿਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੱਕ, ਆਮੋਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ, ਇਕ ਅਚਾਨਕ ਮੋੜ ਵਿਚ, ਆਮੋਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਰਾਏਲ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਕਾਰਨ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰੇਗਾ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪ ਸਨ: ਗਰੀਬ ਉੱਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਕਰਨਾ (ਇਕ ਜੁੱਤੀ ਲਈ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਵੇਚਦੇ ਸਨ)³⁵³ ਜਿਨਸੀ ਪਾਪ (ਵਿਭਚਾਰ) ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣਾ।

➔ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ (ਆਮੋਸ 3-6)

ਆਮੋਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ।³⁵⁴ ਉਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਪਾਪ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਫਲਿਸਤੀਆਂ ਅਤੇ

³⁵² ਆਮੋਸ 3:1-2, ਹੋਸ਼ੇਆ ਵਾਂਗ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜਾਣਨਾ" ਸ਼ਬਦ ਸਿਰਫ ਦਿਮਾਗੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

³⁵³ ਆਮੋਸ 2:6

³⁵⁴ ਆਮੋਸ 3:3-6

ਮਿਸਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ।³⁵⁵ ਉਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਖਾਸ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲਿਆ: ਸਾਮਰਿਯਾ ਦੀਆਂ ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪਾਪ; ਜਿਹੜੇ ਪਾਪ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਲੀਦਾਨ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਨ; ਆਗੂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਦੈਲਤ ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਹੰਕਾਰੀ ਸਨ।³⁵⁶

ਆਮੋਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਇਕ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਸੋਗ ਦਾ ਗੀਤ ਗਾਇਆ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੋਗ ਲਈ ਗੀਤ।³⁵⁷ ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇਸਰਾਏਲ ਨੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੋਰਨਾਂ ਕੋਮਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਪ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ।

➔ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਆਮੋਸ 7:1-9:10)

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਅਮੋਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ

- ਇਕ ਵੱਡੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਦਰਸਾਇਆ। ਆਮੋਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਦਿਲ ਪਿਘਲ ਗਿਆ।
- ਇੰਨੀ ਗਰਮ ਅੱਗ ਜਿਸਨੇ ਮੈਡੀਟੇਰੀਅਨ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਭੱਖ ਲਿਆ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਆਮੋਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਦਿਲ ਪਿਘਲ ਗਿਆ।
- ਕੰਧ ਦੀ ਸਿਧਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਇਕ ਸਾਹਲਾ ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆ ਗਿਆ, ਇਸਰਾਏਲ ਦੁਸ਼ਟ ਨਿਕਲਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੰਧ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਵੇਗਾ।
- ਪੱਕੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਟੇਕਰੀ। ਇਸ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਨਿਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਲਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬਤ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ, ਪਰ ਸਬਤ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕੀਤੀ। ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਹੀ ਸੱਚੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।
- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਗਵੇਦੀ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕਹੇਗਾ, “ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬੁਰਿਆਈ ਲਈ ਹੀ ਰੱਖਾਂਗਾ।”³⁵⁸

³⁵⁵ ਆਮੋਸ 3:9-15

³⁵⁶ ਆਮੋਸ 4:1-11 ਅਤੇ 6:1-14

³⁵⁷ ਆਮੋਸ 5:1-3

³⁵⁸ ਆਮੋਸ 9:4

→ ਬਹਾਲੀ (ਆਮੋਸ 9:11-15)

ਹੋਸ਼ਿਆ ਵਾਂਗ, ਆਮੋਸ ਨੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਕਿਤਾਬ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ।

ਵੱਡਾ ਮੋੜ

ਨਿਆਂ (1:1-9:10)	ਬਹਾਲੀ (9:11-15)
ਡਿੱਗਣਾ: ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਕੁਆਰੀ ਡਿੱਗ ਪਈ ਹੈ, ਉਹ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਉਠੇਗੀ (5:2)	ਉੱਠਣਾ: ਮੈਂ ਦਾਉਦ ਦੇ ਤੰਬੂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਾਂਗਾ ਜੋ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਹੈ (9:11)
ਟੁੱਟੀਆਂ ਕੰਧਾਂ: ਤੁਸੀਂ ਵਾੜੇ ਦੀਆਂ ਦਰਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਨਿੱਕਲ ਜਾਓਗੀਆਂ (4:3)	ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕੰਧਾਂ: ਮੈਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤੇੜਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਾਂਗਾ (9:11)
ਤਬਾਹੀ: ਮੈਂ ਸਰਦੀ ਦੇ ਮਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿਆਂਗਾ, ਹੱਥੀ ਦੇ ਦੰਦ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਹੋਰ ਮਹਿਲ ਵੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਭਵਨ ਵੀ ਨਾਸ ਹੋਣਗੇ (3:15)	ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ: ਮੈਂ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਾਂਗਾ (9:11)
ਅਕਾਲ: ਜੋ ਸੁਹਾਵਣੇ ਅੰਗੂਰੀ ਬਾਗ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਲਾਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਧ ਨਾ ਪੀ ਸਕੋਗੇ (5:11)	ਤਿਉਹਾਰ: ਉਹ ਅੰਗੂਰੀ ਬਾਗ ਲਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਧ ਪੀਣਗੇ, ਉਹ ਬਾਗ ਲਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਲ ਖਾਣਗੇ (9:14)
ਗੁਲਾਮੀ: ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੰਮਿਸਕ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ (5:27)	ਵਾਪਸੀ: ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਲਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੂਮੀ ਤੋਂ ਜਿਹੜੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਫੇਰ ਕਦੇ ਪੁੱਟੇ ਨਾ ਜਾਣਗੇ (9:15)

ਆਮੋਸ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਪਹਾੜੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਮੋਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਰਗਾ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਸਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਯਾਕੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

◆ ਕਈ ਵਾਰ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ³⁵⁹ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਕਲੀਸਿਯਾ

³⁵⁹ ਇਸ ਨੂੰ “ਸਮਾਜਿਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੋਲ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ “ਧਾਰਮਿਕਤਾ” ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਆਮੋਸ ਦੀ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਆਇਤ 5:24 ਹੈ: “ਪਰ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਦੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਾਰ੍ਹਾਂ-ਮਾਸੀ ਨਦੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਗਣ ਦਿਓ।” ਇਹ ਆਇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਚੰਗਾ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਮੋਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਇਕ “ਸਮਾਜਿਕ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ” ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ ਜੋ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਚਾਏ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਆਮੋਸ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਸੱਚੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਹੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ:

- ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਤੁਸੀਂ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਤੁਹਾਡਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਂ।” ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਗਰੀਬਾਂ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਅਪਾਹਜਾਂ ਅਤੇ ਸਾਥੀ ਇਸਰਾਏਲ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਹੈ।³⁶⁰
- ਅੱਯੂਬ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਸਲੂਕ ਕਰਨ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ।³⁶¹
- ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਨੇ ਪਾਪੀਆਂ ਨਾਲ ਖਾਣ ਲਈ ਯਿਸੂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਹੋਸ਼ਿਆ 6:6 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ: “ਮੈਂ ਬਲੀਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਯਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਮ ਬਲੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਕੇ: ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਬਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹਾਂ।³⁶²
- ਯਾਕੂਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਹੜੇ ਭੁੱਖੇ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਨੰਗੇ ਨੂੰ ਕੱਪੜੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੋ ਗਲਤ ਬੋਲਣ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਸਨ। ਯਾਕੂਬ ਨੇ “ਸ਼ੁੱਧ ਧਰਮ” ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸਿਆ: “ਅਨਾਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਵਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਸ਼ਟਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਸੁੱਧ ਲੈਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਬੇਦਾਗ ਰੱਖਣਾ।³⁶³

³⁶⁰ ਲੇਵੀਆਂ 19:2 ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਆਇਤਾਂ

³⁶¹ ਅੱਯੂਬ 31

³⁶² ਮੱਤੀ 9:13

³⁶³ ਯਾਕੂਬ 1:27

ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚਿੱਤਰ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਆਮੇਸ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹੀ ਸੀ; ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹੀ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

ਕੁਝ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਅਤੇ ਮਸੀਹੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਈ ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜਨੇਤਾ ਵਿਲਿਅਮ ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 1759-1833 ਦੌਰਾਨ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ।

ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਚਾਰ ਚਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁਲੀਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜੀਵਨ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪੇਸ਼ੇ, ਉਸ ਦੀ ਸਵੈ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦੌਲਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮ ਹੋਇਆ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਲਈ ਦੇਵਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਨੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਲਈ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਬਿਹਤਰ ਹਸਪਤਾਲ, ਪਨਾਹ ਘਰ, ਸਕੂਲ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਸੰਡੇ ਸਕੂਲ, ਸ਼ਰਨਾਰਥੀ, ਇਕੱਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ, ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਦਾ ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਥਾਈ ਯੋਗਦਾਨ ਉਸ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਮਸੀਹੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਲੜਾਈ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਭਗ 50,000 ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੁਰਿਆਈ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ।

ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਸਮਝਿਆ। ਉਹ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਕਿ “ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਧਾਰਾ ਵਾਂਗ ਵਹਿਣ ਦਿਓ।” ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਦਿਆਂ, ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਇਸ ਸਰਮਨਾਕ ਪਾਪ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, “ਨਤੀਜੇ ਉਹ ਹੋਣ ਜੇ ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਨ: ਮੈਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਜਦ ਤੱਕ ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ।”

1789 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਵਪਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਰ ਸਾਲ ਬਿੱਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ 12 ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ 1789 ਅਤੇ 1805 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, 1807 ਵਿੱਚ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਨੇ ਫਿਰ ਪੂਰੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਮੀ (ਸਿਰਫ ਨਵੇਂ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ) ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਵਿਲਬਰਫੋਰਸ ਨੇ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀਆਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੋਰ 25 ਸਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਸਾਰੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੂੰ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਮੋਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਇਕ ਪੰਨੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

“ਇਕ ਬੇਵਫ਼ਾ ਕੌਮ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿਆਰ” ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ। ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਹੋਸ਼ੀਆ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਨਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਨ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।
ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Bullock, C. Hassell. *An Introduction to the Old Testament Prophetic Books*. Moody Press, 1986.

Hubbard, David Allan. *Tyndale Old Testament Commentary: Hosea, Joel, and Amos*. InterVarsity Press, 1989.

McCain, Danny. *Notes on Old Testament Introduction*. Africa Christian Textbooks, 2002.

ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤ

Dew, Diane. “The Backslider in Heart.”

<http://www.dianedew.com/backslidg.htm>

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.

<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 12 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਨਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਇਬਰਾਨੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
2. ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?
3. 8ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
4. ਹੋਸ਼ੇਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
5. ਹੋਸ਼ੇਆ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਕੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ?
6. ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ “ਜਾਣਨਾ” ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
7. ਯੋਏਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
8. ਯੋਏਲ ਵਿਚ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਇਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਬਿਪਤਾ ਕੀ ਹੈ?
9. ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੋਏਲ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਆਤਮਿਕ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਬਾਣੀ ਕਦੋਂ ਪੂਰੀ ਹੋਈ?
10. ਆਮੋਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
11. ਆਮੋਸ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪੰਜ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।
12. ਹੋਸ਼ੇਆ 10:12; ਯੋਏਲ 2:13; ਅਮੋਸ 5:24 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀ ॥

ਕੌਮਾਂ ਲਈ ਨਬੀ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਓਬਦਯਾਹ, ਯੂਨਾਹ, ਮੀਕਾਹ, ਨਹੂਮ, ਹਬਕੂਕ, ਅਤੇ ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੀਖ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (2) ਓਬਦਯਾਹ, ਯੂਨਾਹ, ਮੀਕਾਹ, ਨਹੂਮ, ਹਬਕੂਕ, ਅਤੇ ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (3) ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ।
- (4) ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਾ।
- (5) ਓਬਦਯਾਹ, ਯੂਨਾਹ, ਮੀਕਾਹ, ਨਹੂਮ, ਹਬਕੂਕ, ਅਤੇ ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਓਬਦਯਾਹ, ਯੂਨਾਹ, ਮੀਕਾਹ, ਨਹੂਮ, ਹਬਕੂਕ, ਅਤੇ ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ

ਮੀਕਾਹ 6:8; ਨਹੂਮ 1:7-8; ਹਬਕੂਕ 3:2 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਝੂਠੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਤੋਂ ਉਲਟ, ਯਹੋਵਾਹ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਦੇਵਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯਹੋਵਾਹ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸੀ ਅਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਇਸਰਾਏਲ ਤੋਂ ਪਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਨਬੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਦੇਮ, ਨੀਨਵਾਹ, ਇਸਰਾਏਲ, ਯਹੂਦਾਹ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪਾਠ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਾਂਗੇ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

ਓਬਦਯਾਹ: ਅਦੇਮ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼

ਓਬਦਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪਿਛੋਕੜ

ਓਬਦਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਏਸਾਓ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਅਦੇਮ ਅਤੇ ਯਾਕੂਬ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਦੇਮ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਸੀ।³⁶⁴ ਬਾਬਲ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਅਦੋਮ ਦੇ ਲੋਕ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ। 587 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਯਹੂਦਾਹ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੁਲਮ ਨੇ ਜ਼ਬੂਰ 137:7-9 ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਓਬਦਯਾਹ ਦੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਅਸੀਂ ਓਬਦਯਾਹ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਬੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ “ਜਿਹੜਾ ਯਹੋਵਾਹ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ” ਅਤੇ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਇਕ ਆਮ ਨਾਮ ਸੀ।³⁶⁵

ਓਬਦਯਾਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਓਬਦਯਾਹ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਅਦੋਮ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਲਈ ਦਿਲਾਸੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੋਵੇਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਓਬਦਯਾਹ ਅਦੋਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਦੋਮ ਹੰਕਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸੇਲਾ ਦੀ ਉੱਚੀ, ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੱਟਾਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਏਗੀ।³⁶⁶ ਪਰ, ਯਹੂਦਾਹ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਦੀ ਹਿੰਸਾ ਕਾਰਨ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਦੋਮ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਕ ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਦੋਮ ਦੇ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਓਬਦਯਾਹ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ 553 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਓਬਦਯਾਹ ਦਿਲਾਸੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨੇਮ ਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਓਬਦਯਾਹ ਦੀ ਮੁੱਖ ਆਇਤ (1:15) ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਹੈ।

ਓਬਦਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਅਦੋਮ ਦੇ ਲੋਕ

ਤਰੀਖ: 587 ਅਤੇ 553 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ

ਵਿਸ਼ਾ: ਅਦੋਮ ਦਾ ਪਤਨ

ਉਦੇਸ਼: ਬਾਬਲ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਅਦੋਮ ਦੇ ਯਹੂਦਾਹ ਪ੍ਰਤੀ ਜੁਲਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਲਈ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ

ਓਬਦਯਾਹ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਵੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨਗੇ।

³⁶⁴ ਗਿਣਤੀ 20:14-21

³⁶⁵ ਛੋਟੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਲਾ ਨਬੀ ਉਹ ਓਬਦਯਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ 1 ਰਾਜਿਆਂ 18 ਵਿਚ ਅਹਾਬ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ।

³⁶⁶ ਓਬਦਯਾਹ 1:3

ਯੂਨਾਹ: ਨੀਨਵਾਹ ਲਈ ਇਕ ਝਿਜਕ ਵਾਲਾ ਨਬੀ

ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਯੂਨਾਹ ਨੇ ਅੱਸੂਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਯਾਰਾਬੁਆਮ II ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ।³⁶⁷

ਹਮਲਾਵਰ ਅੱਸੂਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਸੀ। ਬਚੀ ਕਲਾਤਮਕਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਸੂਰੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਨੀਨਵਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਬੁਲਾਵਾ ਮਿਲਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਤਰਸੀਸ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਿਆ।

ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਤੋਬਾ ਕਰ ਲੈਣ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਤੋਬਾ ਕਰ ਲੈਣਗੇ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੇਗਾ।³⁶⁸ ਇਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਇਸਰਾਇਲੀ ਦੇ ਵਜੋਂ ਯੂਨਾਹ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਨੀਨਵਾਹ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਅਸੀਸ ਹੋਵੇਗੀ।

ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕ

ਤਰੀਖ: 793 ਅਤੇ 753 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ

ਵਿਸ਼ਾ: ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ

ਉਦੇਸ਼: ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ।

ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਯਿਸੂ ਨੇ ਪੁਨਰ-ਉਥਾਨ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਜੋਂ ਯੂਨਾਹ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ

ਰਸੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੁਆਰਾ, ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੇ ਵੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਇਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਸਿਰਫ “ਸਾਡੇ” (ਇਸਰਾਏਲ) ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਕਿਰਪਾ “ਉਨ੍ਹਾਂ” (ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ) ਲਈ ਵੀ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਲਟ, ਨਬੀ ਯੂਨਾਹ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ

³⁶⁷ 2 ਰਾਜਿਆਂ 14:25; ³⁶⁸ ਯੂਨਾਹ 4:2

ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, “ਕੀ ਮੈਂ ਯੂਨਾਹ ਵਰਗਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਰਗਾ ਹਾਂ?”

ਕੀ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੱਚੀ ਹੈ?

ਕੁਝ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਦੁਆਰਾ ਕੌਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵੇਰਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਕ ਸੱਚੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ “ਇਕ ਵੱਡੀ ਹਵਾ ਭੇਜੀ”; ਉਸਨੇ “ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਨਿਗਲਣ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੱਛੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ”; ਉਸਨੇ “ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ‘ਇਕ ਬੂਟਾ ਲਗਾਇਆ’; ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ “ਕੀੜੇ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ” ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਗੁੰਮ ਗਿਆ ਹੈ।³⁶⁹

ਯਿਸੂ ਨੇ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੰਨਿਆ। ਉਸਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ, “ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਦਿਨ, ਇਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉੱਠਣਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾ-ਉਣਗੇ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂਨਾਹ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੁਣ ਕੇ ਤੋਬਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੱਖ, ਇੱਥੇ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਯੂਨਾਹ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੈ।”

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੱਚੀ ਹੈ।

ਯੂਨਾਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

➔ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ: ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿਚ ਸਬਕ (ਯੂਨਾਹ 1-2)

ਅਧਿਆਇ 1 ਅਤੇ 2 ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਦਾ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਨੀਨਵਾਹ ਜਾਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ, ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਦੌੜਨਾ ਹੈ। “ਪਰ ਯੂਨਾਹ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੋਂ ਤਰਸੀਸ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਲਈ ਉੱਠਿਆ” ਉਹ “ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੋਂ ਭੱਜਣ ਲਈ” ਜਹਾਜ਼ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ।³⁷⁰ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਨਬੀ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਹੈ। “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡੀ ਹਵਾ ਭੇਜੀ” ਜਿਸਨੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।

ਜਦੋਂ ਮਲਾਹੀਆਂ ਨੇ ਤੂਫਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਰਚੀਆਂ ਸੁੱਟੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਯੂਨਾਹ ਦੇ ਉਲਟ (ਜੋ ਨੀਨਵਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ), ਮਲਾਹ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ

³⁶⁹ ਮੱਤੀ 12:41;

³⁷⁰ ਯੂਨਾਹ 1:3

ਰਹੇ। ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਮਲਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਬੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਤਰਸ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਆਖਰਕਾਰ ਮਲਾਹ ਨੇ ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਸੁਮੰਦਰ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਤੂਫਾਨ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਨਿਗਲਣ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।”

ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਯੂਨਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਇਆ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਹ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਜੇ ਉਹ ਨੇ ਸੁੱਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ”; ਉਸਨੇ ਨੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ।

➔ ਦੂਸਰਾ ਭਾਗ: ਤਰਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸਬਕ (ਯੂਨਾਹ 3-4)

ਅਧਿਆਇ 1 ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯੂਨਾਹ 3 ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਬੁਲਾਵੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ, ਯੂਨਾਹ ਆਗਿਆ ਮੰਨਦਾ ਹੈ; “ਤਦ ਯੂਨਾਹ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਗਿਆ।” ਯੂਨਾਹ ਨੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਵਿਚ ਸਬਕ ਕੀਤਾ; ਹੁਣ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਸ ਵਿਚ ਇਕ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਯੂਨਾਹ ਨੀਨਵਾਹ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਆਇ 1 ਵਿਚ, ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਯੂਨਾਹ ਨਾਲੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਰਸ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 1 ਵਿਚ, ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਮਲਾਹ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ 3 ਵਿਚ, ਨੀਨਵਾਹ ਦਾ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਰਾਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਉੱਤੇ ਤਰਸ ਖਾਵੇਗਾ। “ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਯਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭੜਕਿਆ ਹੋਇਆ ਕ੍ਰੋਧ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਨਾਸ਼ ਨਾ ਹੋਈਏ?” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਕ ਮੂਰਤੀ-ਪੂਜਕ ਰਾਜਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ 2 ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯੂਨਾਹ 4 ਵਿਚ ਇਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਹ ਅਧਿਆਇ 2 ਯੂਨਾਹ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਹ ਅਧਿਆਇ 4 ਵਿਚ ਨੀਨਵਾਹ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ। ਯੂਨਾਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਆਇ ਯੂਨਾਹ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਬਕ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਬਕ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਹਾਨ ਦਯਾ ਦਾ ਸਬਕ ਹੈ।

ਯੂਨਾਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਰ ਤੋਂ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਵਜੋਂ ਯੂਨਾਹ ਦੇ ਮੱਛੀ ਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿਚ ਬਚਾਅ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ।³⁷¹

³⁷¹ ਮੱਤੀ 12:39-40

ਦੁਸਰਾ, ਯੂਨਾਹ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਤ 12:2-3 ਵਿਚਲੇ ਅਬਰਾਹਾਮ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਅਸੀਸਾਂ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੋਣ ਲਈ ਅਸੀਸ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇਸਰਾਏਲ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ: “ਇਸ ਲਈ ਜਾਓ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਓ।”³⁷²

21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਹ

ਯੂਨਾਹ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ ਸੌਖਾ ਹੈ, ਉਹ ਝਿਜਕ ਵਾਲਾ ਨਬੀ ਸੀ ਜੋ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੀਨਵਾਹ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੇ; ਪਰ, ਯੂਨਾਹ ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- o ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ: ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਤੋਂ?
- o ਕੀ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਦਾ ਉਨਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿੰਨਾ ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ?
- o ਕੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ?
- o ਕੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਯੂਨਾਹ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਹੈ?

ਮੀਕਾਹ: ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਇਸਰਾਏਲ ਲਈ ਸੰਦੇਸ਼

ਮੀਕਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੇਰੋਸ਼ੇਬ ਦੇ ਇਕ ਨਬੀ, ਮੀਕਾਹ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬੇਦਾਰੀ ਆਈ ਸੀ।

ਮੀਕਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਨੇਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮੀਕਾਹ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ

ਮੀਕਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਯਹੂਦਾਹ

ਤਰੀਖ: 740-700 ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਵਿਸ਼ਾ: ਨੇਮ ਦਾ ਸੱਚਾ ਜੀਵਨ

ਉਦੇਸ਼: ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਤੋੜਣ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ।

ਮੀਕਾਹ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਮੀਕਾਹ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਯਿਸੂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਗੁੱਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੈ; ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੀਕਾਹ 6:8 ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, “ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਦਯਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ।”

³⁷² ਮੱਤੀ 28:19

ਨੇਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।³⁷³ ਮੀਕਾਹ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਤੋਬਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੀਕਾਹ ਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ; ਸੱਚੀ ਧਾਰਮਿਕਤਾ “ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ, ਦਯਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਹੈ।”³⁷⁴

ਮੀਕਾਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਮੀਕਾਹ ਤਿੰਨ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਸ਼ਬਦ “ਸੁਣੋ” ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

→ ਸੰਦੇਸ਼ 1 (ਮੀਕਾਹ 1-2)

ਮੀਕਾਹ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਾਮਰਿਆ ਅਤੇ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਮਰਿਆ ਨੂੰ ਖੰਡਰਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਮੂਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਲਈ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਗੰਜੇਪਨ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੀਕਾਹ 1:10-15 ਵਿਚ, ਨਬੀ ਉਸ ਰਸਤੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਹਨੇਰੀਬ ਨੇ 701 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਉਸਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਸਹਨੇਰੀਬ ਨੇ ਗਥ, ਬੈਤ-ਲਾਅਫਰਾਹ, ਸਾਫੀਰ, ਸਾਮਨਾਨ, ਬੈਤ-ਏਸਲ, ਮਾਰੇਥ, ਲਾਕੀਸ਼, ਮੋਰਸਥ-ਗਥ, ਅਤੇ ਅਕਜ਼ੀਬ ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਮੀਕਾਹ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਉਸਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ।

ਇਹ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ।

→ ਸੰਦੇਸ਼ 2 (ਮੀਕਾਹ 3-5)

ਮੀਕਾਹ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (3:1-4)। ਨਬੀ “ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੂਤ” ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਸੀਸ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਪੈਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ (3:5-8)। ਹਾਕਮ, ਜਾਜਕ, ਅਤੇ ਨਬੀ ਸਾਰੇ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਪਹਾੜ ਸਥਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ”; ਬਹੁਤ

³⁷³ ਨੇਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਲਈ, ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਾਠ 10 ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

³⁷⁴ ਮੀਕਾਹ 6:8

ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਸਿਯੋਨ ਨੂੰ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਚਰਵਾਹੀ ਕਰੇਗਾ।

ਯਹੂਦਾਹ ਲਈ ਅੰਤਮ ਛੁਟਕਾਰਾ ਉਦੋਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਬੈਤਲਹਮ ਅਫਰਾਬਾਹ ਤੋਂ “ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਇਕ ਹਾਕਮ ਨਿਕਲੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਨਿਕਲਣਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਸਗੋਂ ਅਨਾਦੀ ਤੋਂ ਹੈ।” ਮੱਤੀ ਦੀ ਇੰਜੀਲ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜਨਮ ਤੇ ਮੀਕਾਹ ਦੀ ਭਵਿੱਖ-ਬਾਣੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।³⁷⁵

➔ ਸੰਦੇਸ਼ 3 (ਮੀਕਾਹ 6-7)

ਮੀਕਾਹ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੇਮ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੇਮ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਗਲਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿ-ਅੰਗਾਤਮਕ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ:

ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਵੱਛੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭੇਡਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਨਦੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਕੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਲੀਦਾਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਮੀਕਾਹ 6:1-8

6:1-2 ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਸੱਦਾ (ਪਹਾੜ ਅਤੇ ਪਰਬਤ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ)

6:3 ਯਹੂਦਾਹ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ

6:4-5 ਪਿੱਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਦੀ ਯਾਦ

6:6-7 ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ

6:8 ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਉੱਤਰ -ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾ ਸਾਰ: ਨਿਆਂ, ਦਯਾ, ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬਿਨਾਂ ਬਦਲੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਦੱਸਣ ਨਾਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ: ਨਿਆਂ, ਦਯਾ, ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ।

ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੂਸਲਮ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ (6:9-7:7)। ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਅਹਾਬ ਦੇ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸ ਕੋਮ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਮੀਕਾਹ ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ (7:1-7), ਮੀਕਾਹ ਇਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ “ਤੁਹਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਚਰਵਾਹੀ ਕਰੇਗਾ” ਅਤੇ ਕੋਮਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ

³⁷⁵ ਮੀਕਾਹ 5:2 ਅਤੇ ਮੱਤੀ 2:4-6

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹੈ ਜੋ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਯਾ ਵਿਚ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮੀਕਾਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਯਿਰਮਿਯਾਹ 26:17-19 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੀਕਾਹ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੇ ਬੇਦਾਰੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ 100 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਾਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਬਚੇ ਹੋਏ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ; ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਵਚਨ ਖਾਲੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗਾ।

ਨਹੂਮ: ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਵਿਖੇ ਸੰਦੇਸ਼

ਨਹੂਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਨਹੂਮ ਨੇ ਉਸ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜੋ ਯੂਨਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ: ਨੀਨਵਾਹ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼। ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੋਬਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਦਯਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਨਹੂਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਨੀਨਵਾਹ ਵਿਚ ਯੂਨਾਹ ਦੇ ਦੋਰੇ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਬਹਾਲੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ। ਯੂਨਾਹ ਨੇ 793 ਅਤੇ

753 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। 745 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੀਗਲਥ-ਪਿਲੇਸਰ III ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੂਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਰਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 722 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ, ਅਸੂਰ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

704-681 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਅਸੂਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨਹੇ-ਕੀਬ ਨੇ ਨੀਨਵਾਹ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਜਿੱਤ ਲਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਹੂਸਲਮ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਅਸੂਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਨ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 663 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਕੁਝ

ਨਹੂਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਨੀਨਵਾਹ

ਤਰੀਖ: 663 ਅਤੇ 612 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ

ਵਿਸ਼ਾ: ਨੀਨਵਾਹ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼

ਉਦੇਸ਼: ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਬੁਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਅਸੂਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ

ਨਹੂਮ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਨਹੂਮ 1:5 ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਖਬਰ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ; ਮਸੀਹ ਆਵੇਗਾ!

ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਨਹੂਮ ਨੇ ਨੀਨਵਾਹ ਅਤੇ ਅਸੂਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।³⁷⁶ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ 612 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਨੀਨਵਾਹ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਹੋਇਆ, ਅਸੂਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਮਰਾਜ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਪੱਕੇ ਹਨ।

ਨਹੂਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਓਬਦਯਾਹ ਨੇ ਅਦੇਮ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ; ਨਹੂਮ ਨੇ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ, ਕੋਈ ਤੋਬਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; “ਤੇਰੇ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ।”³⁷⁷ ਨਹੂਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦੇ ਕੇ ਉਮੀਦ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ।

ਨਹੂਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਨਹੂਮ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਨੀਨਵਾਹ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ 1 ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਇਕ ਦੈਵੀ ਯੋਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਧਰਮੀ ਨਿਆਈਂ ਹੈ; ਉਹ “ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਉੱਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।”

ਹਾਲਾਂਕਿ ਨੀਨਵਾਹ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਯਾ ਦਿਖਾਈ ਸੀ, ਉਹ “ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ੇਗਾ।” ਨੀਨਵਾਹ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਬਦਲਾ ਲਵੇਗਾ।

ਨਹੂਮ 1:7-8 ਵਿਚ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਰੋਧ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਰਮੀ ਦੇ ਲਈ, “ਯਹੋਵਾਹ ਭਲਾ ਹੈ, ਦੁੱਖ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਇਕ ਗੜ੍ਹ ਹੈ।” ਦੁਸ਼ਟ ਦੇ ਲਈ, “ਉੱਛਲਦੇ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਉਹ ਉਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅੰਤ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।”

ਅਧਿਆਇ 2 ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਵਰਣਨ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲੜਾਈਆਂ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਕ ਸੇਰ ਦੇ ਅਲੰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੇ ਟੁੱਕੜੇ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਆਇ 3 ਨਹੂਮ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ “ਸੰਤਾਪ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼” ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ “ਖੂਨੀ ਸ਼ਹਿਰ” ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ “ਝੂਠ ਅਤੇ ਲੁੱਟਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ” ਹੈ। ਨਹੂਮ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ: “ਮੈਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਤੇਰਾ ਨੰਗੇਜ਼ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਸ਼ਰਮ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਗੰਦਗੀ

³⁷⁶ ਨਹੂਮ 3:8 ਮਿਸਰ ਵਿਚ ਥੇਬੇਸ ਦੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ (KJV ਬਾਈਬਲ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲਈ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਮ “ਨ” ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ)। ਇਹ 663 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਹੂਮ ਨੇ ਥੇਬੇਸ (663 ਈਸਾ ਪੂਰਵ) ਦੇ ਪਤਨ ਅਤੇ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਪਤਨ (612 ਈਸਾ ਪੂਰਵ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

³⁷⁷ ਨਹੂਮ 3:19

ਸੁੱਟਾਂਗਾ, ਤੇਰਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾਵਾਂਗਾ।”³⁷⁸ ਸੰਸਾਰ ਅੱਸੂਰ ਦੇ ਪਤਨ ਦੀ ਖਬਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। “ਤੇਰੀ ਖਬਰ ਦੇ ਸਭ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਤਾੜੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਣ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤੇਰੀ ਬਦੀ ਰੋਜ਼ ਨਾ ਆਈ ਹੋਵੇ?”³⁷⁹

ਨਹੂਮ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਅਤੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਸੂਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਅੱਸੂਰ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਖਰਕਾਰ, ਉਸਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਬਦਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਬੱਕੂਕ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ

ਹਬੱਕੂਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਬੱਕੂਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਬਹੁਤ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ; ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅਤੇ ਨਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ।

ਹਬੱਕੂਕ ਨੇ ਯਹੂਸਲਮ ਦੇ ਪਤਨ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੇਵਕਾਈ ਕੀਤੀ। ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਬੱਕੂਕ ਦੀ ਸੰਵਾਦ 605 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿੱਚ ਨਬੂਕਦਨੱਸਰ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਹਬੱਕੂਕ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ।

ਹਬੱਕੂਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਤਰੀਖ: ਸਾਇਦ 608 ਅਤੇ 605 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਦੌਰਾਨ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ

ਉਦੇਸ਼: ਹਬੱਕੂਕ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ

ਹਬੱਕੂਕ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਹਬੱਕੂਕ 2:4 ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। “ਧਰਮੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜੀਵੇਗਾ” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ।

ਹਬੱਕੂਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਹਬੱਕੂਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨਬੀ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਹਬੱਕੂਕ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਨਬੀ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਿਆ।

³⁷⁸ ਨਹੂਮ 3:5-6

³⁷⁹ ਨਹੂਮ 3:19

ਹਬੱਕੂਕ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

→ ਸਵਾਲ 1: ਦੁਸ਼ਟ ਯਹੂਦਾਹ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? (ਹਬੱਕੂਕ 1:1-11)

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਬੱਕੂਕ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਦੀ ਘਾਟ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਹਬੱਕੂਕ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਬੁਰਿਆਈ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸ਼ਟ ਉੱਤੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਕਿਉਂ ਲਵਾਉਂਦਾ ਹੈ?”³⁸⁰ ਹਬੱਕੂਕ ਨੂੰ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਬੀ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਹਬੱਕੂਕ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਸ਼ਟੀਆਂ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।³⁸¹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘੋੜੇ ਚੀਤੇ ਨਾਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਭੱਜਣਗੇ; ਉਹ ਜਿੱਤ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਬਾਜ਼ਾਂ ਵਰਗੇ ਹੋਣਗੇ।

→ ਸਵਾਲ 2: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤ ਸਕਦਾ ਹੈ? (ਹਬੱਕੂਕ 1:12-2:20)

ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕੀਤਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਸ਼ਟ ਕੌਮ ਰਾਹੀਂ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਦ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਨਿਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਬਾਬਲ ਤਾਂ ਯਹੂਦਾਹ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਹਬੱਕੂਕ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਜਦੋਂ ਦੁਸ਼ਟ ਧਰਮੀ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?”³⁸²

ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਹਬੱਕੂਕ ਨੂੰ ਇਕ ਦਰਸ਼ਨ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਨਿਆਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਬੱਕੂਕ ਨੂੰ ਦੋ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਬਾਬਲ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਏ ਦੇ ਪੰਜ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਰਾਹੀਂ, ਹਬੱਕੂਕ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਪੀਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਰਤੀਆਂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਅਰਥ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ, “ਯਹੋਵਾਹ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਹੈ।” ਉਚਿਤ ਜਵਾਬ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਹੈ।

→ ਹਬੱਕੂਕ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (ਹਬੱਕੂਕ 3)

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਹਬੱਕੂਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਯਾ ਕਰੇ;

³⁸⁰ ਹਬੱਕੂਕ 1:3

³⁸¹ ਕਸ਼ਟੀਆਂ ਬਾਬਲ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਨਾਮ ਹੈ।

³⁸² ਹਬੱਕੂਕ 1:13

ਉਸਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ। ਨਬੀ ਨੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ: “ਪ੍ਰਭੂ ਯਹੋਵਾਹ ਮੇਰਾ ਬਲ ਹੈ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਹਰਨੀਆਂ ਵਰਗੇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉੱਚਿਆਈਆਂ ਉੱਤੇ ਤੇਰਦਾ ਹੈ।”

ਹਬੱਕੂਕ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਹਬੱਕੂਕ ਦਾ ਬਿਆਨ, “ਧਰਮੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ,” ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੋਮੀਆਂ 1:17 ਵਿਚ, ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਹਬੱਕੂਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹੀ ਬਣੇ ਹਾਂ। ਗਲਾਤੀਆਂ 3:11 ਵਿਚ, ਇਹ ਵਾਕ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਵਸਥਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਸ਼ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਹੈ। ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪੌਲੁਸ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਧਰਮੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਉਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।” ਇਬਰਾਨੀਆਂ 10:38 ਵਿਚ, ਇਹ ਵਾਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਪਹਿਲੂ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। “ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਣ” ਦੀ ਬਜਾਏ ਧਰਮੀ ਨਿਰੰਤਰ “ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ।” ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ, ਇਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸਫ਼ਨਯਾਹ: ਸਾਰੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪਿਛੋਕੜ

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਅਰਥ “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਲੁਕਾਇਆ” ਹੈ ਇਕ ਨਾਮ ਜੋ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਸ਼ਾਇਦ ਯਹੂਦਾਹ ਧਰਮ-ਤਿਆਗ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸਨ। ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਨੇ ਯੋਸੀਯਾਹ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਯਹੂਦਾਹ ਦਾ ਆਖਰੀ ਚੰਗਾ ਰਾਜਾ ਸੀ। ਇਹ ਹਬੱਕੂਕ ਅਤੇ ਯਿਰਮਿ-ਯਾਹ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਨੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵਿਚ ਨੀਨਵਾਹ ਦੇ ਪਤਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ 612 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੋਈ।³⁸³

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ

ਤਰੀਖ: 640 ਅਤੇ 612 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚ

ਵਿਸ਼ਾ: ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ

ਉਦੇਸ਼: ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਨੂੰ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਿਨ ਆਉਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਉਸ ਦਿਨ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਇਸ-ਰਾਏਲ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਹ ਕਲੀਸਿਯਾ ਵਿਚ ਪੁਰਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ (ਅਫਸੀਆਂ 3:1-6)

³⁸³ ਸਫ਼ਨਯਾਹ 2:13

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਸ ਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਰਾਜਾ ਹਿਜ਼ਕੀਯਾਹ ਤੋਂ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।³⁸⁴ ਉਹ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਜਾ ਯੋਸੀਯਾਹ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ।

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਨਬੀ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਿਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਛੇ ਵਾਰ, ਨਬੀ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਯੋਏਲ, ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ, ਅਤੇ ਆਮੋਸ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸੀਸ ਲਿਆਵੇਗਾ। ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਸਿਰਫ਼ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏਗਾ।

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਬਾਲ, “ਅਕਾਸ਼ ਦੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ,” ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ ਸੀ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਘਰ ਉਜਾੜ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ “ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਦਿਨ, ਮੁਸੀਬਤ ਅਤੇ ਕਲੇਸ਼ ਦੇ ਦਿਨ, ਬਰਬਾਦੀ ਅਤੇ ਉਜਾੜ ਦੇ ਦਿਨ, ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਉੱਚੇ ਬੁਰਜਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੁਰ੍ਹੀ ਫੂਕਣ ਅਤੇ ਲਲਕਾਰ ਦਾ ਦਿਨ” ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ।³⁸⁵

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਨੇ ਫਿਰ ਕੌਮਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਫ਼ਲਿਸਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਗੇ; ਮੋਆਬ ਅਤੇ ਅਮੋਨ ਲੁੱਟੇ ਜਾਣਗੇ; ਕੂਸ਼ੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਵੱਢੇ ਜਾਣਗੇ; ਅਤੇ ਅੱਸੂਰੀ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਸਰੋਤੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ, ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਯਹੂਦਾਹ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। “ਹਾਏ ਉਸ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਜੋ ਵਿਦਰੋਹੀ ਅਤੇ ਪਲੀਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।”³⁸⁶ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਦਰੋਹੀ ਅਤੇ ਪਲੀਤ ਨਗਰ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂ, ਨਿਆਈ, ਨਬੀ, ਅਤੇ ਜਾਜਕ ਸਭ ਦੇਸ਼ੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਨਿਆਂ ਜੋ “ਦੂਸਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ” ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਵੀ ਆਏਗਾ।

³⁸⁴ ਸਫ਼ਨਯਾਹ 1:1

³⁸⁵ ਸਫ਼ਨਯਾਹ 1:15-16

³⁸⁶ ਸਫ਼ਨਯਾਹ 3:1

ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਨਿਆਂ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਤੋਬਾ ਕਰਨਗੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੂਦਾਹ ਵਿਚ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ ਜੋ “ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੇਗਾ” ਉਹ “ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਗੇ।”³⁸⁷ ਇਸ ਸਮੂਹ ਲਈ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੀ ਅੰਤਮ ਆਇਤਾਂ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੂਸਲਮ ਦੀ ਅੰਤਮ ਬਹਾਲੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਧਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈ ਅਤੇ ਆਦਰ ਮਾਣ ਦੇਵੇਗਾ।”

◆ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਮਾਂ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਦੇਸ਼ ਨਬੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਅਕਸਰ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 3:16 ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਰੀ ਬਾਈਬਲ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਪਾਠਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਲੁਕਵੇਂ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ? ਸਕਾਟ ਡੂਵਲ ਅਤੇ ਦਾਨੀਏਲ ਹੇਜ਼ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਸੁਝਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਨਮੂਨਾ ਹੈ ਜੋ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਚਨ ਬਾਰੇ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ।³⁸⁸

³⁸⁷ ਸਫ਼ਨਯਾਹ 3:12-13

³⁸⁸ J. Scott Duvall and Daniel Hays. *Grasping God's Word*, 3rd ed. Zondervan. 2012 ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।

Image: "Interpreting the Bible" drawing by Anna Boggs, available from <https://www.flickr.com/photos/sgc-library/52377290578>, licensed under CC BY 2.0.

1) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ: ਨਬੀ ਦਾ ਅਸਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੀ ਸੀ?

ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਨਬੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ। ਨਬੀ ਦੇ ਦਿਨ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੀ ਸੀ? ਇਹ ਸਾਡੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ "ਪੜ੍ਹਨਾ" ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਪਛਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।³⁸⁹

ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਨਹੂਮ ਨੇ ਨੀਨਵਾਹ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸੁਣੀ ਕਿ ਨੀਨਵਾਹ ਉਸਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ, ਜਿਨਸੀ ਅਨੈਤਿਕਤਾ, ਅਤੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਕੇ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਬੀ ਦਾ ਅਸਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਸੀ।

2) ਨਦੀ: ਅਸਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀ ਵੱਖ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸਮਾਂ, ਅਤੇ ਹਲਾਤ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਸੀ। ਇਹ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਵਾਚਾ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ।

³⁸⁹ ਵਚਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ *ਐਸੇਜੀਸਿਸ* ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਵਚਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਵਚਨ ਤੋਂ ਅਰਥ ਵੱਲ "ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ" ਹੈ। ਉਸਦੇ ਉਲਟ *ਏਸੇਜੀਸਿਸ* ਹੈ। *ਏਸੇਜੀਸਿਸ* ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਚਨ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਮੁਢਲੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਹੂਮ ਇਕ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਨਹੂਮ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨੀਨਵਾਹ ਸ਼ਹਿਰ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਠਕ ਅੱਜ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਜੋ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਵਾਚਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਨਿਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3) ਪੁਲ: ਨਬੀ ਦੇ ਅਸਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ?

ਇਹ ਸਵਾਲ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਨਬੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਸਾਰੇ ਯੁੱਗਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਨਬੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਲਈ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਨਹੂਮ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਤਰ ਹਨ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਸੂਰ ਦੇ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਪੂਰੀ ਬਾਈਬਲ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਚਿੰਗ ਨੀਨਵਾਹ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

4) ਨਕਸ਼ਾ: ਬਾਕੀ ਬਾਈਬਲ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਇਹ ਸਵਾਲ ਵਚਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਰੈਂਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਆਇਤ ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ “ਲੱਭਦੇ” ਹਾਂ ਜੋ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਕਦਮ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇ ਅਸੀਂ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਨਹੂਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਂਟਾਟਯੁਕ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪਾਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਬੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਵੇਂ

ਨੇਮ ਵਿਚ, ਯਿਸੂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਿਆਰ ਭਰੀ ਦਯਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।³⁹⁰ ਪੌਲੁਸ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਧੋਖਾ ਨਾ ਖਾਓ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਠੱਠਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਉਡਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਕੁਝ ਬੀਜਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਵੱਢੇਗਾ।”³⁹¹

5) ਸਾਡਾ ਸ਼ਹਿਰ: ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਇਹ ਉਹ ਬਿੰਦੂ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਇਸ ਪਾਠਕ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਦਮ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਹੂਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਾਂ, “ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ?” ਅਤੇ “ਸਾਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਜੀਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?” ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਿਆਂ ਪੱਕਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਦਯਾ ਬਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੀ, ਇਹ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਚਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਹਨ।

³⁹⁰ ਮੱਤੀ 11:20-24 ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।

³⁹¹ ਗਲਾਤੀਆਂ 6:7

ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਲਈ ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਪੱਥ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ³⁹²

- 1) ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ।
- 2) ਲੇਖਕ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ। ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ, ਲੇਖਕ ਬਾਰੇ ਜਿੰਨੇ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ:
 - a. ਉਹ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਸੀ?
 - b. ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਪਤਾ ਹੈ?
 - c. ਉਸ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਕੀ ਸੀ?
 - d. ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਰੇ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ?
 - e. ਉਸਨੇ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ?
- 3) ਇਤਿਹਾਸ ਪਿਛੇਕੜ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰੋ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੱਭੋ:
 - a. ਉਸਨੇ ਕਿਸ ਲਈ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ?
 - b. ਉਸਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹੜੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ?
 - c. ਉਸਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਸੀ?
 - d. ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਕਿਹੜੇ ਨਬੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ?
- 4) ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਅਧਿਆਇ ਲਈ ਇਕ ਸਿਰਲੇਖ ਲਿਖੋ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸੰਖੇਪਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਰੇਖਾ ਲਗਾਓ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕਰ ਲਵੋਗੇ, ਤਾਂ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰੋ।
- 5) ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
- 6) ਕਿਤਾਬ ਪਾਏ ਗਈਆਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
- 7) ਉਪਰਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਕ ਪੰਨੇ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖੋ।

³⁹² Danny McCain, *Notes on Old Testament Introduction*. Africa Christian Textbooks, 2002. pg. 347-348 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੁਧਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

“ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਤੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ” ਵਿਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। ਨਬੀ ਦੇ ਅਸਲ ਸੰਦੇਸ਼, ਨਬੀ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅੰਤਰ, ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਨਬੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਨਬੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 2-3 ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭੋ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

“ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਸਵੈ-ਅਧਿਐਨ ਪੱਥ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕ ਨਬੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Baker, David W., T. Desmond Alexander, and Bruce K. Waltke. *Tyndale Old Testament Commentary: Obadiah, Jonah, Micah*. InterVarsity Press, 1988.

Baker, David W. *Tyndale Old Testament Commentary: Nahum, Habakkuk, Zephaniah*. InterVarsity Press, 1988.

Bullock, C. Hassell. *An Introduction to the Old Testament Prophetic Books*. Moody Press, 1986.

McCain, Danny. *Notes on Old Testament Introduction*. Africa Christian Textbooks, 2002.

ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤ

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.
<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 13 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਓਬਦਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ?
2. ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
3. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯੂਨਾਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।
4. ਯੂਨਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਿਖਾਏ ਗਏ ਦੋ ਸਬਕਾਂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?
5. ਮੀਕਾਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ?
6. ਮੀਕਾਹ ਵਿਚ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜਨਮ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
7. ਨਹੂਮ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਕ ਕੌਣ ਸਨ?
8. ਹਬੱਕੂਕ ਦੇ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
9. ਸਫ਼ਨਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
10. ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਪੰਜ ਕਦਮ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ?
11. ਮੀਕਾਹ 6:8; ਨਹੂਮ 1:7-8; ਹਬੱਕੂਕ 3:2 ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਛੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੇ ਨਬੀ III ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਬੀ

ਪਾਠ ਦੇ ਉਦੇਸ਼

ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

- (1) ਹੱਜਈ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ, ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਤਰੀਖ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ।
- (2) ਹੱਜਈ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ, ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ।
- (3) ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਨ ਦੀ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ।
- (4) ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ।
- (5) ਹੱਜਈ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ, ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।

ਪਾਠ

ਹੱਜਈ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ, ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ ਪੜ੍ਹੋ

ਹੱਜਈ 2:7-9 ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ 3:1 ਯਾਦ ਕਰੋ

ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ

ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਏ ਸਨ:

- ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ: ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਫ਼ਾਰਸ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਦਾਉਦ ਦੇ ਵੰਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਯਹੂਸਲਮ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ।
- ਆਤਮਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ: ਮੰਦਰ ਅਜੇ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ-ਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਕਾਲੀਅਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਸਬਤ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।
- ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ: ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਸੀ ਜੋ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਮੀਰਾਂ ਨੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤਲਾਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ।

539 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ, ਫ਼ਾਰਸ ਨੇ ਬਾਬਲ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਫ਼ਾਰਸੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ, ਕੋਰਸ਼ ਨੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਯਹੂਦਾਹ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਅਗਲੇ ਸਾਲ, ਜ਼ਰੁੱਬਾਬਲ ਨੇ 50,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਲ ਤੋਂ ਯਹੂ-ਸਲਮ ਆਉਣ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੰਦਰ ਦਾ ਕੰਮ ਰੁਕ ਗਿਆ।

520 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ, ਹੱਜਈ ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਦਾ ਕੰਮ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਬੀ” ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 520 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਮੰਦਰ ਦਾ ਕੰਮ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ 516 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।

458 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ, ਅਜ਼ਰਾ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਯਹੂਸਲਮ ਲਿਆਇਆ। ਨੇਮ ਉੱਤੇ ਉਸਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਾਰਨ, ਅਜ਼ਰਾ ਨੇ ਅਰਾਧਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਵਿਚ ਬੇਦਾਰੀ ਲਿਆਂਦੀ।

444 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਨਹਮਯਾਹ ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਅਜ਼ਰਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ: ਵਿਆਹ ਦੇ ਮੁੱਦੇ, ਸਬਤ ਮਨਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਨੇਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਘਾਟ। ਮਲਾਕੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਸੇਵਕਾਈ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਹੱਜਈ: ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣਾ

ਹੱਜਈ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਹੱਜਈ ਨੇ 520 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਪਤਝੜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਮੰਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਚਾਰ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਯਹੂਸਲਮ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗਿਆਨ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਜੋਸ਼ ਗੁਆ ਲਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਰੁੱਬਾਬਲ ਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੰਦਰ ਖੰਡਰ ਹੀ ਸੀ। ਹੱਜਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਸੀ।

ਹੱਜਈ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਲੋਕ

ਤਰੀਖ: 520 ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਵਿਸ਼ਾ: ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ

ਉਦੇਸ਼: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਭਵਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ

ਹੱਜਈ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ: ਹੱਜਈ 2:9 ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਲੂਕਾ 2:28-32 ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹੱਜਈ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

➔ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ (ਹੱਜਈ 1)

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹੋ, ਹਦ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਭਵਨ ਬਰਬਾਦ ਪਿਆ ਹੈ?”³⁹³

ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਭਵਨ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾੜੀ ਫਸਲ, ਭੋਜਨ ਦੀ ਘਾਟ, ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਜਦੂਰੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ – ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣ। ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ “ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਤੋਂ ਡਰੇ” ਅਤੇ “ਉਹ ਆਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਸੈਨਾ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਭਵਨ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗੇ।”³⁹⁴

ਕੀ ਆਤਮਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਪਦਾਰਥਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ?

ਹੱਜਈ 1 ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ 3 ਯੂਹੰਨਾ 1:2 ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ: “ਪਿਆਰਿਆ, ਮੈਂ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਸੁੱਖ-ਸਾਂਦ ਨਾਲ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਤੂੰ ਸਭਨੀਂ ਗੱਲੀਂ ਸੁੱਖ-ਸਾਂਦ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹੇਂ।” ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਵਸਥਾ ਸਾਰ 27-28 ਵਿਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਤੇ ਪਦਾਰਥ ਅਸੀਸਾਂ ਅਤੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਤੇ ਪਦਾਰਥਕ ਸਰਾਪਾਂ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਬਾਈਬਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਨੇ ਹੱਜਈ 1 ਵਰਗੇ ਹਵਾਲੇ ਲਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਹਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਹੱਜਈ 1 ਅਤੇ 3 ਯੂਹੰਨਾ 1 ਨੂੰ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਯੂਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅਤੇ ਇਬਰਾਨੀਆਂ 11:37, ਨਾਲ ਹੀ ਯਿਰਮਿਯਾਹ ਵਰਗੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥਕ ਬਰਕਤਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਦਰਅਸਲ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਨਣ ਕਰਕੇ ਪਦਾਰਥਕ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਿਆ ਹੈ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਆਤਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਹੱਜਈ ਨੇ ਇਕ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਉਸ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਸਰਵ ਵਿਆਪੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

³⁹³ ਹੱਜਈ 1:4

³⁹⁴ ਹੱਜਈ 1:12, 14

→ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸੰਦੇਸ਼ (ਹੱਜਈ 2:1-9)

ਪਹਿਲੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ, ਹੱਜਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ, “ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਬਾਕੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਭਵਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ? ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਦੇਖਦੇ ਹੋ? ਕੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੁਝ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਨਵੇਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਘਟੀਆ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਉਸਾਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਰੋ ਪਏ।”³⁹⁵

ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਮੰਦਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਪਹਿਲੇ ਮੰਦਰ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਉਦੋਂ ਪੂਰਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਯਿਸੂ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਮੂਊਨ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ, “ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਿਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੇ ਤੇਰੀ ਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ...ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਰਜਾ ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਲਈ ਮਹਿਮਾ ਹੋਵੇ।”³⁹⁶

→ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ (ਹੱਜਈ 2:10-19)

ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਹੱਜਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਤੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਜਾਜਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਦਿਵਾਇਆ। ਬਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕ ਬਲੀਦਾਨ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸ਼ੁੱਧ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਅਸ਼ੁੱਧ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਸ਼ੁੱਧਤਾ ਛੂਤ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਰਗੀ ਹੈ।

“ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਚਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਲਈ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ।”

ਹੱਜਈ ਨੇ ਫਿਰ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਮੰਦਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਜੀਵਨਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੱਜਈ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਈ ਜੋ ਅੱਜ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ-

ਪੂਰਣ ਹੈ; “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਚਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਲਈ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ।”

ਹੱਜਈ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ: “ਇਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦੇਵਾਂਗਾ।”

→ ਡਰ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ (ਹੱਜਈ 2:20-23)

ਜਿਵੇਂ ਹੱਜਈ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ

³⁹⁵ ਅਜ਼ਰਾ 3:12 ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੂਸਰੇ ਰੋ ਰਹੇ

³⁹⁶ ਲੂਕਾ 2:28-32

ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਕ ਵਾਰ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।³⁹⁷ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਯਹੂਦਾਹ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਡਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜ਼ਕਰਯਾਹ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਜਾਜਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਇਕ ਸਦੱਸ ਸੀ ਜੋ ਜਰੂਬਾਬਲ ਦੇ ਨਾਲ ਯਹੂਦਾਹ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ।³⁹⁸ ਹੱਜ਼ਈ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਵੀ “ਮੰਦਰ ਦਾ ਨਬੀ” ਸੀ। ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੱਜ਼ਈ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਦਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਜ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਯਹੂਦਾਹ

ਤਰੀਖ: 520 ਈਸਾ ਪੂਰਵ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਬਹਾਲ ਹੋਣਾ

ਉਦੇਸ਼: ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅਰਾਧਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਆਉਣਗੀਆਂ।

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ: ਯਿਸੂ ਨਿਮਰ ਰਾਜਾ, ਇਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਅਯਾਲੀ, ਅਤੇ ਇਕ ਧਰਮੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

➔ ਅੱਠ ਰਾਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 1:1-6:8)

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵੱਲ ਮੁੜਣ ਲਈ ਪੁਕਾਰ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਨਬੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਉਹ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਅੱਠ ਰਾਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਹੈ। ਅੱਠ ਵਾਰ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਇਕ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਕ ਸਵਰਗੀ ਦੂਤ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ

³⁹⁷ ਅਜ਼ਰਾ 4

³⁹⁸ ਨਹਮਯਾਹ 12:4

ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸ਼ਨ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਮਾਂ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਛੁਟਕਾਰਾ, ਮੰਦਰ, ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਾਪ।

- ਦਰਸ਼ਨ 1: ਘੋੜ ਸਵਾਰ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 1:7-17)
ਸੰਦੇਸ਼: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਿ-ਆਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- ਦਰਸ਼ਨ 2: ਚਾਰ ਸਿੰਗ ਅਤੇ ਚਾਰ ਕਾਰੀਗਰ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 1:8-21)
ਸੰਦੇਸ਼: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਤਰ-ਬਿਤਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਤਰ-ਬਿਤਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।
- ਦਰਸ਼ਨ 3: ਮਾਪਣ ਵਾਲੀ ਲਾਈਨ ਵਾਲਾ ਨਿਰੀਖਕ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 2:1-13)
ਸੰਦੇਸ਼: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਅੰਤਿਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਧ ਹੈ।
- ਦਰਸ਼ਨ 4: ਮਹਾਂਜਾਜਕ ਯਹੇਸ਼ੂਆ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 3:1-13)
ਸੰਦੇਸ਼: ਜਾਜਕੀ ਪੱਥ ਦੀ ਬਹਾਲੀ। ਯਿਰਮਿਯਾਹ 13:1-11, ਜਾਜਕ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਲਿਨਨ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਗੰਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਉਸ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਰਦਾਰ ਜਾਜਕ ਯਹੇਸ਼ੂਆ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਖੜਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਗੰਦੇ ਕੱਪੜੇ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕੱਪੜੇ ਦਿੱਤੇ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜਾਜਕੀ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਨਵੀਂ “ਸ਼ਾਖਾ” ਭੇਜੇਗਾ ਜੋ ਇਸਰਾਏਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੇਗੀ।
- ਦਰਸ਼ਨ 5: ਇਕ ਸਮਾਦਾਨ ਅਤੇ ਦੋ ਜੈਤੂਨ ਦੇ ਦਰੱਖਤ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 4:1-14)
ਸੰਦੇਸ਼: ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ। ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਦਰਸ਼ਨ 6: ਉੱਡਦੀ ਹੋਈ ਲਪੇਤਵੀਂ ਪੱਤ੍ਰੀ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 5:1-4)
ਸੰਦੇਸ਼: ਪਾਪ ਉੱਤੇ ਸਜ਼ਾ। ਇਕ ਪੱਤ੍ਰੀ ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਵੀਹ ਹੱਥ ਅਤੇ ਚੌੜਾਈ ਦਸ ਹੱਥ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਾਪ ਸਨ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਤੇੜਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤੇ ਆਉਣਗੇ। ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਾਪ ਦਾ ਨਿਆਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

- ਦਰਸ਼ਨ 7: ਇਕ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਔਰਤ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 5:5-11)

ਸੰਦੇਸ਼: ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪਾਪ। ਪਾਪ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਟੋਕਰੀ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਢੱਕਣ ਨਾਲ ਢੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਤੋਂ ਪਾਪ ਕੱਢਣ ਵਾਲੇ ਦੂਤ ਟੋਕਰੀ ਨੂੰ ਬਾਬਲ ਲੈ ਗਏ।

- ਦਰਸ਼ਨ 8: ਚਾਰ ਰਬ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 6:1-8)

ਸੰਦੇਸ਼: ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੇ ਸਜ਼ਾ। ਇਹ ਦਰਸ਼ਨ ਪਹਿਲੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਰਬ, ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਬਹਾਲ ਕਰੇਗਾ।

➔ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ (ਜ਼ਕਰਯਾਹ 6:9-14:21)

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨੂੰ ਮਹਾਂਜਾਜਕ ਯਹੋਸ਼ੂਆ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਤਾਜ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭੇਜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਆਉਣ ਵਾਲੀ “ਸ਼ਾਖਾ” ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਜਕ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਜ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਮਸੀਹ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਕਰਯਾਹ 7-8 ਵਿਚ, ਨਬੀ ਨੇ ਬੈਤਏਲ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਸੋਗ ਲਈ ਸਾਲ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਵਰਤ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੁਣ ਵਰਤ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਲਗਭਗ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੀ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਤ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਤੋਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸਨ ਜਾਂ ਕੀ ਸਿਰਫ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਸਨ?” ਜੇਕਰ ਵਰਤ ਸੱਚੀ ਤੋਬਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਯਹੂਦਾਹ ਨੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਸਬਕ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵਰਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਜੇਕਰ ਵਰਤ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵਿਅਰਥ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਵਿਅਰਥ ਹਨ।

ਫਿਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਵਰਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਦਿਨ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। “ਚੌਥੇ ...ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਰਤ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਮਨ ਚੈਨ ਦੇ ਪਰਬ ਹੋਣਗੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸੂਰਬੀਰ ਕੌਮਾਂ ਸੈਨਾਂ ਦੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਲਈ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਲਈ ਆਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਯਹੋਵਾਹ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੀਆਂ”³⁹⁹

³⁹⁹ ਜ਼ਕਰਯਾਹ 8:19, 22

ਜ਼ਕਰਯਾਹ 9-14 ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਰਾਏਲ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ (ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਫ਼ਲਿਸਤੀਨੀ) ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।⁴⁰⁰ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਉਸ ਦਿਨ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਰਾਏਲ ਦਾ ਸੱਚਾ ਰਾਜਾ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਇਕ ਗਧੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਹੰਕਾਰੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਸ਼ਾਸਕ ਨਿਮਰ ਅਤੇ ਧਰਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਕ ਚੰਗੇ ਚਰਵਾਹੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਭੇਡਾਂ ਇਸ ਅਯਾਲੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ, ਉਹ ਖਿੱਲਰ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਰ, ਆਖਰਕਾਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉਸ ਦੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਫੁਡਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਬਚਾਵੇਗਾ। ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਅਰਾਧਨਾ ਲਈ ਯਹੂਸ਼ਲਮ ਆਉਣਗੀਆਂ।

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦਾ ਅਕਸਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦਾ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਵਿਚ ਸਤਾਹਠ ਵਾਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।⁴⁰¹ ਦੁੱਖ ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ ਵਿਚ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ 9-14 ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹਿਜ਼ਕੀਏਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੇਥੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਵਿਚ ਮਸੀਹ ਬਾਰੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:

- ਧਰਮੀ ਸ਼ਾਖਾ (3:8; 6:12-13)
- ਰਾਜਾ ਗਧੇ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਇਆ (9:9-10)
- ਚਰਵਾਹੇ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਤੀਹ ਸ਼ਕੇਲ ਲਈ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ (11:4-13; 13:7)
- ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ (12:10)
- ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਨਿਆਈ (14)

ਮਲਾਕੀ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਮਲਾਕੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਦੇਸ਼

ਮਲਾਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾ ਅਰਥ “ਮੇਰਾ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ” ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜ਼ਰਾ ਅਤੇ ਨਹਮਯਾਹ ਵਿਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ

⁴⁰⁰ ਜ਼ਕਰਯਾਹ 9:5-7, ਇਹ ਬਚੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਯਹੂਦੀ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਣਗੇ।

⁴⁰¹ *ESV Study Bible*

ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਕਿ ਮਲਾਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਸਮਕਾਲੀ ਸੀ। ਮਲਾਕੀ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ 475 ਅਤੇ 425 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਯਹੂਦਾਹ ਹੁਣ ਮੁਰਤੀ-ਪੁਜਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤਿਉਹਾਰ ਖਾਲੀ ਸਨ। ਯਹੋਵਾਹ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਮਲਾਕੀ ਯਹੂਦਾਹ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

ਮਲਾਕੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ

ਦਰਸ਼ਕ: ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਯਹੂਦਾਹ

ਤਰੀਖ: ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ ਤੇ 475 ਅਤੇ 425 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ

ਵਿਸ਼ਾ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਉਦੇਸ਼: ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ

ਮਲਾਕੀ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ਖ਼ਬਰੀ: ਮਲਾਕੀ ਉਸ ਸੰਦੇਸ਼ਵਾਹਕ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਲਈ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ; ਮੌਤੀ ਅਤੇ ਮਰਕੁਸ ਯੂਹੰਨਾ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਸੀਹ ਲਈ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮਲਾਕੀ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਯਹੂਦਾਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਹੱਜਥੀ ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਯਹੂਦਾਹ ਸੇਕੇ, ਆਰਥਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਮਲਾਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਿਖਦਾ ਹੈ।

◆ **ਮਲਾਕੀ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਬਲੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਲਾਕੀ ਦੋ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਜ ਮਸੀਹੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।**

ਮਲਾਕੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਮਲਾਕੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਛੇ “ਵਿਵਾਦਾਂ” ਅਤੇ ਬਹਿਸਾਂ ਦੀ ਇਕ ਲੜੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

- A) ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਬਾਰੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
- B) ਲੋਕ ਇਕ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
- C) ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।
- ਵਿਵਾਦ 1: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪਿਆਰ (ਮਲਾਕੀ 1:2-5)
 - o ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: “ਯਹੋਵਾਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ।”

- o ਸਵਾਲ: “ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ?”
- o ਜਵਾਬ: “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਅਦੇਮ (ਏਸਾਓ) ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਇਸਾਰੇਲ (ਯਾਕੂਬ) ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ।⁴⁰²
- ਵਿਵਾਦ 2: ਜਾਜਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ (ਮਲਾਕੀ 1:6-2:9)
 - o ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: “ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਪਿਤਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਆਦਰ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਜਾਜਕ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ?”
 - o ਸਵਾਲ: “ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਵਿਚ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ?”
 - o ਜਵਾਬ: ਮੇਰ ਜਗਵੇਦੀ ਉੱਤੇ ਭਰਿਸ਼ਟ ਰੋਟੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਨਾਲ। ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਜਗਵੇਦੀ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਾਜਕ ਅੰਨ੍ਹੇ ਲੰਗੜੇ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰ ਪਸ਼ੂ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ।
- ਵਿਵਾਦ 3: ਵਿਆਹ ਦੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲਤਾ (ਮਲਾਕੀ 2:10-16)
 - o ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਯਹੂਦਾਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਭਰਿਸ਼ਟ ਕੀਤਾ
 - o ਸਵਾਲ: “ਅਸੀਂ ਨੇਮ ਨੂੰ ਭਰਿਸ਼ਟ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ?”
 - o ਜਵਾਬ: a) ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ
b) ਤਲਾਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਨੇਮ ਨੂੰ ਤੋੜਣ ਨਾਲ
- ਵਿਵਾਦ 4: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਿਆਂ (ਮਲਾਕੀ 2:17-3:5)
 - o ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: “ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਯਹੋਵਾਹ ਨੂੰ ਅਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ”
 - o ਸਵਾਲ: “ਅਸੀਂ ਉਹ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਕਾ ਦਿੱਤਾ?”
 - o ਜਵਾਬ: ਇਹ ਦੇਸ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਬੁਰਿਆਈ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ

ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਦੂਤ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗਾ ਜੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਖੁਦ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਲਈ ਰਾਹ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪਾਪ ਨੂੰ ਦੇਖੇਗਾ ਉਸ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ।

⁴⁰² ਅਦੇਮ ਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਓਬਦਯਾਹ ਦੀ ਕਤਿਬ ਦੇਖੋ

- ਵਿਵਾਦ 5: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਦਸਵੰਧ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ (ਮਲਾਕੀ 3:6-12)
 - o ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: “ਮੈਂ ਯਹੋਵਾਹ ਅਟੱਲ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਮੁੜੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਲ ਮੁੜਾਂਗਾ।”
 - o ਸਵਾਲ: “ਅਸੀਂ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਵਿਚ ਮੁੜੀਏ?”
 - o ਜਵਾਬ: ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਦਸਵੰਧ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲ
 - ਵਿਵਾਦ 6: ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਠੋਰ ਸ਼ਬਦ (ਮਲਾਕੀ 3:13-4:3)
 - o ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: “ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰੜੀਆਂ ਹਨ, ਯਹੋਵਾਹ ਆਖਦਾ ਹੈ।”
 - o ਸਵਾਲ: “ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀ ਬੋਲਿਆ ਹੈ?”
 - o ਜਵਾਬ: ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, “ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ।” ਲੋਕ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਉੱਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਵਿਚ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਕੁਕਰਮੀਆਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗਾ।
 - ਸਿੱਟਾ (4:4-6)
- ਸਮਾਪਤੀ ਵਿਚ, ਮਲਾਕੀ ਪੂਰੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਯਹੂਦਾਹ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ (“ਮੂਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ”) ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖੋ (“ਦੇਖੋ ਮੈਂ ਏਲੀਯਾਹ ਨਬੀ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਭੇਜਾਂਗਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯਹੋਵਾਹ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਦਿਨ ਆਵੇ”)।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੇ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਨਜ਼ਰ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢੋ। ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਹੀ ਵੇਰਵੇ ਜਾਹਰ ਕੀਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਮਸੀਹ ਹੋਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ	ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ	ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀ ਪੂਰਤੀ
ਮਸੀਹ ਬੈਤਏਲ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲਵੇਗਾ	ਮੀਕਾਹ 5:2	ਮੱਤੀ 2:1-6; ਲੂਕਾ 2:1-20
ਮਸੀਹ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰੇਗਾ	ਹੋਸ਼ੇਆ 11:1	ਮੱਤੀ 2:12-15
ਮਸੀਹ ਦੇ ਜਨਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ	ਯਿਰਮਿਯਾਹ 31:15	ਮੱਤੀ 2:16-18
ਮਸੀਹ ਗਲੀਲ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰੇਗਾ ⁴⁰³	ਯਸ਼ਾਯਾਹ 9:1-2	ਮੱਤੀ 4:12-16
ਮਸੀਹ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ	ਜ਼ਕਰਯਾਹ 9:9	ਮੱਤੀ 21:1-9; ਯੂਹੰਨਾ 12:12-16
ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਗੇ	ਯਸ਼ਾਯਾਹ 53:1-3	ਮੱਤੀ 26:3-4
ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਤੀਹ ਸਿੱਕਿਆਂ ਲਈ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ	ਜ਼ਕਰਯਾਹ 11:12	ਮੱਤੀ 26:14-15
ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚੇਲੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ	ਜ਼ਕਰਯਾਹ 13:7	ਮੱਤੀ 26:56
ਮਸੀਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਅੱਗੇ ਚੁੱਪ ਰਹੇਗਾ	ਯਸ਼ਾਯਾਹ 53:7	ਮੱਤੀ 27:12-14; ਲੂਕਾ 23:8-10
ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਬੁੱਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ	ਯਸ਼ਾਯਾਹ 50:6	ਮੱਤੀ 27:30
ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ	ਜ਼ਬੂਰ 22:14-17	ਮੱਤੀ 27:31
ਮਸੀਹ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਗਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ	ਜ਼ਬੂਰ 22:1	ਮੱਤੀ 27:46
ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਸਿਰਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ	ਜ਼ਬੂਰ 69:21	ਯੂਹੰਨਾ 19:28-30
ਮਸੀਹ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ	ਜ਼ਬੂਰ 34:20; ਕੂਚ 12:46	ਯੂਹੰਨਾ 19:31-36
ਮਸੀਹ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਝੱਲੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਤਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੇਗਾ	ਯਸ਼ਾਯਾਹ 53:12	ਮੱਤੀ 27:38; ਲੂਕਾ 23:32-34
ਮਸੀਹ ਨੂੰ ਇਕ ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਦੀ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ	ਯਸ਼ਾਯਾਹ 53:9	ਮੱਤੀ 27:57-60
ਮਸੀਹ ਮੁਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ	ਜ਼ਬੂਰ 16:8-10	ਮੱਤੀ 28:1-10

⁴⁰³ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਯਹੂਦੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਸੀਹ ਯਰੂਸ਼ਲਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਕਾਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਏਗਾ।

ਹੱਜਈ, ਜ਼ਕਰਯਾਹ, ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਹੱਜਈ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੱਜਈ 2:9 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਏ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਕਦੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੱਤ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਫਿਰ ਕਦੇ ਵੀ ਨੇਮ ਦਾ ਸੰਦੂਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਉਸ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਸਮੇਂ ਸੀ।⁴⁰⁴

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਲਗ ਯਿਸੂ ਦੀ ਮੰਦਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਯਿਸੂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ “ਉਹ ਮਹਿਮਾ ਦੇਖੀ ਜੋ ਪਿਤਾ ਦੇ ਇਕਲੋਤੀ ਦੀ ਸੀ।”⁴⁰⁵ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਸੇਵਕਾਈ ਵਿਚ, ਪੂਰਾ ਰੋਮੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਅੱਜ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਮੰਦਰ ਦੀ ਵਜੋਂ,⁴⁰⁶ ਅਸੀਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਅਸ਼ੁੱਧ?

ਹੱਜਈ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਹੈ। ਮੁਸਾ ਦੀ ਬਿਵਸਥਾ ਵਿਚ, ਰਸਮੀ ਸ਼ੁੱਧ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਅਸ਼ੁੱਧ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ, ਯਿਸੂ ਮਸੀਹ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੂੰ ਘੁੱਮਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਿਸੂ (ਸ਼ੁੱਧ) ਨੇ ਕੋੜੀ (ਅਸ਼ੁੱਧ) ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕੀਤਾ। ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੁਣ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹਨ। ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ ਵਿਚ, ਪੌਲਸ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਇਕ ਵਿੰਗੇ ਟੇਢੇ ਸੰਸਾਰ” ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ “ਜੇਤਾਂ ਵਾਂਗ ਚਮਕਣਾ” ਹੈ।⁴⁰⁷ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸੀਂ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਨਬੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੱਲ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਸਬਕ ਨੇ ਇਸਰਾਏਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ 520 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਵਿਚ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ ਨੇ ਦੋ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਬਾਅਦ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਭੁੱਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ ਵਚਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

⁴⁰⁴ 2 ਇਤਿਹਾਸ 5:13-14

⁴⁰⁵ ਯੂਹੰਨਾ 1:14

⁴⁰⁶ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 3:16

⁴⁰⁷ ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 2:15

ਪਾਠ ਦੇ ਕੰਮ

ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ:

- 1) ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

ਵਿਕਲਪ 1: ਸਮੂਹ ਲਈ ਕੰਮ

ਪਾਠ 13 ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ("ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ" ਦੇ ਅਸਲ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੋਂ "ਸਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ" ਅੱਜ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵੱਧਦੇ ਹੋਏ), ਮਲਾਕੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕਰੋ। ਯਹੂਦਾਹ ਦੇ ਅਸਲ ਸੰਦੇਸ਼, ਯਹੂਦਾਹ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਵਿਚ ਅੰਤਰ, ਮਲਾਕੀ ਵਿਚ ਸਿਖਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ, ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਵਿਕਲਪ 2: ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲਈ ਕੰਮ

ਮਲਾਕੀ ਤੋਂ "ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ" ਤੇ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਜਾਂ ਬਾਈਬਲ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ। ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਦਰ-ਸਾਉਣ ਲਈ ਕਰੋ ਕਿ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਅੱਜ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

- 2) ਇਸ ਪਾਠ ਦੇ ਇਕ ਟੈਸਟ ਦਿਓ। ਇਸ ਟੈਸਟ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਡੂੰਘਾਈ ਵਿਚ ਸਮਝਣਾ

ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਣ ਲਈ, ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।

ਛਪੇ ਹੋਏ ਸਰੋਤ

Baldwin, Joyce G. *Tyndale Old Testament Commentary: Haggai, Zechariah, Malachi*. InterVarsity Press, 1972.

Bullock, C. Hassell. *An Introduction to the Old Testament Prophetic Books*. Moody Press, 1986.

McCain, Danny. *Notes on Old Testament Introduction*. Africa Christian Textbooks, 2002.

Merrill, Eugene H. *Haggai, Zechariah, Malachi: An Exegetical Commentary*. Moody Press, 1994.

ਔਨਲਾਈਨ ਸਰੋਤ

Wesley, John. *Wesley's Explanatory Notes on the Old Testament*.

<http://www.biblestudytools.com/commentaries/wesleys-explanatory-notes/>

ਪਾਠ 14 ਦੇ ਸਵਾਲ

1. ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਬੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੀਆਂ ਤਿੰਨ ਆਤਮਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?
2. ਹੱਜਈ ਅਤੇ ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦੀ ਤਰੀਖ ਕੀ ਹੈ?
3. ਹੱਜਈ ਚਾਰ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਇਆ। ਹਰੇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
4. ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?
5. ਜ਼ਕਰਯਾਹ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਦੋ ਮਸੀਹਾ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
6. ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਲਾਕੀ ਨੇ 475 ਅਤੇ 425 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ?
7. ਮਲਾਕੀ ਵਿਚ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ “ਵਿਵਾਦਾਂ” ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ।
8. ਹੱਜਈ 2:7-9 ਅਤੇ ਮਲਾਕੀ 3:1 ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਲਿਖੋ।

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀ ਖੋਜ
ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਨਾਮ _____

ਪਾਠ	ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ	ਟੈਸਟ
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		

ਹਰੇਕ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਹੈ। ਸੈਫਰਡਜ਼ ਗਲੋਬਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੈਫਰਡਜ਼ ਗਲੋਬਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਟੈਸਟਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਕੋਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ 70% ਸਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੈਫਰਡਜ਼ ਗਲੋਬਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਸ਼ੈਫਰਡਜ਼ ਗਲੋਬਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੋਂ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਾਡੇ ਵੈਬ ਪੇਜ www.shepherdsglobal.org ਤੇ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ SGC ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਵਿਧਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਿਟਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਤਰਫੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੈਫਰਡਜ਼ ਗਲੋਬਲ ਕਲਾਸਰੂਮ ਕੋਰਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ

ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਮ ਦੀਆਂ 39 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਨਵੇਂ ਨੇਮ ਦੀਆਂ 27 ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਯਿਸੂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਈ

ਇਹ ਕੋਰਸ 21 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸੇਵਕਾਈ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵਜੋਂ ਯਿਸੂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰੋਮੀਆਂ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਕਲੀਸਿਯਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੋਏ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰੋਮੀਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ

ਬਾਈਬਲ, ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਮਨੁੱਖ, ਪਾਪ, ਮਸੀਹ, ਮੁਕਤੀ, ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ, ਕਲੀਸਿਯਾ, ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਮਸੀਹੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਇਕ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕੋਰਸ ਹੈ।

ਅੰਤਿਮ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਨਬੀਆਂ ਦੇ ਵਚਨਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਨੀਏਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਪੋਥੀ ਦੀਆਂ ਬਾਈਬਲ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਸੀਹ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਣਾ, ਆਖਰੀ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਸਦੀਪਕ ਰਾਜ।

ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਪਵਿੱਤਰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਾਈਬਲ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਵਰਣਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਕਲੀਸਿਯਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੇ ਲਈ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੀ ਸਦੱਸਤਾ, ਬਪਤਿਸਮਾ, ਪ੍ਰਭੂ ਭੋਜ, ਦਸਵੰਧ, ਅਤੇ ਆਤਮਿਕ ਅਗਵਾਈ।

ਕਲੀਸਿਯਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ I

ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਲੀਸਿਯਾ ਤੋਂ ਕਲੀਸਿਯਾ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਤੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ।

ਕਲੀਸਿਯਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ II

ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਧਾਰ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਲੀਸਿਯਾ ਕਿਵੇਂ ਫੈਲੀ ਅਤੇ ਕਲੀਸਿਯਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਆਤਮਿਕ ਨਿਰਮਾਣ

ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯਿਸੂ ਦੇ ਰਵੱਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਮਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖ ਕਿਵੇਂ ਝੱਲਣਾ ਹੈ, ਕਿ ਯਿਸੂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਸੀਹੀ ਸੰਗਤੀ (ਕਲੀਸਿਯਾ) ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਸੇਵਕਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਮਸੀਹੀ ਚਰਿੱਤਰ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨ, ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨਾ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ, ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ, ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰਨ, ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਚੇਲਾ ਬਣਾਉਣਾ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਚੇਲੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਵਿਗਿਆਨਕ, ਇਤਿ-ਹਾਸਕ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਅਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਸੀਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤਰਕ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਪੰਥ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅਠਾਰਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਅਰਾਧਨਾ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਾਧਨਾ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰੇਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅਰਾਧਨਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਵਿਹਾਰਕ ਮਸੀਹੀ ਜੀਵਨ

ਇਹ ਕੋਰਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਸੰਬੰਧਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਣ, ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।